THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS. Telephones: 921-7121; 465-7902. United States Editorial Offices—New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U. S. A.

WEDNESDAY, SEPTEMBER 2, 1970

LATVIJA
AMERIKĀ

61. N-RS. TRESDIENA, 1970. GADA 2. SEPTEMBRIS 20. GADS

SECOND CLASS MAILL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 25 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk vienreiz nedēļā — trešdienās
Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atb. redaktors: ALFRĒDS VINČELS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921-7121. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744
Redaktors Eiropā: Vilis Skultāns, 605 Offenbach/Main, Waldstr. 28. West-Germany.

Jātuvinās vairāk sabiedrībai

VASARĪGA LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ VALDES SĒDE BRĪVĀ DABĀ PIE SIMKO EZERA

Kaut vasarā sabiedriskajā dzīvē vienmēr iestājas atslābums, centrālajām organizācijām tomēr darba netrūkst, veicot kaut vai tikai rutīnas pienākumus, lai darbībā neiestātos apsikums un kārtojamās lietas „neiegultos". To apliecināja Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes sēde, kura notika 29. augustā kasiera J. Skrastiņa vasarnīcā Innisfilī pie Simko ezera. Kaut lielu daļu sēdes, kuras pirmais posmis notika skaistajā vasarnīcas dārzā, aizņēma saņemto rakstu izskatīšana un pārrunāšana (par ko ziņosim mūsu laikraksta nākošajā numurā), kā arī rutīnas jautājumu izkārtošana, netrūka arī visai nozīmīgu ziņojumu par sēžu starplaikā darīto, atzinumu, lēmumu un ierosinājumu. Atvaļinājumu dēļ sēdes dalībnieku skaits gan bija mazāks nekā parasti, taču tas nekavēja paveikt it garu darba seku un pieņemt atzinumus, kuriem var piekrist liela nozīme turpmākajā darbā. Par šādas „vasarīgas sēdes" ieguvumu atzīstams tas, ka visus jautājumus varēja pārrunāt vispusīgi un bez steigas, kas parasti nekad nav iespējams „sezonas laikā", kad visa sēdes darba seka nokārtojama pāris stundās kādas darbdienas vakarā.

Valdes priekšsēdis T. Kronbergs atzina, ka arī Kanadā meklējami jauni ceļi darbībai nepieciešamo līdzekļu iegūšanai, jo prakse rāda, ka līdzšinējais veids ar dažādām ziedojumu vākšanas akcijām vairs negūst kādreizējos panākumus. Mūsu pašreizējos dzīves apstākļos šis līdzekļu sagādes veids uzskatāms par novecojušu, tādēļ turpmāk arī nav gaidāma stāvokļa uzlabošanās, bet gan arvien lielāks atsaucības apsikums, jo neskaitāmās ziedojumu vākšanas akcijas, klāt nākot vēl vairāk neprasītu loterijas, ložu piesūtījumiem, sabiedrībai sāk arvien vairāk apnikt. Tas arī saprotams, tādēļ jācenšas atrast veidi, kā gūt sabiedrības atbalstu un materiālu nodrošinājumu centrālās un un citu organizāciju darbībai, dodot ziedotājiem drošību, ka tos nemitīgi neapgrūtinās ar jauniem aicinājumiem dot savu ārtavu kopīgajam darbam un uzdevumu veikšanai.

Izvērtējot Amerikas latviešu apvienības plānojumus līdzekļu sagādē, kaut ko no tiem patapinot, tāpat no citu organizāciju pasākumiem, visu papildinot ar paša idejām, T. Kronbergs izteica divus ierosinājumus, aicinot valdes locekļus to rūpīgi apsvērt, lai jau nākošajā sēdē varētu spriest konkrētāk. Tā šos ierosinājumus arī tikai pārrunāja, bet, domām gan daloties, vairuma ieskats bija, ka tie lietderīgi, teicami un, apsvērti visu uzsākot, arī īstenojami. T. Kronbergs domāja, ka vēl šogad būtu uzsākama LNAK dzīvo mūža biedru karšu izplatīšana, aicinot tautiešus ar 100 dol. iemaksu šīs kartes izpirkt. Ienākumi par šīm kartēm būtu neaizkarami; iemaksas noguldīt bankā kā kapitālu, darbībā izmantojot vienīgi procentus par šo kapitāla noguldījumu. Tas dotu regulārus ienākumus nākotnē. Karšu izpircēji ar šo vienreizējo iemaksu būtu kļuvuši LNAK dalībnieki uz mūžu, tiem nebūtu vairs jākārto gadskārtējās dalības maksas; pieņemam, būtu apziņa, ka ar šīs mūža biedra kartes izpirkšanu tās ieguvējs kalpotu latviešu kopīgajam darbam un centieniem arī pēc nāves, jo atvēlētie un noguldītie 100 dol. augļus dotu katru gadu.

Kā otru ierosinājumu, kurš būtu īstenojams, varbūt, piecu gadu laikā, T. Kronbergs minēja t. s. „solījumu karti"; tautieši parakstītu apņemšanos katru gadu latviešu organizāciju (ne tikai LNAK) darbam dot 25 dol., ar ko tie būtu „atbrīvoti" no visām dažādajām ziedojumu vākšanas akcijām, kuŗās atsaucīgie katru gadu izdod kopā daudz vairāk. Sadarbībā ar citām organizācijām varētu vienoties par savākto līdzekļu sadali, tajā ievērojot atsevišķo ziedotāju vēlmes un norādījumus. Šāds izkārtojums garantētu ne vien noteiktu ienākumu summu katru gadu, bet ievērojami mazinātu arī ziedojumu vākšanas tehniskos izdevumus, kuŗi visām latviešu organizācijām kopā, pēc aptuvena T. Kronberga aprēķina, ir apmēram 10.000 dol. gadā. Ar solījuma karšu ieviešanu šo summu varētu ietaupīt; arī LNAK tādā gadījumā vairs nebūtu atsevišķās akcijās, kuŗas katra prasa tehniskus izdevumus, jāvāc lidzekļi Kultūras fondam, palīdzības darbam, darbam Latvijas brīvībai un citām vajadzībām. Protams, šāds līdzekļu nodrošinājuma veids rūpīgi sagatavojams un izgaismojams, tas arī iespējams vienīgi ar sabiedrības izpratni un atsaucību, situāciju izprotot un vienprātīgi sadarbojoties visām organizācijām. Šādu akciju LNAK varētu sākt arī viena, taču ieguvums visiem būtu daudz lielāks — kā līdzekļu devējiem, tā saņēmējiem, ja organizācijas saprastos un vienotos, kopīgi cenšoties panākt šāda nokārtojuma īstenošanu. Iespējams tas ir, kā rādīja pārrunas šai sēdē, taču domas sīkāks iztirzājums telpu trūkuma dēļ še nav dodams; tas arī būtu priekšlaicīgs, jo T. Kronberga doma vēl ir tikai tapšanas stadijā.

Tālākajās pārrunās T. Kronbergs arī atzina, ka gadu ritējumā mazinājušies LNAK tiešie kontakti un saskare ar sabiedrību, tādēļ nepieciešams tai atkal vairāk tuvināties. Pirmais solis šai virzienā varētu būt rēgulāras darbinieku dežūras LNAK birojā, Latviešu hamā, Toronto, vakara stundās, lai tautiešiem būtu iespēja savas vajadzības nokārtot personīgi pēc ikdienas darba, jo ne viss izkārtojams telefoniski vai rakstveidā. Tiešas pārrunas arī vienmēr dod vairāk, tāpat tuvina vairāk, it sevišķi, ja iespējams savas intereses un problēmas pārrunāt „zem četrām acīm", tāpat iegūt vajadzīgo informāciju, norādījumus un padomus, kā arī izteikt ierosinājumus un tos tūlīt arī izdebatēt. Šai sakar ā valde vienojās, ka, sākot ar septembri, LNAK biroja vadītājs J. Rolavs bez ikdienas regulārā darba laika sabiedrībā būs runājams arī katru otrdienu no plkst. 7 — 9 vakarā, bet katru trešdienu tai pašā laikā birojā pārmaiņus dežūrēs viens no LNAK valdes locekļiem.

Valde arī atzina, ka LNAK valdes un padomes locekļiem tai pašā sakarā nepieciešams biežāk apciemot latviešu kolonijas, lai uzklausītu tautiešu domas un sniegtu dažādu informāciju, arī par LNAK darbību, plāniem u. t. t. Trūkstot tiešai saskarei ar LNAK darbiniekiem, it sevišķi ārpus Toronto, ne visur ir pietiekama informācija par centrālās organizācijas centieniem un par mūsu galvenajiem kopīgajiem uzdevumiem. Šādi latviešu koloniju apmeklējumi it sevišķi nozīmīgi būtu tieši tagad, kad tuvojas jaunās LNAK padomes vēlēšanas, jo tuvāks kontakts ar sabiedrību, var ievērojami paaugstināt arī LNAK dalībnieku un reizē ar to vēlētāju skaitu. Šai sakarā valde lūdz atsevišķas latviešu kolonijas izteikt savas vēlēšanās un ierosinājumus, kā arī paziņot, ja vēlas kāda LNAK valdes vai padomes locekļa apciemojumu.

Vēlēšanu komisijas priekšsēdis J. Grodnis, atbildot iepriekšējā LNAK valdes sēdē izteiktajam palīdzības nozares vadītāja K. Priedīša ierosinājumam, paskaidroja, ka, iepriekš valdei negrozot vēlēšanu instrukciju, juridiski nav iespējams, izsūtot vēlēšanu materiālus, tiem pievienot arī palīdzības nozares aicinājumu ziedot, jo ap 70% vēlēšanu materiālu izsūta dažādās organizācijas un draudzes, kuŗām tādā gadījumā arī būtu tiesības rīkoties līdzīgi. Tādēļ izsūtāmi tikai vēlēšanu materiāli bez jebkādiem pielikumiem, dodot iespēju vēlētājiem balsošanas zīmei pievienot vienīgi savu dalības maksu LNAK. Protams, valde varētu pašreizējos noteikumus grozīt, bet J. Grodnis bija ieskatos, ka vēlēšanu materiāliem pievienots ziedošanas aicinājums varētu mazināt balsotāju skaitu, kaut līdzīgi saprotama un atzīstama palīdzības nozares aicinājuma ievērošana. K. Priedītis šo argumentāciju akceptēja, un valde vienojās šogad atteikties no ziedojumu akcijas LNAK palīdzības nozares vajadzībām. Organizācijas un draudzes jau aicinātas izraudzīt savus pārstāvjus šorudden LNAK padomes vēlēšanu komisijā; daļa tos jau paziņojusi, bet pārējām izsūtīs atgādinājumu to darīt kopā ar paziņojumu, ka pirmā vēlēšanu komisijas sēde notiks 9. septembrī plkst. 8 vakarā Latviešu namā Toronto.

Ievērojot faktu, ka arvien lielāks kļūst jaukto laulību skaits, T. Kronbergs ierosināja, ja būs savienībai izdosies to panākt, tad apspiesto tautu stāvoklis kļūs vēl bezcerīgāks.

Memoranda beigās Brīvās pasaules latviešu apvienība griežas pie Anglijas valdības ar lūgumu izlietot visus tās rīcībā esošos miermīlīgos līdzekļus, lai darītu zināmus visai pasaulei apstākļus, kādos Latvijas okupēta 1940. gadā, un vērstu vērību uz Maskavas terrora sistēmu, kuŗa turpina iznīcināt latviešu tautu un apspiež tās neatkarības centienus. „Mēs izlūdzamies Jūsu atbalstu Latvijas brīvībai un latviešu tautas likumīgajām tiesībām, kuŗas izteikti minētas četros punktos," pabeidz memorandu tā iesniedzēji.

SIDRABENES SPORTA LAUKUMA ATKLĀŠANAS SACIKSTĒS

Augšā: Jaunatnes un sporta svētkos, kas bija apvienoti ar Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēm vieglatlētikā, vēsturiskās Roberta Plūmes ceļojošās piemiņas balvas ieguva M. Ceipa (pa kreisi), saņemot arī Edgara Plūmes ceļojošo balvu, un G. Paukšēns, izpelnoties arī ceļojošo Kanadas DV balvu. Piezīmējams, ka Latvijas valsts prezidenta A. Kviešа dāvināto balvu (uzņēmumā pa labi) savā laikā izcīnīja Roberts Plūme, pēc kuŗa nāves par to tagad cīnās jaunieši. — Apakšā: vecāko meiteņu grupas peldētājas pēc 50 jardu veikšanas: no kreisās — S. Lutera (1. vietā ar 47,3 sek.), S. Pilāga (2. vietā ar 50,4 sek.), A. Zvirgzdiņa (4. vietā ar 53,3 sek.) un S. Knostenberga (3. vietā ar 52,4 sek.).

Foto: J. Liģers

Latviešu tautas tiesību atgādinājums

BPLA IESNIEGUMS ANGLIJAS PREMJERAM HITAM

Sakarā ar Latvijas okupācijas 30 gadiem Brīvās pasaules latviešu apvienības valdes viceprieksšsēdis Augusts Abakuks un valdes loceklis Pauls Reinhards Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā vārdā iesnieguši Anglijas premjēram Edvardam Hitam memorandu, kuŗa tekstu pieņēma BPLA sēdē Toronto 4. jūlijā. Tā kā par šo memorandu arī mūsu presē bieži rakstīts un Austrālija izstrādāto tekstu kritizējusi, bet memoranda saturs, tekstu mūsu redakcijas rīcībā nedodot, nekad nav apskatīts, sniedzam to lasītājiem „Londonas Avīzes" (21. augusta numura) atreferējumā.

Memorandā aprādīts, kādā veidā Pad. savienība 1940. gadā ar varu okupēja brīvo un neatkarīgo Latviju, pievienojot to Pad. savienībai un nosaucot par Latvijas padomju sociālistisko republiku. Memorandā pasvītrots, ka Latvijas pievienošana Pad. savienībai izdarīta ar brutālu varu, nepiegriežot vērību Latvijas satversmei un latviešu tautas gribai. Tai laikā, kad, dibinoties uz pašnoteikšanās garantijām un Apvienoto nāciju chartu, liels skaits bijušo Azijas un Afrikas koloniju ieguvušas brīvību, Pad. savienība joprojām turpina nelegālo okupāciju, pretēji visiem chartas principiem un noteikumiem, uzdododoties par apspiesto tautu brīvības aizstāvi.

Memorandā mbinēti arī sīki dati par slepkavībām un deportācijām kopš Latvijas okupācijas 1940. gada 17. jūnijā, atzīmējot, ka Pad. savienības genocīdam par upuri krituši apmēram 10% no Latvijas iedzīvotājiem, noslepkavoto vai aizvesto vietā iesūtot iedzīvotājus no padomju republikām, galvenokārt krievus. Maskavas terroram pakļautie latvieši nevar paši atklāti protestē un prasīt savu brīvību, tāpēc Brīvās pasaules latviešu apvienība uzskata par savu svētu un arī neatliekamu pienākumu svinīgi deklarēt pasaules brīvajām tautām, ka latvieši nekad nav labprātīgi atteikušies no savas nacionālās neatkarības, uzskata joprojām par spēkā esošu savas neatkarības deklarāciju 1918. gada 18. novembrī, un nekad nesamierināsies ar Maskavas uzspiesto komūnistu režīmu.

Brīvās pasaules latviešu apvienība aicina visas valdības un visus sabiedriskos darbiniekus aizstāvēt četrus principus:

1) Latviešu tautas un latviešu nacionālo īpatību iznīcināšana nekavējoties jāaptur.

2)Pad. savienībai jāizvāc visi padomju armijas un policijas spēki, kā arī citas okupantu uzspiestās iestādes, tāpat jāizvāc visi krievi un citi padomju cittautieši, kuŗus padomju okupācijas vara ievedusi Latvijā.

3) Visiem latviešiem, kas deportēti uz Pad. savienību, jādod iespēja atgriezties Latvijā.

4) Pēc visu okupācijas spēku un ieplūdināto padomju pilsoņu izvākšanas Latvijā jāizdara brīvas vēlēšanas Apvienoto nāciju uzraudzībā, lai latviešu tauta varētu brīvi lemt par valdības iekārtu saskaņā ar Latvijas 1922. gada demokratisko satversmi:

Šī otra memoranda nolūks ir vērst brīvās pasaules valdību vērību uz latviešu tautas pašnoteikšanās prasībām sakarā ar priekšlikumu sasaukt Eiropas drošības konferenci, ko vēlas Pad. savienība, lai panāktu legālu apstiprinājumu Eiropas pašreizējām robežām resp. saviem iekaŗojumiem otrā pasaules kaŗā. Ja Pad.

Jāzeps Grodnis

Vatikāna svētība Maskavas koncesijām Eiropā

Pēc vairāku mēnešu priekšsarunām Maskavā, kuŗās ar padomju ārlietu ministru Gromiko vairāk vai mazāk kaulējās Bonnas speciālpilnvarotais Bārs un beigās ārlietu ministrs Šēls, Rietumvācijas kanclers Brants un Pad. savienības ministru prezidents Kosigins 12. augustā Kremļa Sv. Katrīnas zālē parakstīja t. s. varas nelietošanas līgumu, kuŗā paredzēta arī strīdīgo Eiropas valstu robežjautājumu izkārtošana miermīlīgu sarunu veidā, praktiski — atzītas pašreizējās robežas. Vilijs Brants, kādreizējais komūnistu partijas biedrs, vēlāk sociāldemokrats un pēc Ollenhauera nāves Rietumvācijas sociāldemokratu partijas vadītājs, pēckaŗa gados piedzīvoja briljantu politisku karjēru, kļūdams vispirms Rietumberlines lielvecākais, pēc tam vicekanclers un ārlietu ministrs Kīzingera koalicijas valdībā, bet pēc pērnā gada vēlēšanām kanclers.

Ir sakāmvārds, ka vilks gan met spalvu, bet ne tikumu. Tas sakāms arī par Brantu, kuŗš pēc Rietumvācijas valdības grožu pārņemšanas raudzījies galvenokārt tikai uz austrumiem. Viņa nule parakstītais līgums ar Maskavu ir liela neapdomība un pārdrošība visā rietumu pasaules politikā. Ko neiedrīkstējās ASV un Anglija, pat ne sava ceļa gājējs Degolls, baidīdamies aizvainot Rietumvāciju un apspiestās austrumeiropas tautas, to tagad atļāvies pašas Rietumvācijas kanclers Brants. Ar šo līgumu Rietumvācijas vārdā Brants akceptējis pašreizējās pēckaŗa robežas Eiropā, kas praktiski nozīmē, ka viņš akceptējis arī Baltijas valstu iekļaušanu Pad. savienībā. Reizē viņš arī akceptējis Vācijas apgabalu viņpus Oderas - Neisas līnijai nodošanu komūnistu īpašumā. Līgumam gan pievienots Rietumvācijas paskaidrojums, ka Bonnas valdībai tiesības turpināt centienus sadalītās Vācijas apvienošanai sarunu ceļā, bet tas nav teikts līgumā, šo paskaidrojumu līdz ar to Kosīgins nav parakstījis, tikai pieņēmis zināšanai. Ar to arī šim paskaidrojumam piekrīt tikai propagandas vērtība, jo jēdzienu „Vācijas apvienošana" katrs līguma partners saprot citādi. Maskava ar šo jēdzienu saprot tikai pievienošanu „draudzīgo sociālistisko valstu saimei". Arī pats Brants nav tik naīvs, lai nezinātu, ka sadalītās Vācijas apvienošana nav iespējama miermīlīgu sarunu ceļā, bet vienīgi komūnistu varai sabrūkot.

Lai šis Branta pārsteidzīgais darījums ar Maskavu stātos spēkā, parakstītais līgums tomēr vēl jāratificē Rietumvācijas bundestāgā un bundesrātā (parlamentā), kur paredzama liela opozicija. Tādēļ, lai mazinātu parlamenta un Austrumvācijas pilsoņu pretestību, Brants vēl pirms došanās uz Maskavu ieradās Vatikānā un izlūdzās iecerētajam Jūdasa darījumam pāvesta Paula VI svētību. Nav šaubu, ka Brants šo kauna darbu Maskavā būtu izdarījis arī bez Vatikāna piekrišanas, taču pāvesta svētība viņam bija vajadzīga mutes aizsiešanai katoļticīgajiem, it sevišķi vācu bēgļiem no austrumu apgabaliem, kuŗi tagad dzīvo Rietumvācijā. Ir labi, ka Vatikāns arī pasaules lielajās problēmās mēģina pateikt savu vārdu, tikai jānožēlo, ka tas bieži nesaskan ar kristīgās pasaules ieskatiem. Lai tikai šai sakarā atceramies pāvesta Paula VI runu Apvienotajās nācijās, kuŗā viņš prasīja sarkanās Ķīnas uzņemšanu šai pasaules organizācijā, kaut tieši tās vārdu neminēja. Laiks pagājis, kad nelaikis pāvests Pijs XII bija nelokāms brīvās pasaules balsts cīņā pret komūnismu, būdams bezkompromisa cīnītājs un liela garīga autoritāte visā pasaulē. Viņa pēcnieks un pašreizējā pāvesta priekštecis Jānis XXIII jāva iestrāvoties citādiem vējiem.

Cik svarīgs un nepieciešams šis līgums Maskavai, tas labi saprotams, jo Kremlis jau vairāk nekā 20 gadu centies dažādā veidā panākt oficiālu apstiprinājumu saviem otra pasaules kaŗa laupījumiem Eiropā, nevairoties no viltības un trikiem. Tas mēģināts gan ar satelītu palīdzību un starpniecību, piemēram, ar Rapacka plānu, gan runājot par Eiropas drošību un citos veidos un gadījumos. Taču Rietumvācijas, apspiesto Eiropas tautu un brīvās pasaules sabiedriskās domas pretestības dēļ neviena valsts neiedrošinājās Maskavai šo pretimnākšanu izrādīt. Tādēļ jo dīvaināk un traģiskāk, ka vācu un citu Eiropas tautu aplaupīšanas apstiprinājuma papīrus ar savu parakstu Kremlim kā pirmais pasniedzis tieši Rietumvācijas kanclers Brants.

Ko tagad daris pārējie brīvās pasaules valstu un tautu politikas vadītāji? Vai tie mēģinās darīt to pašu? Kas notiks ar NATO? Vai šo kopīgo rietumpasaules aizsardzības paktu vairs atzīs par nepieciešamu? Šie un vēl daudzi citi ir ļoti nozīmīgi jautājumi, uz kuŗiem šai brīdī atbilde nav zināma. Taču Brantam un visai pasaulei ir zināms (vismaz vajadzētu būt zināms), ka Maskava parakstu tikai tādus līgumus un vienošanās, kas simtprocentīgi ir tās interesēs, bet vairs neievēro nekādus nolīgumus, kuŗi kļuvuši neizdevīgi.

Ko, to zinot, izsapņojis Rietumvācijai panākt Brants, šo līgumu parakstot, kuŗš kalpo tikai un vienīgi Maskavas interesēm? Zināma tikai viena Branta politikas deklarācija, proti: panākt labākas attieksmes ar Austrumeiropas komūnistiskajām valstīm. Kādas attieksmes viņš domā? Politiskas attieksmes Pad. savienības satelītvalstīm nav iespējams izveidot tieši, jo tām nav savu tiesisku un neatkarīgu valdību; ir tikai Kremļa izraudzītas un apstiprinātas amatpersonas. Arī saimnieciskās attieksmes ar šīm Austrumeiropas valstīm var kārtot vienīgi caur Kremļa durvīm. Labs piemērs tam ir Čechoslovakija. Kādas attieksmes vēl paliek, kuŗas Brants cer uzlabot? Praktiski nekādas. Tātad, par savu deklarāciju „labākas attieksmes ar Austrumeiropas valstīm" Brants samaksājis Maskavai ļoti dārgi, pārāk dārgi. Lai panāktu labākas attieksmes ar Pad. savienības satelītvalstīm, vispirms tādas jāpanāk ar pašu Maskavu. Brants tad nu to arī darījis. Cik labas attieksmes ar šīm satelītvalstīm Rietumvācijai būs iespējams izveidot, to rādīs nākotne, ja Maskavā parakstīto līgumu rietumvācu parlaments ratificēs.

Gribas tomēr palikt pie vecā sakāmvārda patiesības, ka vilks spalvu met, bet tikumu nemaina. Arī Kanadas ministru prezidents Trudo jau otru gadu mokas Stokholmā, lai izveidotu diplomātiskas attieksmes ar sarkano Ķīnu, tā panākšanai esot gatavs pat upurēt nacionālo Ķīnu un solot iesēdināt Pekingu arī Apvienoto nāciju drošības padomē. Vai tas tiek darīts tikai lielāka kviešu bušeļu skaita pārdošanai, ir liels jautājums.

(Turpinājums 4. lpp.)

Vai Apvienotās nācijas to tiešām nezina?

Antiboļševistisko nāciju bloka ukraiņu nozares informācijas birojs nesen izlaidis otrā iespiedumā brošūru „In defence of Humanism — The Case against Myth-Creation in the U.N." (Cilvēcības aizstāvēšanai — Sūdzība par mītu radīšanu Apvienotajās nācijās), prof. Ivana Vovčuka sarakstītu, ar Nestora Procika priekšvārdiem. Brošūra izdota sakarā ar AN veicināto Ļeņina propagandu un atspēko plaši izplatītos mītus par šī sadista un masu slepkavas „humānitāti". Pamatojoties uz Ļeņina darbiem un izteikām, tajā rādīta viņa īstā nozīme un vieta pasaules vēsturē. Ir visai noderīgi to atgādināt arī latviešu lasītājiem, tādēļ pie šīs brošūras satura vērts pakavēties.

Autors prof. Vovčuks, kādreizējais Kharkivas universitātes un Pētījumu institūta darbinieks, ievadam min bieži dzirdēto „Man apnikusi pagātnes pieminēšana, mani interesē vienīgi nākotne", un jautā: Kā gan var rasties nākotnes vizija, nepārzinot un neanalizējot iemeslus, kas pasauli noveduši pašreizējā politiskajā stāvoklī? Ceļš uz nākotni taču aizvien ved no pagātnes caur tagadni.

Brošūras 4 nodaļās: 1) Ļeņina vingrinājumi vltībā, 2) No Ļeņina līdz Staļinam, 3) Terrors un asiņaini pilsoņu kari — Ļeņina humānisma principi, un 4) Miera uvertīru maska — Ļeņina līdzekļis pasaules iekarošanai prof. Vovčuks, citēdams Ļeņina izteikas, norāda uz lielā „humānista" politiskajiem ieročiem. Tie ir: meli, intrigas, izspiešana, faktu viltojumi, atsevišķu cilvēku vai iedzīvotāju skaitu izslepkavošana, isuma — lai sasmeltu mērķi, atļauti visi līdzekļi un metodes. Iztirzājot mītu par rad. savienībā iekļauto tautu „pašnoteikšanos" — lielākajiem mellem padomju konstitūcijā — Ļeņina rakstu citāti rāda, ka viņa vienīgie centieni bija sociālisma imperijas nostabilizēšana visā pasaulē, sakausējot atsevišķas tautas bezsejas masā. Autors jautā: Vai Apvienoto nāciju Cilvēku tiesību komiteja, iecelot Ļeņinu diža cilvēku tiesību aizstāvja kārtā, mēģina izbalsināt pagātni un attaisnot komunistu briesmu darbus, pastrādātus Ļeņina ierosmē?

Kas negrib maināt savus uzskatus un labprātīgi iekļauties komūnisma celšanā, — iznīcināms. M. Bukharins, (viens no „humānākiem" boļševikiem) 1920. gadā rakstīja: „Proletāriāta ierobežošana visos veidos, sākot ar šāvēju komandām un beidzot ar piespiedu darbiem, ir, cik paradoksāli tas arī izliktos, vienīgā metode, kā izveidot komūnistisku cilvēci no kapitālistiskās ēras pārpalikušā cilvēku materiāla". Šo principu ievēroja arī visi Ļeņina pēcnieki (ieskaitot pašreizējos Brežņevu un Kosīginu), papildinot un izsmalcinot „proletāriāta iegrožošanas" metodes līdz pilnībai. Kad pēc pirmā pasaules kara partijas centrālkomiteja iestājās par terrora mazināšanu, „humānais" Ļeņins čekas rīcību ne tikvien aizstāvēja, bet pat pieprasīja papildlikumu izstrādāšanu ar plašāku platformu nāves sodu piespriešanai.

Lielie AN propagandētie Ļeņina „kultūras veicināšanas" nopelni visskaidrāk izpaužas viņa tezē, ka „politiska brīvība, runas, preses, pulcēšanās u.c. brīvības vienmēr aplūkojamas no pamatšķiras viedokļa, un šīs brīvības t.s. antisociālām varām noliedzamas". Debates par brīvību un vienlīdzību viņš ieskaitīja par „vidusšķiras buržuazijas frazeoloģiju" un par tām zobojās.

Brošūrā minēts arī „sociālisma īstenošanas" 50 gadu upuru skaits, ieskaitot 110.000 nogalināto baltiešu. „Visperfektākās pasaules demokratijas" (tā Ļeņins dēvēja proletāriāta diktatūru) sasniegumi šeit vienreizēji: ap 62 miljoni nogalināto. Par spīti šim neapejamam faktam, mīts par Ļeņinistu „demokratismu" joprojām cirkulē rietumu, sevišķi amerikāņu, presē. Pēdējos gados tam pievienojies arī mīts par Ļeņinu kā „pasaules miera tēvu", ko oficiālā komūnistu propaganda nemitīgi piekabina mūsdienu politiķu miera centienu atreferējumiem. Īstenībā Ļeņina miera izpratne bija šāda: „Demokratisks miers var pastāvēt tikai ar vienu nosacījumu, proti, ka to nenoteiks ne šāsdienas, ne arī buržuju valdības, bet gan proletārieši, kas izbeigs buržuju valdīšanu". (1917. gada janvārī; Ļeņina rakstu 23. sējuma IV nodaļā.)

Atzīmējams vēl autora secinājums: „Ļeņinisms ir radies no vēsturiskās reālitātes un senās bezlikumības, kas zēla imperiālistiskajā Krievijā un bija tās gara bērns".

Nobeigumā prof. Vovčuks definē cilvēcības pamatprincipu: individa brīva attīstība brīvā sabiedrībā. Ļeņins ar savu „filozofiju" no sākuma līdz beigām šo principu apkaroja un noliedza. Tomēr ne Ļeņins, ne viņa sekotāji nekur nav paskaidrojuši, kā ar diktatūru un despotismu var nodibināt demokratiju; kā ar cilvēku, sabiedrību un nāciju verdzināšanu īstenot brīvību? Autors jautā, kā izskaidrojama Apvienoto nāciju dīvainā rīcība, atbalstot minēto mītu propagandēšanu. Vai tā būtu vienkārša faktu nezināšana, vai arī politiskas hipnozes stāvoklis? Vai tiešām AN loma būtu chaosa vairošana pasaulē un brāļu kara uguns iededzināšana, sekojot Ļeņina mācībai par pilsoņu kara nepieciešamību „sociālisma" imperijas nodibināšanai?

Priekšvārdos ABN Amerikāņu draugu biedrības priekšsēdis N. Prociks starp citu norāda, ka ASV komūnistu partijas biedrs Lumers intervijā Pravdas Ņujorkas korespondentam šāgada 18. februārī apliecinājis amerikāņu komūnistu vēlēšanos darīt visu, lai šo gadu „padarītu par īstu Ļeņina gadu". (No psiholoģiskā viedokļa tas pilnībā atbilst amerikāņu mentālitātes raksturīgai īpatnībai — glorificēt nozieguma un sodāmības ziedzinekus un viņu darbus, piemēram, grāmatās, filmās un balādēs apdziedātie Bonija un Klaids, „tautas varoņi" Džese Džems, Als Kapone u.c.) Runājot par faktiem sakarā ar Ļeņinu, Prociks piebilst, ka ir ārkārtīgi grūti ticēt, ka tādai pasaules organizācijai kā Apvienotajām nācijām nebūtu zināma reālitāte. To pašu grūti pieņemt arī par jebkuru politiķi, kas spējīgs objektīvi vērtēt.

Brošūra interesentiem pieprasāma ABN Information Bureau, 140 Bathurst Street, Toronto 2b, Ontario, Canada. —ns

LATVIJA

61. N-RS. TREŠDIENA, 1970. G. 2. SEPTEMBRIS

GALVENA REDAKCIJA TORONTO

Atbildigais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 174, Ont.; tālr. 531-4533. Vietējo ziņu redaktors Krišs Sidars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ont.; tālr. 766-2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības isināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par mēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00. Atsevišķa numura cena 25 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

1970-1971

LASĪTĀJU VĒSTULES

TĀDAS PUBLIKĀCIJAS NEVAJADZĒTU SLUDINĀT

„Latvijas Amerikā" 22. jūlija numurā lasāms sludinājums, ka ikviens var pieprasīt un bez maksas saņemt hamiltonieša J. Saulīša brošūru „God, Sex and Conscience". Šai sakarā vēlamies izteikt savas domas par šo publikāciju.

„God, Sex and Conscience, — written by John Saulitis, born 1944, Latvian origin, parents nominally Lutheran." Vēl klāt nāk adrese. Sīki apdrukātas četras lappuses angļu valodā. Jānis (?) Saulītis šo savu publikāciju bez pieprasījuma piesūtījis kādai Gaŗezera vasaras vidusskolas audzēknei. Pārlasot un ētikas stundā Gaŗezera vidusskolas 3. un 4. klasē to pārrunājot, mēs nospriedām, ka viss šis raksts ir pret kristīgo ticību, pretrunā mūsdienājām zinātnēm un veselīgajam saprātam.

Jau šī raksta pirmo teikumu lasot, mēs jūtam, ka mūsu domas ir galējā pretstatā raksta autora domām. Saulītis saka, ka Dievs („God" rakstīts ar lielu burtu!) esot divas personas — vīrietis un sieviete. Bet mēs domājam, ka piedēvēt Dievam šādas cilvēciskas un bioloģiskas īpašības ir pārāk vienkāršīgs un krass antropomorfisms, lai par to varētu pat pasmieties. Mēs Dievu uzskatām par ģaru, ne fizisku personu.

Pretēji Saulīša pieņēmumam, sirdsapziņa nav nevienam šūpuli līdzīga gatava dāvana. Saulītis gan drusku pats no sava pieņēmuma atkāpjas, paskaidrodams, ka bērns nepiedzimst ar skaidru sirdsapziņu tāpēc, ka viņa vecāki dzīvē esot grēkojuši. Bet arī šim apgalvojumam mēs nepievienojamies, jo psiholoģija mums māca, ka mēs paši veidojam savu sirdsapziņu ar savu vecāku, skolotāju, mācītāju un citu palīdzību.

Ļoti īpatnējs un, šķiet, zināmā mērā pat nepamatots ir arī Saulīša apgalvojums, ka, ķlūstot par vegetāriešiem, mums vairs nekad nevajadzētu lietot atsmakotājus (deodorantus).

Ir jauki, ka pasaulē vēl šodien ir tādi romantiķi kā Saulītis, kuri domā, ka katram vīrietim ir paša Dieva radīta viena vienīga īsta partnere sieviete — „princese". Viņš, protams, ir pietiekams reālists, lai atzītu, ka šo savu „princesi" mēs šai pasaulē, laikam, neatradīsim. Bet — vai tāpēc par ļaunu un grēcīgu uzskatāmas laulības un seksuāla kopdzīve laulībā? Vai tāpēc jāiedomājas seksuāls dievu pāris un seksuāla kopdzīve debesīs?

Mēs domājam, ka šādus rakstus nevajadzētu piesūtīt tiem, kas tos nav pieprasījuši. Tāpat mēs domājam, ka šādus rakstus nevajadzētu sludināt latviešu presē. Beidzot — mēs nevienam neieteicam izdot naudu par pastmarku, lai šo Saulīša rakstu pieprasītu.

Gaŗezera vasaras vidusskolas 3. un 4. klase

☆

ĪSTI VĪRI

Paldies laikrakstam par divu referātu iespiešanu pilnā apmērā, kuŗi nolasīti „Nākotnes 70" sarīkojumā un pasaules latviešu jauniešu salidojumā Kanadas latviešu dziesmu svētku laikā Toronto.

Viens no tiem ir LNAK valdes „Latvijas atbrīvošanas problēmas". Ar izteikto domu skaidrību un nākotnes problēmu paredzēšanu tas tik vērtīgs, ka, ja T. Kronbergs pat nebūtu to uzrakstījis, bet tikai pievienotos katram referāta vārdam, ir iemesls lepoties, ka Kanadas latviešu priekšgalā tāds vīrs.

Otrs referāts, ne mazāk ievērojams, ir Raiņa Cedriņa „Argumenti un cīņa pret sarkano ideoloģiju". Ir gandrīz vai jābrīnās, ka hipiju laikmetā mums svešumā izaudzis vīrs ar tik nacionālu un ļoti skaidru domāšanu. Viņa tēvs, dzejnieks Vilis Cedriņš, kādā savā dzejolī izteicis vēlmi, lai, viņam mirstot, plaukstā ieliktu ozola zīli un tad no tās izaugtu varens ozols. Šī vēlēšanās nav varējusi piepildīties tiešā nozīmē, jo dzejnieks aizgāja bojā izsūtījumā. Taču šī viņa vēlēšanās tomēr piepildījusies vēl izteiksmīgāk: dzejnieka dēls trimdā izaudzis par varenu ozolu, kuŗš grib un prot spītēt un cīnīties!

I. Z., Toronto

☆

IR TIKAI DIVAS IZVĒLES

Kurp ejam? — Tā gribas jautāt, lasot „Latvijā Amerikā", ka Toronto notikušajā „Nākotnes 70" lielpanelī Brīvās pasaules latviešu apvienības un Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis Uldis Grava teicis: „Es labāk izvēlētos krievu čekistu, kas apprecējis latviešu sievu un lieto latviešu valodu, nekā godīgu latvieti, kas, apprecot krievieti, runā krieviski. Šādā salīdzinājumā es labāk pieņemu čekistu."

Pasaulē tagad notiek ideju cīņa. Vienalga, kādas tautības un kādu priekšsēža Tālivalža Kronberga valodu lieto, čekistam ir jāpauž pasaulē bezdievīgais komūnisms un jācīnās pret ticību Dievam un visiem paaudžu paaudzēm atzītajiem morāles principiem. Bezdievīgais komūnisms neatzīst brīvību nevienai tautai, nevienam individam. (Domāju, ka jauktās laulībās tikpat daudz tiesību uz savu valodu kā vienai, tā otrai pusei.)

Ir nožēlojami, ka kāds labāk izvēlētos čekistu tikai tāpēc, ka tas lieto latviešu valodu. Tāda rīcība nozīmē latviešu valodas pacelšanu Dieva vietā. Vēl bēdīgāk, ka to teicis BPLA un ALA priekšsēdis un zālē viņam aplaudēts. Kaut tūkstoši un pat desmit tūkstoši šādam apgalvojumam aplaudētu, es to nevaru pieņemt! Man vienalga, vai ļaunās varas pārstāvis lieto krievu, ķīniešu, latviešu vai kādu citu valodu. Man tuvāks būs ķīnietis vai žīds, nēģeris vai krievs, vai arī kāds cits, kas stāv par patiesu brīvību un taisnību visiem, nekā mūsu tautietis, kuŗš aizmirsis, ka pašreiz norisinās cīņa pret sātanisko sarkano bezdievju varu.

Latvietis esmu un būšu, vienmēr arī iestāšos par Latvijas brīvību, bet arī apzinos, ka, pacelot latviešību par elku, mēs tikai palīdzam savu tautu un visu cilvēci grūst elle. Šai trakajā apmulsuma atomlaikmetā, kad cilvēki lido uz mēnesi un pasaulei draud iznīcība, ir pēdējais laiks atzīt, ka ir tikai divas izvēles: Kristus vai komūnisms. Tikai ar ticību Kristum un Dievam mēs varam iet cīņā un cerēt panākt brīvību un mieru savai latviešu tautai un visai pasaulei. **Tedis Zieriņš, Čikagā**

. . . izsūcēji . . .

ED. KEIŠA LATVIEŠU VALODAS KURSS (49)

(34. turpinājums)

Bet atgriezīsimies pie Skulmes atmiņām. Viņš raksta:

„1909. gada pavasarī Tirdzniecības skolas pēdējā klasē literātūras stundās mācījāmies par Raini. Un tavu sagadīšanos! Aizgājis pie Kugas ciemos, ieraugu grāmatiņu — Raiņa „Uguns un nakts". Kuga stāstīja, ka uzņēmies gleznot dekorācijas šai lugai un savācis daudz materiālu. No Matīsa Siliņa*), kas toreiz pārzināja Latviešu biedrības etnografisko mūzeju, viņš bija saņēmis atļauju kopēt latviešu tautas rakstus un vairākos izbraukumos uz Rīgu bija sagatavojis veselu burtnīcu ornamentu. Ar skolnieku palīdzību Kuga bija savācis dažādas prievītes un jostas, un ekskursijās uz laukiem, sevišķi Saukā, Kuga bija studējis latviešu zemnieku architektūru. Saviem ciemiņiem Kuga labprāt rādīja savāktos materiālus un nolasīja pat lekciju par tautas rakstiem, to kompoziciju, krāsām un saturu. Saukā, Kapeļu mājās, Kuga bija atradis daudz izrakstītu cimdu un zeķu adījumu."

Skulmem ir taisnība, Jānis Kuga pie Uguns un nakts vizuālā veidojuma strādājis pavisam divi ar pus gada, nesot ķieģeļi pie ķieģeļa savai dižajai iecerētai skatuves celtnei.

1908./9. mācību gads bija Kugas pēdējais Jēkabpilī. „Nākamajā mācību gadā viņš un daži citi skolotāji aizgāja uz Dubultu ģimnaziju līdzi Ludim Bērziņam, kas tur bija apstiprināts par direktoru. L. Bērziņam bija laiva un, lai varētu braucienu pa Daugavu izmantot studijām jaunajam inscenējumam, Kuga uzņēmās laivu aizgādāt līdz Mīlgrāvim Augusta Dombrovska kokzāģētavā."

DAUGAVAS ODISEJA

Zeme manu šūpli nesa,
Daugav' manu dvēseliti.

Tā sākās Jāņa Kugas Daugavas odiseja, kas ilga 4 nedēļas. Apbruņojies ar visu vajadzīgo gleznošanai un zīmēšanai, meistars atstāja Jēkabpils krastu.

Pēc kāda laika laivinieka aiŗi jau vizēja zem Krustpils-Jēkabpils dzelzceļa tilta, kas tais laikos bija vienīgais Daugavas tilts starp Daugavpili un Rīgu. Netālu aiz tilta ausīs iedunējās dīvaina dobja dimdēšana. Tur gar labā krasta priežu siluetiem stāvajā kraujā ūdens gāzās šalkdams pāri gultnes kāpnēm kā pa Versaljas strūklaku pakāpeniskajiem ūdens sliekšņiem, atstājot vidū 10 m šauru gultni, kas vienā vietā izlodzas taisnā leņķī pret Kurzemes krastu. Harijs Marnics par šo vietu raksta: „Lēzeni klinšainais krasts vienā pusē, pretī kailā, augstā krauja ar vērveļainām, tumšām priedēm virs pašas nogāzes, lejā straumes mūžīgā šalkoņa klints kaulos*) un bieži pa pelēkam akmens bluķim, ne dzīvas radības, ne māju tuvumā neredz — tas ir Priedulājs, kas savā pirmatnējā mežonībā un pamestībā aizrauj skatītāju un atstāj Latvijas dabas mīļotāja dvēselē paliekošu, neaizmirstamu iespaidu. Tas paliek neizdzēšams un mīļāks sirdij par visām citur pasaulē redzētām, varbūt daudz skaistākām ainavām. Nav citur uz Daugavas Priedulāja, nav citur pasaulē Daugavas, nav arī citur Latvijas".**)

Tā raksta daugavietis, uzaudzis Ikšķiles mācītāja muižā tieši Daugavas krastā, otrpus tam krastam, kur mazais Jānis Kuga bija dzīvojis, mācījies, un lopus ganījis pļavās, kas sniedzās līdz Daugavas ūdeņiem. Vai vienam un otram būtu varējis iešauties prātā, ka viens rakstīs un otra gleznojumi illustrēs grāmatu par abu mīļoto Daugavu, ko izdos Ņujorkā?! Tā Kunga ceļi ir patiesi neizdibināmi.

Kuga īrās pa Daugavu, kas ar Dņepru un abu augšteču pietekām veido senu — un ilgi — vienīgo slapjo lielceļu starp Baltijas jūru un Melno jūru. Šis ceļš latvju ciltis veda saskarē ar ķeizara Justiniana bizantisko Svētajam Viedumam — Agia Sofia — celto katedrāli un ar valdnieku un galminieku „latviskajām" dižsaktām... Vēsturnieks Prokopijs bažījās, ka tik varenā un tomēr „vieglā" celtne nesabrūk un neapbedī baznīcēnus. Taču 532. gadā pabeigtā katedrāle stāv kā stāvējusi, pārdzīvodama zem sava apbrīnojamā un gaisīgā jumola ir pašu Otro Posmu — Bizantijas ķeizarvalsti, ir kristīgo ticību, kad Muhameds II 1453. gada 29. maijā ieņēma Konstantinopoli un nākošajā piektdienā Agia Sofia pavēlēja noturēt pirmās lūgšanas savam Dievam par godu. Tā izbeidzās arī latvju cilšu satiksme ar Zelta Ragu.

Kuga īrās pa nerimīgajiem Daugavas ūdeņiem uz pretējo pusi, uz Rīgu pie Daugavas, no kuŗienes ceļš veda uz karteziāniskajiem Rietumiem... Mākslinieks vēroja ūdeņus un krastus nenogurdināmā uzmanībā, izjūtot pret upi gandrīz vai reliģisku bijību. Cik bieži viņš piestājās te vienā, te otrā krastā, lai tvertu pēc zīmuļa vai otas un uzburtu uz papīra vai audekla redzētā krāsaino burvību! Tā radās virkne ievērojamu skiču, kuŗās mākslinieks iebūra Daugavas dzejisko īstenību tālāku, lielāku nodomu īstenošanai.

Tā pagāja dienas, gāja naktis. Mierīgākos ūdeņos viņš airējās ar daugaviešu laiviniekiem īpato kustību elkoņos un roku locītavās tā, lai aiŗu plakanie gali iznīrtu no ūdens ar mazāko pretestību — līdztekus ūdens virsmai, laistoties dimantīgajām ūdens lāsēm, aiŗiem atbalsta vietās starp koka dulļiem, noklaudzot īpatā, vīrišķā, mierinātājā rakstā.

Rainis savā cildenākajā darbā Daugava licis mazganītim dziedāt:

Uz Daugavu tiecās tēvs,
Uz Daugavu māte mana,
Piedaugavas novadā
Šūpli manim pakārdami,
Mazajai māsiņai
Uz Daugavas paša krasta.

Zeme, zeme, Daugaviņa,
Tās man mūža loloţājas:
Zeme manu šūpli nesa,
Daugav' manu dvēseliti.

Dvēselīte dziedādama
Pa Daugavu aizlīgoja
Baltās jūras augstumā,
Tālas saules pasaulē.

Vai šie vārdi nebija kā aizrautīgi rakstīti tieši viņam, daugavietim, kuŗš īrās uz Rīgu, lai celtu Daugavu un Daugavas varoņus no aizmirstās pagātnes vēstures gaismā?

Daugava Jānim Kugam bija ne tikai ģeografiska vieta, viņš to bija uzņēmis savā garīgajā sātversmē kā daļu no savas tautas un sava likteņa. Brauciens aiŗu laivā pa vairāk nekā pusi Daugavas lejgala bija viņam trešais studiju ceļojums, ne mazāk svarīgs par to, ko bija vadījis Ņevas, tad Sēnas krastos.

Laiva, ko jaunais gleznotājs airēja, bija ar struppu galu, un tā nu allaž bija jāiegroza uz priekšu ikreiz, kad Daugava vērtās krācēs un sēkļos, jo viņam bija jāredz, kurp laivu vadīt, lai tā neuzskrietu un nesadragātos pret redzamu vai neredzamu „kailu" akmeni. Airēšana prasīja fizisku piepūli, izturību un pastāvīgu nomodu. Īpašu piepūli prasīja pretvējš, ziemeļrietenis, kas dominē Daugavas straumē. Taču cīņā ar ūdeņiem un vējiem, sauli un lietu viņš saderēja ar Daugavu mūžīgu draudzību, kas viņam ļāva kļūt par daugaviešu likteņu tulku Ugunī un naktī īstenības gaismā.

Ik vietā, kas meistaram likās svarīga iegrebšanai atmiņā, viņš piestāja krastā, vai turpat no akmens „troņa" Daugavā, zīmēja uzmetumus redzīgi uzticoties saules un zemes mūžīgai mīlestībai.

Tā viņš sasniedza Aiviekstes ieteku Daugavā, kur sastopas Kurzemes, Latgales un Vidzemes robežas. Viņš bija nobraucis 15 km, un Daugavas līmenis bija nokrities par 10 metriem.

Daugav' abas malas
Mūžam nesadalās:
I Kurzeme, i Vidzeme,
I Latgale mūsu.

Te latvju zemes — sēļu, latgaļu un zemgaļu-kuršu kaimiņu, pēcteči — sadevās rokās, lai latvju vienotības dzejnieks daugavietis Rainis varētu teikt:

Viena mēle, viena dvēsle,
Viena zeme mūsu.

(Turpinājums sekos)

*) Matīss Siliņš (1861—1943), etnografs, bija Rīgas latviešu biedrības pārzinis un vēlāk, no 1920. gada līdz 1934. gadam — Valsts vēsturiskā mūzeja pārzinis.

*) Kauls — Daugavas laivinieku apzīmējums klints radzēm, kas kā kauls iegūlies straumē un kavē laivu kustību. **) Harijs Marnics, Mūsu baltā Daugava, Grāmatu Draugs 1966, 117. lpp.

Iespējams v

Sidnejā no 12. — 14. jūnij
ātru festivāls, kuŗu atklājot,
priekšsēdis Sidnejā Gunars B
Austrālijas valdības materiāl
lā piedalījās Sidnejas latviešu
dzot Mārtiņa Ziverta lugu „Āķs
jas latviešu teātris (Melburnā
mēdiju „Te runā Stariņš" G
latviešu teātŗa ansamblis 81
komēdiju „Uzticīgais kalps
tris izrādes kopā noskatījā
rikas latviešus, liekas, v
tora G. Griezes pirmās
tādēļ, ka viņš nule p
stātē", kuŗu Laimona Stabuļ
cisko izrādi vietējais DV t
Griezes pirmā luga „Te runi
bākajiem Austrālijas latvieš
sā pastāvēšanas laikā, bet 4.
skatītāju.

Par komēdiju „Te runā
riņš", kuŗa Amerikas latviešu
vienības kultūras biroja rīk
lugu saņemsībā pirms 2 gadie
pelnījās atzinību un publikas
krišanu visās līdz šim ASV
sētās sniegtajās izrādēs, k
Nīna Luce raksta:

„Kas ir Jānis Stariņš —
alists vai tikai veikls tirgoņ
soniskas ģimenes galvas bēr
draugs vai necila paveida
chauzens, melis vai krāpnie
jautāja „Austrālijas Latv
1022. numurā Ed. Silkalns.

Sekoju izrādei ar visliel
tēresi. Nu, veikls tirgotājs
kas visu paklauj komercijai
leviziju reklāmu ludziņās, S
pats saka: „Vai jūs patiešā
mājat, ka lielie mērķi sasn
mi godīgā ceļā?" Lai pārdot
iespējas vairāk puteklu s
Stariņš iebraucis svešā p
ar tālruņa palīdzību uzmek
vus tautiešus un uzdodas p
menes galvas jaunības draugu
kāla labā sakās esam nel
tēvs, jo meita aizgājusi ar
tautieti. Tāpēc arī šķiries n
vas. Nu, kuŗa sieviete ga
tādu cietēju neiezēlošies?

Kādēj es runāju daudzska
uz skatuves Stariņš apcie
kai vienu latvieši gimeni
simus? Par šādas darbības
tošanos liecināja prologs u
logs, kas deva lugai logāta
pozīciju, gan ne gluži ori
Jānis Stariņš ir ne tikai vei
gotājs, bet arī pievilcīgs
tāpēc viņam nespēj pretot
sīkstā jaunkundze gados, n
rā un bagātā šķirtene, pat
gās Birstiņa kundzes morāl
liet sašūpojās savas dvēsel
lumos.

Komēdijai „Te runā S
autors piezīmējis — ar s
pieskaņu. Nē, tādu gan ne
maniju. Stariņa ideja par
šu pilsētas dibināšanu, p
trimdinieka sentimentu, ja
kalpo tikai kailam veikalnie

STĀST
PĒ
LĪV
ARTUR

(24.

— Nē, nav. Bet uzva
cis taisnības princips.

— Un mana meita pa
kungs? — Nē, es pati
es gribēju teikt? Pareiz
droši vien, domā, ka es
mums viņas vīrs nebija
viņas precēšanās nebij
viņu kriliskā brīdī ats

— Maija ir par prāt
zina, ka jābūt pacietī
procesu paātrināt nespē

— Bet kāpēc Dievs
uzvarētāji nekad nevad
pēc Dievs viņus par to
iekārtots uz labāko. Vi
znēs, dzīvajā un nedzīv
ku attiecībās kārtības n

— Tāpēc, ka Dievs
un spēju brīvi izšķirties
savas attiecības paši n

— Tādā gadījumā j
nīgais miseklis.

— Laikam gan, — L
arī Dievs cilvēku no Pa
su.

Pie durvīm klau
atbildi nenogaidījis, tā

— Zāles kundze! —

Iespējams valdības atbalsts Austrālijas latviešu teātriem

Sidnejā no 12. — 14. jūnijam notika Austrālijas latviešu 10. teātru festivāls, kuŗu atklājot, Latviešu apvienības Austrālijā vicepriekšsēdis Sidnejā Gunars Bračs cita vidū paziņoja, ka iespējams Austrālijas valdības materiāls atbalsts latviešu teātriem. Festivālā piedalījās Sidnejas latviešu teātris, savā vispār 106. izrādē sniedzot Mārtiņa Zīverta lugu „Āksts" Hildas Dukeres režijā, Austrālijas latviešu teātris (Melburnā) 98. izrādē deva Gunāra Griezes komēdiju „Te runā Stariņš" Gunas Kūlnieces režijā, bet Adelaides latviešu teātŗa ansamblis 81. izrādē sniedza Karlo Goldoni komēdiju „Uzticīgais kalps Mērijas Dulpiņas režijā. Visas trīs izrādes kopā noskatījās ap 1000 apmeklētāju. Ziemeļamerikas latviešus, liekas, visvairāk var interesēt jaunā autora G. Griezes pirmās lugas novērtējums. it sevišķi tādēļ, ka viņš nule paveidzis otru lugu „Vēlreiz Krausztatē", kuŗu Laimona Stabuļa režijā nākošā gada sākumā Sanfrancisko izrādīs vietējais DV teātŗa ansamblis. Piezīmējams, ka G. Griezes pirmā luga „Te runā Stariņš" kļuvusi par vienu no vislabākajiem Austrālijas latviešu teātŗa Melburnā iestudējumiem visā pastāvēšanas laikā, bet 4. izrādei Melburnā vēl pulcinot ap 200 skatītāju.

Par komēdiju „Te runā Stariņš", kuŗa Amerikas latviešu apvienības kultūras biroja rīkotajā lugu sacensībā pirms 2 gadiem izpelnījās atzinību un publikas piekrišanu visās līdz šim ASV pilsētās sniegtajās izrādēs, kritiķe Ņina Luce raksta:

„Kas ir Jānis Stariņš — ideālists vai tikai veikls tirgonis, pilsoniskas ģimenes galvas bērnības draugs vai necila paveida Minchauzens, melis vai krāpnieks?" jautāja „Austrālijas Latvieša" 1022. numurā Ed. Silkalns.

Sekoju izrādei ar vislielāko interesi. Nu, veikls tirgotājs gan, kas visu pakļauj komercijai kā televīziju reklāmu ludziņās. Stariņš pats saka: „Vai jūs patiešām domājat, ka lielie mērķi sasniedzami godīgā ceļā?" Lai pārdotu pēc iespējas vairāk putekļu sūcēju, Stariņš, iebraucis svešā pilsētā, ar tālruņa palīdzību uzmeklē savus tautiešus un uzdodas par ģimenes galvas jaunības draugu. Veikala labā sakās esam nelaimīgs tēvs, jo meita aizgājusi ar sveštautieti, tāpēc arī šķiries no sievas. Nu, kuŗa sieviete gan par tādu cietēju neiežēlosies?

Kādēļ es runāju daudzskaitlī, ja uz skatuves Stariņš apciemoja tikai vienu latviešu ģimeni — Birstiņus? Par šādas darbības atkārtošanos liecināja prologs un epilogs, kas deva lugai logāta kompoziciju, gan ne gluži oriģinālu. Jānis Stariņš ir ne tikai veikls tirgotājs, bet arī pievilcīgs virietis, tāpēc viņam nespēj pretoties ne sīkstā jaunkundze gados, ne gudrā un bagātā šķirtene, pat kārtīgās Birstiņa kundzes morāle mazliet sašūpojās savas dvēseles dziļumos.

Komēdijai „Te runā Stariņš" autors piezīmējis — ar skumju pieskaņu. Nē, tādu gan nekur nemaniju. Stariņa ideja par latviešu pilsētas dibināšanu, pazīstot trimdinieka sentimentu, jau arī kalpo tikai kailam veikalnieciskam uzdevumam. Vismaz nekas lugas norisē neliecina pretējo, pat epilogs ne, jo latviešu pilsētas fondiņš izklausījās pēc šifras paša veikalnieciskajam kapitālam. Protams, lugas māksliniecisko vērtību tas nebūt nemazina, gluži otrādi, nestāvēsim mūžīgi tautiskās gatves galā. Tā ir lieliska komercpsihologijai veltīta komēdija.

Gunāram Griezem nenoliedzami ir dramatiķa dotumi, viņš nemoka skatītāju ar episkiem stāstījumiem, tā skatuves darbs ir pilns spraigas darbības. Netrūkst arī pa īsti asprātīgai replikai u. t. t. Iebildumi būtu pret veco Rīgas žargonu „ko tad andelējat?", „pag, pag fuksīt" u. c., kas kā germānismi Amerikas latviešu vidi īsti neraksturo. Tautiešu Riisberga un Hirša Amerikā, kā arī Līduma un Bērziņa Austrālijā pieminēšana, kas varētu materiāli atbalstīt Stariņa latviešu pilsētas ideju, vairāk gan piemērota Čikagas Piecīšu kuplejai, ne literārā skatuves darbā.

Žēl arī, ka jaunais autors nav spējis izvairīties no klišejiskām situācijām kā „piedzeršanās" un ar to saistītās paģiras. Jau vairāk nekā 100 gadu, sākot ar „Zūpu Bērtuli", mūsu drāmatiķi ar dzeršanas ainām aizpilda darba tukšās gaisa bedres. Tāpat sen jau apnikuši vecu vecie makšķernieku stāsti, kā arī vecas meitas lakstošanās ap jaunu vīrišķi. Varbūt to visu varētu arī skatīt, tikai ar svaigiem dramatiskiem izteikšmes līdzekļiem.

Pēc spēcīgas un interesantas ekspozicijas pirmajā cēlienā komēdija ar katru nākošo ainu savu drāmatisko spraigumu zaudēja. Arī jauns autors un jauna režisore — Guna Kūlniece — nebija visai pateicīgs atrisinājums. Pēdējā savā režijā klišejisko tieši izcēla. Viņas inscenējumā bija darīts viss, lai publika smietos. Tā komēdija kļuva par mūsdienu tautas ludziņu.

Galīgi nesaprotama bija Gustava Grauda (Aleksandrs Birstiņš) klauniskā maska un izdarības, kas komēdiju iedzina farsā. Pēc pirmā cēliena lieliskās Bertas Pulveres snieguma arī Lūcija Kalniņa ar katru nākošo ainu tuvojās farsam — pārspēlējoties. Komēdijas varoņi nav lielu kaislību pārņemti. Tā ir ikdiena ar saviem priekiem, kas liek tās varoņiem pasmaidīt, paskumt vai sirdij straujāk iepukstēties. Komēdija jāspēlē ar vislielāko nopietnību un graciozu tēlojumu. To vislabāk veica Mirdza Stilve (Birstiņa kundze) un pats Jānis Stariņš — Gunārs Klauss. Varbūt režisors varēja atrast, kā pārliecināt skatītāju par Stariņa latviešu pilsētas reālismu, bet pašreizējā sniegumā Jānis Stariņš bija tikai veikls tirgotājs. Jāpriecājas par jaunā tēlotāja Egila Stokāna (Leonards) progresu, kas vietām spēlēja jau tīri atraisīti. Turpretim Valdas Kociņas šķirtene Margrieta Hillere bija tuvāka izlaistas pusaudzes tēlam nekā dzīves rūdītai šķirtenei.

Gunāra Jurjāna dekorācijas ar paneļiem un listēm deva izrādei vajadzīgo telpiskumu, gan ne ar ko jaunu skatītāju nesaistīdamas.

Ņina Luce

☆

Sidnejas latviešu teātŗa kritiķis Kārlis Freimanis par G. Griezes komēdiju „Te runā Stariņš" savukārt „Austrālijas Latvietī" raksta:

Bieži ir grūti novilkt līniju, kur beidzas komēdija un kur sākas farss. Ne tā tas bija šoreiz. Aleksandra un Bertas tēlotāji spēlēja farsu, pārējie — komēdiju. Ne jau tas kāds grēks, ka publiku uzjautrina ar farsu. Grēks ir, ka lieli aktieri, mūsu lepnums, demonstrē mums vecus trikus, daudzus no tiem pabeidzot ar dzeršanas ainām, kad jādzer šņabis, tad ilgi jāvaibstās un jāčāpstina; kad gul, tad protams, jākrāc; kad sēž, tad jāliek kājas uz galda; kad vecai meitai jātuvojas puisim, tad viņai ātri jāmirkšķina ar acīm u. t. t. Pārmetums ir, ka to visu varēja mākslinieciski pārradīt. Tas nenozīmē prasīt neiespējamo, tikai drusku notušēt to, kas jau ir, piemēram, Aleksandra telefona saruna ar savu „bosu" un Bertas 1. ainas replikas bija vienkārši lieliskas. Ne arī Austrālijas latviešu teātris ir vienīgais, kas tā būtu kritizējams. „Kenterberijas stāstu" izrādē Sidnejā slavenais Lokvuds spēlēja galdnieku ar izkārtu mēli un izbolītām acīm. Smiekli kā nenāca, tā nenāca. Katrai lugai ir sava iekšēja reālitāte. Klārai vajadzētu būt skaidrībā, ka viņas vīrs ir klauns, bet draudzene ne gluži pilnā prātā. Tā lugas temats kļuva — kā ceļojošais tirgotājs iekaro trīs sieviešu sirdis. Tāpēc farss bija kā spilgta zirgu sega blakus delikātam tautiskam rakstam — komēdijai ar skumju pieskaņu.

Izņemot teikto, režisorei pienākas atzinība. Tā bija dzīva izrāde, bagāta kustībām, dažādu aktieru izgrupējumā un — kas ir ļoti svarīgi — maziem interesantiem kāpinājumiem. Lirika bija akcentēta ar mūziku, mātes un dēla attieksmēs daudz tikko manāma maigluma. Visā izrādē bija daudz humora situāciju, un autora dotais humors tika labi izcelts. Temps bija raits, bet zināmu iemeslu dēļ tempa vienība bija un palika teikums, ne paragrafs, dažkārt ar variācijām, piemēram: „ turēsimies pie reālākām lietām, pie reālākām lietām turēsimies..." Varētu vēl piebilst autoram: kāpēc Stariņš nebija tikai gan putekļu sūcēju pārdevējs? Skumjā līnija tad būtu ieguvusi jaunu dziļumu.

Par Gustava Grauda (Aleksandrs Birstiņš) un Lūcijas Kalniņas (Berta Pulvere) spēli jau nācās izteikties. Farsa līmenī abi vietām priecināja ar svaigu izdomu. Tāda, piemēram, bija Aleksandra stāsts par laša noķeršanu un Bertas izspēle ar savu tērpu, vecākas dāmas kustībām un komisku, aprēķinātu kautrību. Šī tēla raksturs „attīstījās" no cēliena uz cēlienu, un tas ir labi. Klāra — M. Stilve. Šai lomai ir grūts uzdevums noturēt lugas līdzsvaru

Andris A. Rubenis beidzis Toronto universitātes medicīnas fakultāti ar M.D. gradu. Savā laikā viņš beidzis TLTA sestdienas ģimnaziju un vairākus gadus bijis bērnu vasaras nometnes vadītājs Sidrabenē, par bērnu nometņu nozīmi latvietības saglabāšanā rakstot mūsu laikrakstā un žurnālā „Universitas", būdams joprojām aktīvs latviešu jaunatnes sabiedriskajā dzīvē. Viņš pieder pie korporācijas Frat. Latviensis saimes.

ticamības robežās. Stilve patika ar savu spēli. Viņa bija tikpat nervoza kā Klāras dzīve. Viņai uz skatuves bija jātēlo mājasmāte, kuŗai autors paredzējis veselu virkni neveiklu situāciju. Stilve gandrīz nekur neatkārtojās, bet atrada savam tēlam smalkas variācijas. Viena no tām bija inteliģentai latvietei raksturīgā romantiskā jūtoņa. Attieksmes ar pārējiem raksturiem bija skaidri izzīmētas, ieskaitot labsirdīgo humoru pēdējā skatā ar vīru un apvaldīto sirsnību ar dēlu. Varbūt ka šis tēls varēja būt drusku „vieglāks", vairāk komēdijas līmenī. Leonards — E. Stokāns. Tas bija raksturīgs mūsdienu jaunietis: nevērīgs, klakulēti lēns un seju, kas it kā nereģistrē, ko viņam sakām. 3. cēliena 2. ainas skats ar māti („Paldies, ka biji pie Birutas mammas") bija efektīvs ar savu kontrolēto toni. Stokāna kustības varēja būt lokanākas. Margrieta Hillre — V. Kaziņa. Ārēji rafinēta, jauna dāma, bet no Kaziņas gaidījām vairāk izdomas. Jānis Stariņš — G. Klauss — kopā ar autoru turēja mūs ieinteresētus: tirgotājs vai ideālists? Viņa skaisti apvaldītā spēle un dabīgā sarunu valoda paveŗa iespējas interesantiem dialogiem. Bet viņa teksts ir tik intrigējošs, ka pat tad, ja viņš būtu iedzies, runādams par latviešu pilsētu, skatītājs nebūtu drošs, ka viņš nemelo. Šāds lomas iztulkojums būtu ienesis dažādību, īpaši dialogos ar Klāru un Leonardu. Klausa tonis, kad sākuma pārsteigums bija zudis, šķita mazliet par vienmuļu. Attieksmes ar Margrietu varēja būt labāk izstrā-

(Nobeigums 6. lpp.)

Mūsdienu latviešu dzeja zviedriski

IZNĀCIS ZVIEDRU KULTŪRAS ŽURNĀLA „HORISONT" BALTIEŠU LITERATŪRAS SPECIĀLNUMURS

Jūnija beigās pie lasītājiem Zviedrijā un citās Skandinavijas zemēs un Islandē nonācis Somijas pilsētā Vasā iznākošais literātūrai un kultūrai veltītais zviedru žurnāls „Horisont", kuŗa šāgada trešais numurs publicēts ar apakšvirsrakstu „Baltiski sextiotal i lyrik och prosa" (Baltiešu sešdesmitie gadi lirikā un prozā). Žurnālu izdod Zviedru Austrumbotnijas literātūras biedrība, un to rediģē Kajs Hagmans Vasā un Harijs Jērvs (Järv) Stokholmā. Žurnāls ir ar izteiktu „ziemeļniecisku ievirzi", un to lasa Somijā, Zviedrijā, Dānijā, Norvēģijā un Islandē. Saturā tas vienmēr bijis starptautiski orientēts un ir, varētu sacīt, otrs vadošais literātūras žurnāls zviedru valodā.

Latviešu dzeja un proza žurnālā piepilda 93 lappuses, un to atdzejojuši resp. tulkojuši Juris Kronbergs, Pāvils Johansons un Andrejs Irbe. Speciālnumurā ir šādu latviešu autoru darbi: Alberta Bela, Vizmas Belševicas, Baibas Bičoles, Māra Čaklā, Aldas Darbiņas, Lidijas Dombrovskas - Larsenas, Andreja Irbes, Andŗa Jakubāna, Pāvila Johansona, Tālivalža Ķiķaukas, Montas Kromas, Juŗa Kronberga, Laimas Līvenas, Dīnas Raunas, Richarda Rīdzinieka, Gunara Saliņa, Olafa Stumbra, Linarda Tauna, Ojāra Vācieša, Benitas Veisbergas, Guntra Zariņa un Imanta Ziedoņa.

Par latviešu prozas attīstību pēc kaŗa, īpaši pēdējos desmit gados, 12 lappušu garā esejā pastāsta prof. Ojārs Krātiņš, un numura nobeigumā sniegta žurnālā pārstāvēto autoru „mazā enciklopēdija" ar ziņām par autoriem un to literāro darbību.

Prof. Velta Rūķe - Draviņa apcerējumā „Baltu valodas un valodas Baltijā" īsumā noskaidro, kas slēpjas aiz ikdienišķi lietotā zviedru tradicionālā apzīmējuma „baltiska sprak": ka ir divas baltu valodas un trešā — somugriskā igauņu valoda.

Plaši „Horisont" baltiešu literātūrai veltītajā numurā pārstāvēta arī igauņu lirika un proza. Tulkojumos resp. atdzejojumos atrodam šādu autoru darbus (oriģinālrakstībā): Artur Alliksaar, Ivar Grünthal, Ilona Laaman, Enn Nõu, Helga Nõu, Jaan Kaplinski, Raimond Kolk, Paul Eerik Rummo, Elin Toona, Valev Uibopuu, Mati Unt, Enn Vetemaa. Par igauņu drāmas attīstību Igaunijā pēdējos gados stāsta Mardi Valgemäe.

Lietuviešu literātūra speciālnumurā pārstāvēta, diemžēl, vienīgi ar Rimvida Šilbajora apcerējumu „Nāve trimdā — lietuvisks temats ar variācijām". Iemesls, ka lietuviešu darbu tulkojumu žurnālā nav, ir tas, ka trūkst tulkotāju, kas varētu atdzejot lietuviešu dzeju zviedriski no oriģinālvalodas, un, kā paskaidrots ievadrakstā, numura sakārtotāji nevēlējušies tulkot no kādas trešās valodas.

160 lappušu biezo baltiešu antoloģiju žurnāla speciālnumura formā ievada redaktora Harija Jerva priekšvārdi un „viesredaktora" Gunara Irbes „Iepazīstināšanas raksts", kuŗā cita vidū norādīts, ka šis, cik zināms, ir pirmais gadījums, kad kāds zviedru literātūras žurnāls veltī baltiešu literātūrai speciālnumuru, kaut „Rīga nav daudz tālāk no Stokholmas par Oslo, bet Tallina daudz tuvāk". Norādīts arī, ka numura kārtotāji uzņemas atbildību par saturā uzņemtajiem darbiem, jo ne vienmēr bijis iespējams sazināties ar autoriem par tulkošanai izvēlētajiem darbiem.

—gs

Edvarts Tūters

MANS VECAIS BĒRZS

Mans vecais bērzs —
Vai tu vēl esi?
Ļauns laiks mūs šķir:
Dzīts trimdā es,
Truls tumsas kalps
Cērt saknes tavas.

Mans vecais bērzs —
No tevis gaisma
Krit sirdī manā.
Tu esi mani
Un vēlos es
Tev rados palikt.

Mans vecais bērzs —
Ļauns laiks mūs šķir.
Bet vienoti
Mēs būsim mūžos;
Aiz laika šī —
Nāks gaismas gadi.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

Dagnija Zigmonte „Mārsils", Latvijas autores stāstu krājums, izdevis Tilta apgāds 1970. gadā, O. Jēgena vāka zīmējums, M. Vitoliņa viņetes, 253 lpp.

„Latvian Information Bulletin" Nr. 3/70, izdevusi Latvijas sūtniecība Vašingtonā šāgada jūlijā, 13 lpp.

„Daugavas Vanagu Mēnešraksts" Nr 3 (131), DV centrālās valdes izdevums Latvijas brīvībai un labākai nākotnei, maija - jūnija burtnīca, atb. redaktors V. Hazners, 80 lpp.

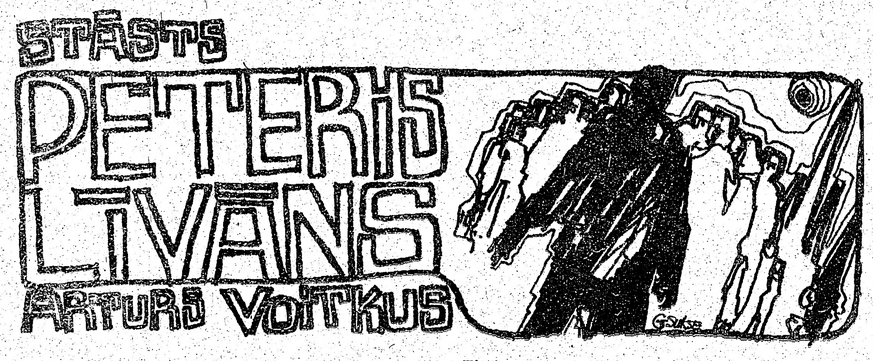

(24. turpinājums)

— Nē, nav. Bet uzvarētāju rīcību nekad nav noteicis taisnības princips.

— Un mana meita pa to laiku... Cukuru, mācītāja kungs? — Nē, es pati nē. Tikai baltumu. — Jā, ko es gribēju teikt? Pareizi, mana meita. Maija tagad, droši vien, domā, ka es viņu tīši pametu. Ka tāpēc, ka mums viņas vīrs nebija pa prātam... ka mums vispār viņas precēšanās nebija pa prātam... ka tāpēc es viņu kritiskā brīdī atstāju likteņa varā.

— Maija ir par prātīgu, lai tā domātu. Viņa labi zina, ka jābūt pacietīgiem, ka mēs šeit izceļošanas procesu paātrināt nespējam.

— Bet kāpēc Dievs to visu atļauj? Jūs sakāt, ka uzvarētāji nekad nevadās no taisnības principa. Kāpēc Dievs viņus par to nesoda? Viss pārējais pasaulē iekārtots uz labāko. Visur stingra kārtība — zvaigznēs, dzīvajā un nedzīvajā dabā — visur. Tikai cilvēku attiecībās kārtības nav. Kāpēc?

— Tāpēc, ka Dievs cilvēkam deva prātu un jūtas un spēju brīvi izšķirties. Dievs nav vainīgs, ka cilvēki savas attiecības paši neprot izkārtot.

— Tādā gadījumā jāatzīst, ka cilvēks ir Dieva vienīgais miseklis.

— Laikam gan, — Līvāns pasmīnēja. — Tāpēc jau arī Dievs cilvēku no Paradīzes izdzina. Lai nejauc gaisu.

Pie durvīm klauvēja un tai pašā brīdī kāds, atbildi nenogaidījis, tās atvēra.

— Zāles kundze! — Katlapa apsveica nācēju.

— Tieši pareizā brīdī, man kafija gatava.

— Šoreiz es pie mācītāja, — Maira Zāle teica. — Līvāna kungs, vai jūs atļausit Mārcim kopā ar manējiem iet Sītava kundzei un tās Miķelim līdzi uz bērnu kino?

— Nometnē? — Līvāns par izrādi nekā nebija dzirdējis.

— Nē, pilsētā. Esot kāds pasakas drāmatizējums. Laidiet nu.

— Ja jau jūs savējos laižat... — Līvāns meklēja kabatā naudas maku. — Te biļetei. Bet vai ar to pietiks? Nekad neesmu... nezin, cik maksā?

—Pietiks. Un ja ne, Sītava kundze izliks, varēsit vēlāk atdot. Nekad neesat bijis kino?! — Maira vēl no durvīm pameta atpakaļ.

Reiz piecēlies, Līvāns atvadījās no Katlapiem.

— Man vēl Mārcim... — viņš taisnojās. — Jāpiekodina uzvesties. Un paldies par kafiju.

Zāles kundzes istaba bija pārpildīta — divas sievietes, četri bērni. Visi runāja vienā reizē, visi bija priecīgi satraukti.

— Mārci, — Līvāns uzlika zēnam roku uz pleca. — Tad nu... Un kur es tevi savākšu?

Maira Zāle jautājumu dzirdēja.

— Pie manis. Sītava kundze visus atvedīs šeit. Izrāde beidzas desmitos. Tātad ap pusē vienpadsimtiem.

— Tik vēlu? Tai stundā Mārcim jau sen jābūt migā.

— Solīts ir solīts, un viena reize neskaitās, — Maira bīdīja bērnus no istabas gaitenī. — Taisieties ceļā, citādi nokavēsit. Uz redzēšanos, Sītava kundze.

Līvāns pakāpās sāņus, lai baru aizlaistu garām. Nākošajā mirklī telpā iestājās klusums.

— Tad jau es arī... — Līvāns runāja, bet nekustējās.

— Nāciet iekšā un veriet durvis ciet, — Maira Zāle teica. — Pirmīt apsolījāt paviesoties. Bez tam mums jāpārspriež par Mārča bikšu lāpīšanu.

— Mārča bikses? Jā, nu par tām gan... Lai gan, kas tur daudz spriežams? Ielāps virsū un gatavs. Lai drāž tālāk. Tam delverim tikpat neviens apģērba gabals ilgi neturas. Tas ir viens, divi — un skaties, caurs atkal. Tak laikam viss no erzača taisīts.

Runājot Līvāns bija ienācis telpā un aizvēris aiz sevis durvis. Viņš apsēdās krēslā, kur tikko bija sēdējusi Sītava kundze, kamēr Maira atlaidīs bērnus. Viņš bija pirmo reizi tik dziļi Zāles kundzes istabā. Reiz viņš tai bija atnesis grāmatu, bet tad viņš to nodeva pie durvīm un, kaut arī Zāles kundze to aicināja iekšā, atteicās un steigšus devās atpakaļ uz savu mitekli.

Kas to darināj is? — Līvāns rādīja pie sienas piekārto māla bareljefu. Tajā bija tēlota izstīdzējusi ganu meitene gaŗām bizēm, rīksti rokā, skumju seju. — Jūs?

— Nē. Mans vīrs. — Īstenībā tā man no viņa vienīgā piemiņa.

— Ja neskaita bērnus, — Līvāns aizrādīja.

— Ja neskaita bērnus, — Maira Zāle nopietni atbildēja. — Bet tie kādā dienā no manis aizies.

— Agri jūs sākat par to domāt.

— Laiks skrien briesmīgi strauji. Gluntim jau pāri septiņiem gadiem, turpat astoņi. Vēl desmit gadi, iesvētīsies un tad... Tāpat Rita. Katlapu Maija nebija daudz vecāka, kad izspurca no vecāku ligzdas.

— Katlapu Maija bija izņēmums.

— Nebija vis. Es pati nebiju daudz vecāka, kad apprecējos.

— Vai tad jums tagad tikai divdesmit deviņi gadi? — Līvāns ātri galvā lēsa.

Maira skaļi iesmējās.

— Jūs esat nepārspējams! Es, tātad, izskatos daudz vecāka, vai ne?

Līvāns saprata, ka iekritis.

— Kā to ņem, — viņš mēģināja laipoties. — Tik lieli bērni... Patiesībā nekad par šo jautājumu nebiju domājis... Likās, ja tik lieli bērni, mātei jābūt daudz vecākai.

— Esmu jau arī, — Maira kļuva nopietna. — Uz bērniem iznāca diezgan ilgi gaidīt. Bet tad abi nāca pēc kārtas. Man tagad jau trīsdesmit, — viņa piebilda.

— Vai jūs par izceļošanu neesat domājusi? Paliksit Vācijā? — Līvāns jautāja. Pašreiz tas bija parastākais un vienkāršākais veids uzturēt mirstošu sarunu, un Pēteris Līvāns nekad nebija varējis lepoties ar prasmi vadīt sarunas runāšanas pēc.

— Ko līdz domāšana? Izceļošanai ar domāšanu vien nepietiek, vajadzīgi galvinieki, bet kas ņems sievieti ar diviem maziem bērniem?

— Vai esat pieteikusies? Gan ar laiku galvinieki atrastos.

— Iespējams. Bet ticiet, mācītāj, — man no tā ir bail. Bailes dotiies svešā zemē, kuŗas valodu neprotu, ierāžas nepazīstu... Šeit esmu pasargāta un aprūpēta, un viss ir zināms.

— Jūs neesat vienīgā, kas dodas pāri jūrai.

— Vienīgā ne. Bet viena pati gan — ar bērnu pie katras rokas.

— Jums vajadzētu apprecēties, — Līvāns skatījās pa logu vakara debesīs; tās bija tādas pat kā katru vakaru, bet acis kaut kur bija jāpiesien.

— Tiešām! Tā ir laba doma, — Maira Zāle raudzīja smieties. — Trūkst tikai bildinātāja.

— Trūkst? Es domāju, ka jums tādi stāv rindā.

— Nē, mācītāj. Tas ir tāpat kā ar izceļošanas galvojumiem: divi bērni? Nē, paldies. Tādas sievas man nevajaga.

— Jums tikai nav gadījies īstais galvotājs.

— Nē, nav. Bet šai gadījumā man jāgaida, kamēr galvojumu piedāvās. Pati uz to nevaru pieteikties. Tas taču skaidrs, vai ne, mācītāj?

— Laikam gan. — Līvāns piecēlās un, rokas bikšu kabatās sabāzis, piegāja pie loga. — Laikam gan jūs nevarat pati pieteikties.

Brīdi stāvējis, viņš strauji atgriezās.

— Es jums šādu galvojumu varētu dot.

Maira Zāle sēdēja uz vāļas, kas naktī pildīja gultas uzdevumu un, rokas klēpī salikusi, skatījās Līvānā. Lielais virietis pie loga viņu pašreiz bildināja. Par Līvānu nometnē runāja, ka tas par mācītāju kļuvis tikai tāpēc, ka Baigajā gadā īstais mācītājs bijis apcietināts, kapu svētki izsludināti, un nebijis neviena, kas noskaitītu lūgsnu. Mārci viņš bija pieņēmis tāpēc, ka cita neviena nebija, kas zēnu pievāktu.

(Turpinājums sekos)

Paredzams prāvs atlikums

KANADAS LATVIEŠU 5. DZIESMU SVĒTKI — ATSKAŅAS, KOMENTĀRI, PAPILDINĀJUMI (1)

Pagājuši jau turpat divi mēneši, kopš Maple Leaf Gardens arēnā Toronto izskanēja koristu pašiniciatīvā spontāni dziedātā „Daugav's abas malas" Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku kopkoŗa koncertā, bet pārrunas sabiedrībā, arī aizjūrā, un komentāri un vērtējumi presē, čakli ar saviem ieskatiem piedaloties arī lasītājiem par šo plašo un iespaidīgo sarīkojumu, kuŗam nav līdzinieku mūsu jau 25 gadus ilgajā trimdas vēsturē, joprojām turpinās. Visas pazīmes rāda, ka atskaņas, komentāri un, protams, arī kritika tik ātri arī nebeigsies, vismaz līdz sabiedriskās dzīves rudens sezonai, kad atkal būs notikumi, kuŗi saistīs domas un pārrunas. Tas labi tā, jo neskaitāmie dziesmu svētku nedēļas notikumi savā daudzveidībā un daudzkrāsainībā pelnījuši, ka tos pamatīgi aplūko, bez tam tie ne vien dokumentējami kādreizējiem mūsu kultūras vēstures pētniekiem un rakstītājiem, bet arī rūpīgi izvērtējami, jo vēl labāk kaut ko var izdarīt tikai tad, ja noskaidrotas un atzītas kļūdas. Protams, tādas bija arī šajos svētkos, jo tik plašs sarīkojums bez kļūmēm nemaz nevar notikt. Tas vairs nebūtu cilvēcīgi.

Līdz šim dzirdētajos un lasītajos komentāros ir daudz spriests par ienākumiem, izdevumiem, apmeklētāju skaitu atsevišķos sarīkojumos un līdzīgām lietām. Pagaidām precīzu datu vēl nav, jo — kā jau vispār rosības zonā paklusajā vasaras sezonā — arī dziesmu svētku rīcības komiteja pēc veiktā uzdevuma un saprotamā paguruma un sprieguma vēlas pelnītā atpūtā atvilkt elpu. Paredzams, ka nākošajā sēdē tā sanāks septembrī. Tad, cerams, būs jau konkrēts pārskats par visu, kaut, varbūt, arī vēl ne gluži pilnīgs. Pagaidām varam tikai atskatīties uz to, kas runāts rīcības komitejas sēdē drīz pēc svētku izskaņas, 14. jūlijā.

Vispārējs atzinums bija, ka svētki izdevušies labi, saņemot daudz atzinīgu atsauksmju, bet bijušas arī grūtības un kļūmes, taču vairums no tām svētku dalībniekus un viesus skārušas maz vai nemaz, radot galvassāpes vienīgi rīkotājiem. Sēdē, protams, vēl nebija visu norēķinu un pārskatu, it sevišķi par abiem lielākajiem sarīkojumiem Maple Leaf Gardens arēnā, tādēļ trūka arī precīzāku datu, taču financiālā ziņā paredzams atlikums, pat visai prāvs, jo, kā izteicās kasiere M. Gruzīte, izdevumi ir tuvu paredzētajām summām, bet ienākumi lielāki. Protams, bija sarīkojumi, kuŗi prasa piemaksas, taču tas bijis financiālajos plānojumos iekalkulēts, piemēram, pieticīgi apmeklētais dziesmu svētku atklāšanas un ieskaņas sarīkojums, tāpat simfoniskās mūzikas koncerts. Tas gan bija izpārdots, bet lielus izdevumus prasa atlīdzība mūziķiem.

Rīcības komitejas pr-dis Ž. Šmits norādīja, ka par A. Bālina lieliski izkārtoto tautas deju lieluzvedumu saņemtas labākās atsauksmes, kādas jebkad dzirdētas. Šai sakarā iznāca pārrunas par jauno veidu koŗu ienākšanā svētku koncerta vietā, pakavējoties pie publikas un koristu atsauksmēm par šo jauno izkārtojumu agrākā svētku gājiena vietā. Vairuma ieskats bijis, ka šogad praktizētais ir pieņemams veids, tikai dziedātāju uznākšana estrādē padarāma raitāka. Koristi žēlojušies, ka pārāk agri sapulcināti ienākšanai arēnā. Dzirdēti arī pārmetumi, ka ienākšanas kārtībā pirmie bijuši pašu trontiešu koŗi, nevis viesi no citām pilsētām. Tā tomēr nav bijusi mājinieku izcelšana, bet tikai lietderības aspvērums, lai estrādē izdevīgāk varētu novietot spēcīgākās un mazāk drošās dziedātāju vienības.

Svētku mūzikālās daļas vadītājs A. Purvs atzina, ka nav bijis neviena koncerta, par kuŗu nāktos kaut mazliet kaunēties. Kaut kopmēģinājumi sākti tikai pirms svētkiem koŗi tomēr bija vsumā labi sagatavoti. Zināmu traucējumu tomēr radīja tas, ka svētku nedēļas laikā informācijas centrā trūka pietiekamu norādījumu par paredzētajiem mēģinājumiem. Arī Maple Leaf Gardens arēnā bija traucējumi, jo kanadiešu darbinieku nolaidības dēļ ģenerālmēģinājums aizkavējās par veselu stundu, radot nepatikšanas virsdiriģentiem un baņžas, vai nepietrūks laika koristu saliedēšanai. Simfoniskajam koncertam zāle klausītāju pieplūdumā izrādījās par mazu, jo, par spīti izvietotiem papildkrēsliem, vairāk nekā 100 apmeklētājiem nācās stāvēt.

Konkrētus datus jau varēja minēt lietiskās mākslas izstādes vadītājs A. Gugāns, kas ziņoja, ka izstādē pārdoti darbi par 2035 dol., bet V. Vilsones pārzinātajā dailamatniecības tirdziņā ienākumi bijuši 14.754 dol., taču 818 dol. maksājumi nodevās Ontario provincei. Bijuši arī sarežģījumi ar muitu, kādēļ nācies noraidīt ap 10 darbu izstādei. Arī Sv. Andreja baznīcas telpas nebija piemērotas tik lielam apmeklētāju pieplūdumam (ap (8000 kopskaitā), ar ko rīkotāji nebija rēķinājušies.

Ne lietiskās mākslas, ne arī citu izstāžu apmeklētāju skaitu nav iespējams precīzi noteikt, tas lēšams tikai aptuveni. M. Zichmanis norādīja, ka filatelijas un numizmatikas izstādē apmeklētāju skaits bijis mazāks nekā iepriekšējos svētkos, kas dalēji, varbūt, izskaidrojams ar to, ka izstādes vieta, Latviešu nams, šoreiz nebija svētku centrs, kurā iegriežas katrs. Taču speciālās pasta nodaļas apgrozījums bija parastais, un M. Zichmanis izteica cerību, ka pie izstādes nebūs jāpiemaksā.

J. Zuntaks domāja, ka arī tēlotājmākslas izstāde šoreiz neprasīs piemaksu, jo par izstādes katalogu ziedojumos ieņemti vairāk nekā 1100 dol. Viņš uzsvēra, ka izstāde izpelnījusies labas atsauksmes, bet nožēloja, ka transporta un muitas grūtību dēļ izpalika daudzi gaidītie darbi no aizjūras māksliniekiem.

Svētku vadoņa redaktors G. Gubiņš atzina, ka pienācīgi nav bijusi izkārtota vadoņa un arī svētku žetonu pārdošana, kā rezultātā ap 1400 vadoņu palikuši nepārdoti, kaut apmeklētāji daudzos sarīkojumos tos prasījuši. Tā, piemēram, vadoņu un žetonu nav bijis lietiskās mākslas izstādē, to trūcis arī tautas deju lieluzvedumā un citur. Rīkotāju techniskas kļūdas dēļ nokavēta arī 10.000 eksemplāros iespiesto programmu izplatīšana kopkoŗa koncertā, tām vēl esot kastēs, kad liels apmeklētāju skaits jau bija ieņēmis vietas arēnas plašajos sektoros. Kā parasts, grūtības radušās arī ar arēnas techniskajiem darbiniekiem un citiem, kuŗiem laikā nebija doti priekšniecības norādījumi.

Rīcības komiteja nolēma arī šogad izdot speciālo dziesmu svētku bilžu albumu, kuŗa vajadzībām saistītais oficiālais svētku fotografs Jānis Liģers izgatavojis ap 1200 uzņēmumu. Albumā publicējamos izvēlēsies kopīgi visu svētku un nozaŗu vadītāji, tekstu aicinās rakstīt Lidiju Auzāni - Ticmani, bet mākslinieciskio ietērpu dos Uģis Brūveris, albuma redaktora pienākumus uzņemoties Gunaram Gubiņam.

Alvils Vītrups

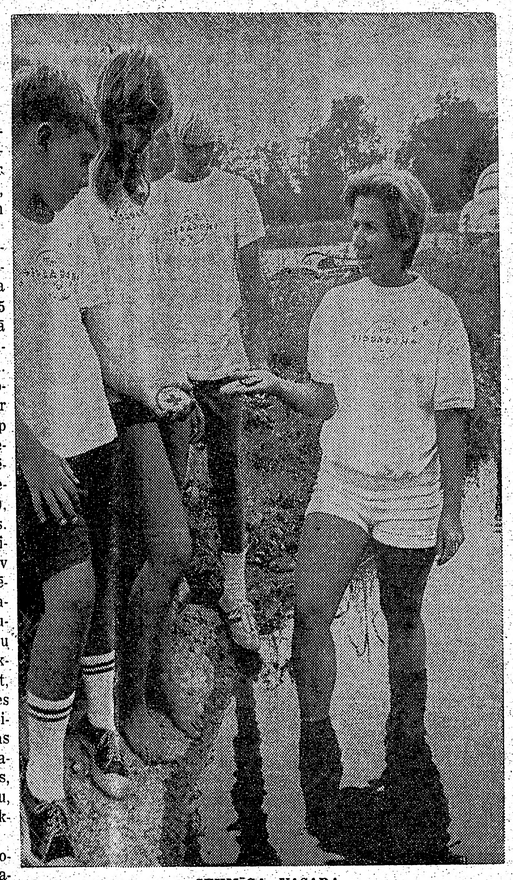

SEKMĪGA VASARA

Kad Sidrabenē beidzās vasaras nometne un jaunieši pēc jaukas atpūtas sāka atkal gatavoties kārtējām skolas gaitām, viņu vidū bija divi zēni un viena meitene, kas nometnē paveikuši lielu darbu un, varētu teikt, prot peldēt kā zivis ūdenī. Trīs vasaras viņi Sidrabenē cītīgi gatavojās Sarkanā krusta četru pakāpju peldēšanas programmā, šovasar sekmīgi izturot pēdējos pārbaudījumus peldēšanas instruktores Judītes Vāgneres vadībā un iegūstot visu četru pakāpju nozīmes, kuŗas turpmāk var nēsāt pie sava tērpa: 1) junioru pakāpes nozīmi, 2) sevis saglabāšanas ūdenī nozīmi, 3) vidējās pakāpes nozīmi, 4) vecākās pakāpes nozīmi, kuŗas iegūšanai jāspēj nopeldēt vismaz 350 j „vienā rāvienā". Uzņēmumā instruktore Judīte Vāgnere (pa labi) Sidrabenes peldētavā ar šo4 nozīmju ieguvējiem (no kreisās) — 10 gadu veco Robertu Vāgneru, 14 gadu veco Māru Rāviņu un 13 gadu veco Artūru Senkēviču.

Foto: J. Liģers

KANADAS ZIŅAS

VINIPEGA

● DV Manitobas nod. 16. augustā R. Stašus laukšaimniecībā bija rīkojusi DV dienu, kuŗu atklāja nodaļas valdes pr-dis V. Stenders, uzrunas nobeigumā aicinot nodziedāt DV dziesmu. Vanagu saimi sveica Vinipegas akadēmiskās saimes pr-ks A. Vītiņš un Vinipegas latviešu biedrības pr-ks T. Sniķeris. Sarīkojumā piedalījās 69 dalībnieki, kas vietējos apstākļos ir daudz. Notikušajās šaušanas sacīkstēs ar mazkalibra šauteni vanagu klasē uzvarēja M. Jandavs, atstājot nākošajās vietās A. Minkēvicu un A. Kēleru, bet vanadžu konkurencē — L Jandava pirms L. Kēleres un A. Apškrūmas, kamēr jauniešu grupā vietu kārtībā sekmīgākie bija M. Sniķeris, B. Hāgs un V. Ozols. Māla baložu šaušanā savukārt uzvarēja E. Apškrūms, 2. vietu iegūstot A. Larionovam, bet 3. J. Fridovam. Balvas sekmīgākajiem šāvējiem bija dāvinājuši Labata alus darītava, E. Apškrūma ieročiu darbnīca un A. Minkēvics. Pēc balvu pasniegšanas DV dienas dalībnieki sarīkojumu pabeidza, nodziedot Latvijas himnu.

● Uz 70 mūža gadiem 24. augustā atskatījās inženieris - mežkopis Ādolfs Kēlers, dzimis Džūkstes pagastā. Pirmā pasaules kaŗa laikā viņš 15 gadu vecumā devās bēgļu gaitās uz Smilteni, kur 1918. gadā pabeidza tirdzniecības skolu un iestājās reālskolā, tajā mācoties gan tikai līdz Ziemsvētkiem, kad atgriezās mājās. Bēgļu gaitās jaunietis pieteicās latviešu strēlniekos, taču bez vecāku atļaujas viņu nepieņēma, bet 1919. gadā stājās 8. Daugavpils kājnieku pulka rindās, piedaloties Daugavpils un Viļakas atbrīvošanā no boļševikiem. 1921. gadā pabeidzis Rīgas valsts pieaugušo vidusskolu un 1928. gadā Latvijas universitātes lauksaimniecības fakultātes mežkopības nodaļu, jubilārs uzsāka meža darba gaitas Bēnē, bet 1931. gadā viņu iecēla par Auces un vēlāk Ilūkstes virsmežziņi. Sarkanarmijai iekārtojot bazes Latvijā, A. Kēleru pārcēla par virsmežzini uz Saldu, kas viņu vēlāk paglāba no deportācijas, bet 1944. gadā Latvijas ģenerāldirekcija viņu iecēla par meža departamenta direktoru Kurzemē. Kurzemei kapitulējot, jubilārs ar lielāko daļu no jaunās paaudzes krājējiem. Mūsdienās ar vecajām atziņām un gudrībām vien nepietiek, mijiedarbība reizēm atsvaidzina garu un darba prieku. Padomāsim visi par spējīgākajiem no spējīgajiem," sakarā ar jaunās valdes vēlēšanām teikts LFA augusta apkārtrakstā, kuŗu parakstījuši apvienības valdes priekšsēdis O. Vīndedzis un sekretāre E. Alberinga.

Ādolfs Kēlers

lās uz Zviedriju, no kurienes pēc 4 gadiem ar dzīvesbiedri Mariju un Armandu (otru dēļu Vitoldu viņš zaudēja kaŗā) devās uz Kanādu, kur apmetās uz dzīvi Vinipegā un vadīja vietējo latviešu ev.-lut. Mārtiņa draudzi. Ādolfs Kēlers ir studentu korporācijas Ventonia un mežkopju biedrības Šalkone saimes piederīgais. Gāvilnieks vienmēr apliecinājis goda prātu un stingru nacionālu stāju.

● Uz 60 mūža gadiem 28. augustā atskatījās DV Manitobas nod. revīzijas komisijas sekretārs Jānis Preimanis, bijušais Burtnieku pagasta Mauru māju saimnieks un otra pasaules kaŗa cīnītājs.

J. Z.

EDMONTONA

● DV Edmontonas nodaļas mednieku - makšķernieku un sporta sekcijas rīkotajās sezonas nobeiguma sacensībās Edmontonas latviešu meistarnosaukumu makšķerēšanā senioru klasē ieguva Jānis Jēkabsons, bet dāmu klasē Lidija Apsīte. Sporta sekcijas rīkotajās sacīkstēs meiteņu klasē priekšgalā izvirzījās māsas Viktorija un Velveta Džonesas (Johnes), bet dāmu konkurencē uzvarēja Regīna Čaka. Sacensības vadīja mednieku - makšķernieku sekcijas vadītājs A. Veiss un sporta sekcijas vadītājs M. Laipenieks. Uzvarētāju apbalvošana paredzēta DV nodaļas rudens sarīkojumā 3. oktobrī.

A. Sš.

Jātuvinās sabiedrībai

(Pārnesums no 1. lpp.)

tu pietiekama atsaucība, organizēt latviešu valodas kursus, kuŗos citu tautību partneŗi varētu apgūt elementārākās zināšanas latviešu valodā. LNAK uzņemtos piemērotu skolotāju algošanu. Valde vienojās lūgt draudzes apzināt savus locekļus, kuŗu cittautu laulības partneŗi būtu ieinteresēti šādos kursos piedalīties, jo jautājuma izkārtošana ir ļoti nozīmīga arī draudžu eksistencei nākotnē. J. Mežaks bija ieskatos, ka šādi kursi, ja pieteiktos kaut tikai 10 dalībnieku, jau atmaksātos.

Sēdes gaitā valde no kooperācijas veicināšanas fonda, kuŗā savā laikā 500 dol. iemaksāja Toronto latviešu kreditsabiedrība, piešķīra A. Svennem 324,52 dol. daļējai izdevumu segšanai braucienā uz latviešu kreditsabiedrību apvienības konferenci, Losandželosā, bet sabiedrībā aktīvajai jaunatnes darbiniecei M. Sausiņai Otavā 100 dol. atbalstu ceļam un dalības maksai Divreizdivi nometnē. Viņa šogad universitātē ieguvusi B. A. gradu, mācās Otavas latviešu skolā un ir LNJAK valdes sekretāre, bet Divreizdivi nometnē vēlas papildināt savas zināšanas skolotājas darbam, piedaloties attiecīgajā seminārā.

Valdes sēdē piedalījās priekšsēdis T. Kronbergs, viceprieksšsēdis K. Tannis, sekretārs I. Alksnis, kasieris J. Skrastiņš, valdes loceklis un informācijas nozares vadītājs J. Mežaks, palīdzības nozares vadītājs K. Priedītis, LNAK padomes vēlēšanu komisijas priekšsēdis J. Grodnis un revīzijas komisijas locekļi B. Senkēča un J. Rolavs. Vē.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

Latvian (Toronto) Credit Union Ltd.
491 College St., Toronto 174, Ont.

Telef. 924-2775

maksā

6% PAR NOGULDĪJUMIEM
7—7½ PAR ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMIEM

Kreditsabiedrība izdara visas pa rastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.

REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 VAI $5000.00

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā, sestdienās līdz 15. sept. slēgts.

TORONTO ZIŅAS

● Sākot ar septembri, LNAK birojā, Latviešu namā, iekārtotas dežūras, lai sabiedrībai būtu iespējams vajadzības kārtot, saņemt informāciju un pārrunāt dažādus jautājumus arī vēlākās vakara stundās. Katru otrdienu biroja vadītājs J. Rolavs bez parastā ikdienas darba laika būs runājams arī no pl. 7—9 vakarā. Turpmāk ik trešdienu no pl. 7 — 9 vakarā apmeklētāju rīcībā būs arī kāds no LNAK valdes locekļiem: 9. septembrī dežūrēs izglītības nozares vadītājs J. Mcžaks, 16. septembrī — valdes priekšsēdis T. Kronbergs 23. septembrī — viceprieksšsēdis K. Tannis un 30. septembrī — kasieris J. Skrastiņš.

● LNAK darba sagādes nozares vadītājs J. Šmits ziņo, ka gados vecākiem tautiešiem iespējams dabūt darbu latviešu uzņēmumā, zvanot parastajā darba laikā firmas Astrolite īpašniekam J. Bērziņam — 37 Front St. E., Toronto; tālr. 368-4071.

● Sv. Miķeļa slimnīcā, kur bija ievietots jau augusta pirmajās dienās pēc piedzīvota „saules dūriena", 21. augusta rītā sirds vājuma sekās 59 gadu vecumā miris DV Toronto nodaļas biedrs — bij. Latvijas armijas leitnants Jānis Brants. Latvijā viņš bija dzelzceļa darbinieks, dienesta uzdevumos apbraukājot gandrīz visus novadus. Viņš bija beidzis arī Latvijas kaŗaskolu un dienējis bruņoto vilcienu pulkā, bet otra pasaules kaŗa laikā kā Latviešu leģiona virsnieks cīnījies Volchovas purvos, iegūstot veselības bojājumus, kuŗi lika sevi manīt visu turpmāko dzīvi. Trimdas sākuma laiku aizvadījis Dānijā, viņš 1951. g. iecelojis Kanadā, strādādams Toronto par mechaniķi, taču pēdējos gados veselības stāvokļa dēļ bija darba nespējīgs. Nelaikim veltītajā aizlūgumā 23. augustā Rosara bēŗu namā, klātesot ap 50 aizlūdzējiem, pie šķirsta, kas bija pārklāts ar Latvijas karogu, goda sardzē stāvēja DV Toronto nodaļas biedri, ērģeļu pavadījumus sēru dziesmām spēlējot J. Barušam. Dienu vēlāk aizgājēju archibīskaps A. Lūsis izvadīja pēdējā gaitā uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu, kur DV Toronto nodaļas vārdā atvadījās O. Kļavenieks. Par aizgājēju, kuŗa dzīvesbiedre Olga mirusi pirms 2 gadiem, sēro dēls Jānis Toronto, bet dzimtenē māte un divi brāļi.

● TLB sestdienas skola, sākot ar jauno mācību gadu, ja pieteiks pietiekamu bērnu skaitu, iecerējusi speciālu klasi (nodarbības) bērniem pirms skolas vecuma. Ieinteresētie vecāki aicināti bērnus šai klasei pieteikt vakaros skolas pārzinei A. Martinsonei (tālr. 769-3802) vai skolotājai R. Ezerkalnei (tālr. 767-6053).

● Doctors hospitālī 24. augustā 77 gadu vecumā mirusi Emilija Feddera, prāvesta Bertrama Feddera dzīvesbiedre, par kuŗu sēro arī meita Marianna ar znotu Kārli Šteinmani un 3 mazbērni Torontō, kā arī divi dēli ar ģimenēm Latvijā. Aizgājējai veltītu svētbrīdi Rosara bēŗu namā vadīja māc. Ā. Čops, piedaloties arī prāv. B. Fedderam, bet pēdējā gaitā uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu 29. augustā izvadīja māc. Ā. Čops. Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre Alīde un meita Astrīda Toronto un māsa ar ģimeni Latvijā.

● Toronto latviešu kreditsabiedrības bilance uz 1. augustu bija 2.538.788,48 dol. pret 2.280.638,34 dol. tai pašā laikā pērn. Biedru skaits bija 2430 (2317), gada laikā pieaugot par 113. Izsniegti 452 (pērn 450) personīgie aizdevumi, bet pret nekustamu īpašumu obligācijām — 168 (139). Krājkontos naudu noguldījuši 954 (899) biedri, bet čeku kontā — 940 (798). Jūlijā ieņemti 18.659,81 dol., izdoti 15.035,59 dol., mēnesim beidzoties ar 3624,22 dol. peļņu.

J. U.

● Sidrabenes vasaras nometnes dalībnieku avīze „Zils 'n balts", kuŗu sāka izdot šovasar meiteņu vadītājas Baibas Šmitas - Kalējas redakcijā, līdzstrādniekiem esot visiem nometnes bērniem un juniešiem, pirms sporta svētkiem piedzīvoja 2. numuru. Tajā cita vidū lasāms, ka Sidrabenē 14. augustā notikusi pašvaldības diena resp. visu plānošanu un vadīšanu šai dienā savā ziņā pārņēmuši paši nometnotāji, oficiālajām amatpersonām tikai noskatoties. Šāda pašvaldības diena jauki aprakstīta I. Viksniņas romānā „Saules sala". Sidrabenes pašvaldības dienā meiteņu nometnes komandante bija Margreta Ceipa, vadītājas Sandra Ozola, Anita Vernera un Sabrīna Knostenberga, palīgvadītājas Māra Rāviņa, Linda Henga un Alda Stafecka, zēnu nometnes komandants Andrejs Pauķēns, vadītāji Imants Koškins, Arturs Senkēvičs, Tarmo Sārs un Davids Lapiņš, palīgvadītāji Aldis Vāgners, Ivars Knostenbergs, Olivers Šteins un Pēteris Blatchins, bet peldēšanas instruktori Benita Kalna un Roberts Vāgners. Diemžēl, „avizē" nekas nav lasāms, kā šai pašvaldībai veicies un kā „jaunā administrācija" izkārtojusi nometnes dzīvi. Taču „Zils 'n balts" 1. numurā, kas iznāca 26. jūlijā, Roberts Jaunkalns bija rakstījis: „Atkal šogad Sidrabenē notiks mūsu bērnu svētki, kur mēs dancojam apkārt kā muļķi sporta laukumā. Trīs nedēļas mēs trenējamies. Piecas reizes dienā mēs kā mazas meitenītes vingrojam, lai mēs varētu plātīties vecāku priekšā. Es zinu, ka mans tēvs smejas par to, bet mums tas ir jādara. katru gadu. Vienu gadu Sidrabenes vadība paklausīsies uz bērnu idejām, un tikai tad mums būs laba un interesanta nometne!" Vai pašvaldības diena nebija īstā reize jaunās idejas parādīt? Varbūt līdzšinējie nesaprašas vadībā tad būtu kaut ko iemācijušies. un nometnotājiem vairs nebūtu jāgaida, kamēr rodas „laba un interesanta nometne"? Liekas, ka par to pašreiz nevienam nav nekāda priekšstata, tādēļ vajadzēja praksē parādīt.

● TLMM kluba gadskārtējās ekšternajās šaušanas sacīkstēs 15. augustā Bērzainē bez „mājiniekiem" piedalījās Hamiltonas un Sv. Katrīnu klubu pārstāvji, kā arī Kalamazū kluba reprezentants A. Māliņš no Detroitas. Technisķie rezultāti: šaušanā ar mazkalibra šauteni meistaru klasē (17 dalībnieku) — G. Paeglis (Toronto — T) ar 574 no iespējamiem 600 punktiem, 2. L. Ozoliņš (Hamiltona — H) 563 un 3. Ida Grīnberga ((Sv. Katrīnas — K) 554 p.; snaiperu klasē — 1. K. Krieviņš (T) ar 540 punktiem, 2. J. Brakmanis (H) ar līdzīgu punktu skaitu un 3. E. Viškers (T) ar 520 p.; strēlnieku klasē — 1. A Birznieks (T) ar 525 p., 2. Z. Kurmītis (H) 5000 p. un 3. O. Pauders (T.) 491 p.; komandu vērtējumā — 1. Toronto ar 2675 p., 2. Hamiltona ar 2615 p.; jauniešu klasē līdz 12 gadiem — 1. V. Krauklis (H), 2. E. Purmalis (T) un 3. N. Grīnbergs (K), bet līdz 16 gadiem — 1. H. Rudzroga (H), 2. V. Krieviņš (T) un 3. R. Krugers (T); šaušanā ar smago mazkalibra šauteni veiksmīgāka bija Ida Grīnberga pirms I. Ozoliņa un G. Paegļa; māla baložu šaušanā meistaru klasē — 1. J. Muskats (T), 2. R. Mierkalns jun. (H) un 3. E. Rosts (K), visi ar 48 no 50 iespējamiem balošiem; B. klasē — 1. Z. Kursītis (H), 2. E. Ģimis (T) abi ar 47 trāpījumiem, un 3. R. Mierkalns sen. (H); dubultbaložu šaušanā — 1. R. Mierkalns jun. ar 46 trāpījumiem, 2. Z. Upīte (H) ar 43 un 3. A. Zilgalvis (T) ar 39 trāpījumiem, bet B grupā — 1. G. Vilmanis (T) ar 38 trāpījumiem, 2. R. Mierkalns sen. ar 35 un 3. I. Ivanovskis sen. (K) ar 32; „pīļu" šaušanā (no torņa izsvieštī baloži) — 1. J. Tropiņš (T) ar 24 no iespējamiem 25 trāpījumiem, 2. A. Āboliņš (T) ar 24 un 3. H. Leitis (T), J. Atkaukis (T) ar 21;šaušanā ar priekšādevumu — 1. J. Tropiņš ar 24 „pīlēm", 2. K. Krieviņš ar līdzīgu skaitu un 3. R. Mierkalns ar 22; klubu sacensībām māla baložu šaušanā — 1. Toronto ar 232 no iespējamiem 250 trāpījumiem, 2. Hamiltona ar 230; spininga mērķī mešanā — 1. J. Birznieks (T), 2. I. Krieviņš (T) un 3. N. Ģēģeris (T), bet jauniešu klasē veiksmīgākie bija E. Purmalis, R. Krugers un V. Krieviņš. Sekojošajā saviesīgajā vakarā sekmīgākos sacīkšu dalībniekus apbalvoja TLMM kluba priekšnieka vietnieks J. Atmata un sporta daļas vadītājs K. Šverns. Vakarā bija ap 120 dalībnieku.

Pieteicami kandidāti LFA valdei

Latvijas filatelistu apvienības pašreizējās valdes pilnvaru laiks beidzas šāgada beigās, tādēļ pašreiz kārto jaunas valdes vēlēšanas. Kandidāti jaunās valdes vēlēšanām pieteicami Paulam Rudlapam, 117 Westrose Ave, Toronto 18, Ont., Canada, pieteikumam pievienojot nominētā kandidāta rakstveida apliecinājumu piekrišanai kandidēt. „Varbūt nebūtu par launu valdē redzēt arī kādu

Ūdeņi n

SARUNA AR ALAS VAI GUNĀRU

Kad mūksu laikraksta pārsti drīz pēc kongresa Indiana jaunievēlētajam Amerikas latv apvienības valdes priekšsēža niekam Gunāram Meierovicam vaicājās par viņa plāniem tuv jā nākotnē, atbilde bija visai i rīga: „Kas attiecas uz mā plāniem, tad domāju, ka ap tagad sacelta tik neganta vētra labāk liekas nogaidīt, kamēr u nomierinās." Taču tūlīt viņš piebilda: „No otras puses — esmu nekur dzirdējis, ka ūden bangotos. Gluži pretēji — no vidienes un rietumkrasta es dzirdējis, ka ļaudis pārsteigti to, ka ALA nav nogājusi dibenā, darbojas ar lielāku jaudu nekā priekšējos gados."

Tagad ALAs kongress Indi polē un uzbangojumi tajā jau laiku pieder pagātnei, arī sa rība jau labāk iepazinusies ar najām ALAs amatpersonām konstatējusi, ka nekāds „zemes gruvums" nav noticis, bet cen lās organizācijas darbs raiti t nās, kaut citādā izkārtojumā liekas, pēc jaunām metodēm. pi nomierinājušies. Jaunais A valdes priekšsēža vietnieks jau meklējis Kalifornijā, kur teica runu ASV rietumpiekrastes dziesmu svētkos Losandželosā piedalījās ārstu kongresā. V kas dienas uzturoties rietumkr viņš arī centies pēc iespējas iepazīties ar šī krasta latv problēmām.

Par jaunu tiekoties ar laikraksta pārstāvi, G. Meier arī vairs nebija tik atturīgs. koties par saviem uzdevumiem domiem un līdz šim jau da „Priekšsēdis un ALAs valde uzticējusi kārtot tā saucamās lietas saziņā ar informācijas bi vadītāju I. Spilneru, bet priek dis pats paturējis savā ziņā lietas. Šai sakarā esmu bijis zītē pie Latvijas sūtniecības domnieka Dr. A. Dinberga Vas tonā, pārrunājot sūtniecības ALAs attiekšmes. Domāju, k vizīte izdevās labi un nebija nozīmes. Protams, izteicu vē nos ar sūtniecību cieši sada ties."

„Iepazīšanās vizītē esmu meklējis arī ASV ārlietu mi ju," turpināja G. Meierovics, runājot nepieciešamo ar Ir Heināru, kas kārtoja Apvie baltiešu amerikāņu komitej dienci ministriju, kuŗa starp jau notikusi. Tā kā ārlietu mi Rodžers līdz šim nav pieņē vienu atsevišķu tautību gru

Latviešu republikā memorands

Sakarā ar Branta un Ko Maskavā parakstīto Rietu jas un Pad. savienības t. s ras nelietošanas līgumu, kur stiprinātas pašreizējās E valstu robežas, Amerikas l republikāņu apvienības val sniegusi ASV republikāņu jas vadībai un valdībai men du, kuŗā norādīts, ka šis netieši apstiprina noziedzīg lera un Staļina vienošanos gadā. Ja ASV valdība šo Rietumvācijas un Pad. savi līgumu atbalstītu, tas radī negātīvu ietekmi visās tautī pās ASV, jo tas tikpat bī kā Hitlera un Staļina vieno kuŗa izraisīja otru pasaules Memorandā arī norādīts. ir ilūziju ārpolitika, kuŗa v gi maksāt, ja iedomājas, Pad. savienību var paraks mus, kuŗus Maskava arī tētu.

Vašingtonā laikā no 1. tobrim notiks ASV repu partijas centrālkomitejas ta tautību grupu vadošo d ku kongress aktuālo jau pārrunāšanai un informāci vispārējo stāvokli. Paredz 900 dalībnieku piedalīšanā gresa plašajā programmā nota arī īpašas delegācija Baltajā namā un banke runātājs būs ASV vicepr Agnū. Kongresā ieradīsies ņojumus sniegs arī valdi nistri, tāpat senāta un vietnieku nama locekļi. K orā dienā paredzēts arī kas latviešu republikāņu bas priekšsēža V. Korsta par to, ko tautību grupas no ASV valdības un kā iz ma šo grupu darbība. Apsv jautājums par atsevišķo vadošo nacionālo organizā dītāju aicināšanu piedalīt tēs pie vadošajiem valst niekiem. Ja šo jautājumu pozitīvi, tad katrā ziņā i saņems arī Amerikas latv vienības valde.

INAS

s vasaras nometnes
rize „Zils 'n balts",
dot šovasar meiteņu
ības Šmitas - Kalē-
ā. līdzstrādniekiem
nometnes bērniem un
rms sporta svētkiem
numuru. Tajā cita
ka Sidrabenē 14. au-
i pašvaldības diena
lānošanu un vadīša-
savā ziņā pārņēmu-
etņotāji, oficiālajām
n tikai noskatoties.
ības diena jauki ap-
Viksniņas romānā
Sidrabenes pašval-
meiteņu nometnes ko-
ja Margreta Ceipa,
andra Ozola, Anita
Sabrina Knostenber-
dītājas Māra Rā-
Henga un Alda
ēnu nometnes ko-
Andrejs Paukšēns,
ants Koškins, Ar-
s. Tarmo Sārs un
š. palīgvadītāji Aldis
vars Knostenbergs,
s un Pēteris Blat-
eldēšanas instruktori
a un Roberts Vāg-
l. „avīzē" nekas nav
ai pašvaldībai vei-
jaunā administrāci-
ši nometnes dzīvi-
n balts" 1. numurā,
26. jūlijā. Roberts
ja rakstījis: „Atkal
enē notiks mūsu bēr-
ir mēs dancojam ap-
ķi sporta laukumā.
mēs trenējamies.
s dienā mēs kā ma-
tes vingrojam, lai
plātīties vecāku priek-
ka mans tēvs smejas
mums tas ir jādara.
Viemi gadu Sidrabe-
paklausīsies uz bērnu
ķikai tad mums būs
teresanta nometne!"
bas diena nebija īstā
idejas parādīt? Var-
ie nesaprašas vadībā
ut ko iemācījušies,
ājiem vairs nebūtu
ēr rodas „laba un in-
ometne"? Liekas, ka
iz nevienam nav ne-
tata, tādēļ vajadzēja
dīt.

luba gadskārtējās ek-
ušanas sacīkstēs 15.
zainē bez „mājinie-
lijās Hamiltonas un
klubu pārstāvji, kā
ū kluba reprezentants
o Detroitas. Technis-
šaušanā ar mazka-
meistaru klasē (17
G. Paeglis (Toron-
574 no iespējamiem
. 2. L. Ozoliņš (Ha-
) 563 un 3. Ida Grīn-
Katrīnas — K) 554
klasē — 1. K. Krie-
540 punktiem, 2. J.
(H) ar līdzīgu punk-
3. E. Višķers (T) ar
hieku klasē — 1. A.
) ar 525 p., 2. Z. Kur-
000 p. un 3. O. Pau-
91 p.; komandu vēr-
Toronto ar 2675 p.,
ar 2615 p.; jauniešu
12 gadiem — 1. V.
), 2. E. Purmalis (T)
inbergs (K), bet līdz
1. H. Rudzroga (H),
ņš (T) un 3. R. Kru-
ušanā ar smago maz-
eni veiksmīgāko bija
ga pirms I. Ozoliņa
a; māla baložu šauša-
klasē — 1. J. Mus-
2. R. Mierkalns jun.
E. Rosts (K), visi ar
spējamiem baložiem;
1. Z. Kursītis (H), 2.
T) abi ar 47 trāpīju-
3. R. Mierkalns sen.
baložu šaušanā — 1.
ns jun. ar 46 trāpīju-
Upīte (H) ar 43 un
vis (T) ar 39 trāpīju-
B grupā — 1. G. Vil-
ar 38 trāpījumiem, 2.
ns sen. ar 35 un 3.
is sen. (K) ar 32;
aņā (no torņa izsvies-
1. J. Tropiņš (T) ar
ējamiem 25 trāpīju-
A. Āboliņš (T) ar 24
eitis (T), J. Atkauķis
šaušanā ar priekšāde-
J. Tropiņš ar 24 „pī-
Krieviņš ar līdzīgu
R. Mierkalns ar 22;
šībām māla baložu šau-
Toronto ar 232 no ie-
250 trāpījumiem, 2.
ar 230; spiniņga mēr-
— 1. J. Birznieks (T),
ņš (T) un 3. N. Gē-
et jauniešu klasē veik-
ija E. Purmalis, R.
V. Krieviņš. Sekojo-
gajā vakarā sekmīgā-
dalībniekus apbalvo-
kluba priekšnieka viet-
mata un sporta daļas
Šverns. Vakarā bija
onieku.

Ūdeņi nomierinās

SARUNA AR ALAS VALDES PRIEKŠSĒŽA VIETNIEKU GUNĀRU MEIEROVICU

Kad mūksu laikraksta pārstāvis drīz pēc kongresa Indianapolē jaunievēlētajam Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēža vietniekam Gunāram Meierovicam apvaicājās par viņa plāniem tuvākajā nākotnē, atbilde bija visai attura: „Kas attiecas uz maniem plāniem, tad domāju, ka ap mani tagad sacelta tik neganta vētra, ka labāk liekas nogaidīt, kamēr ūdeņi nomierinās." Taču tūlīt viņš arī piebilda: „No otras puses — neesmu nekur dzirdējis, ka ūdeņi vēl bangotos. Gluži pretēji — no ASV vidienes un rietumkrasta esmu dzirdējis, ka ļaudis pārsteigti par to, ka ALA nav nogājusi dibenā, bet darbojas ar lielāku jaudu nekā iepriekšējos gados."

Tagad ALAs kongress Indianapolē un uzbangojumi tajā jau labu laiku pieder pagātnei, arī sabiedrība jau labāk iepazinusies ar jaunajām ALAs amatpersonām un konstatējusi, ka nekāds „zemes nogruvums" nav noticis, bet centrālās organizācijas darbs raiti turpinās, kaut citādā izkārtojumā un, liekas, pēc jaunām metodēm. Ūdeņi nomierinājušies. Jaunais ALAs valdes priekšsēža vietnieks jau apmeklējis Kaliforniju, kur teica uzrunu ASV rietumpiekrastes 4. dziesmu svētkos Losandželosā un piedalījās ārstu kongresā. Vairākas dienas uzturoties rietumkrastā, viņš arī centies pēc iespējas labi iepazīties ar šī krasta latviešu problēmām.

Par jaunu tiekoties ar mūsu laikraksta pārstāvi, G. Meierovics arī vairs nebija tik atturīgs, izsakoties par saviem uzdevumiem, nodomiem un līdz šim jau darīto: „Priekšsēdis un ALAs valde man uzticējusi kārtot tā saucamās ārlietas saziņā ar informācijas biroja vadītāju I. Spilneru, bet priekšsēdis pats paturējis savā ziņā iekšlietas. Šai sakarā esmu bijis vizītē pie Latvijas sūtniecības padomnieka Dr. A. Dinberga Vašingtonā, pārrunājot sūtniecības un ALAs attieksmes. Domāju, ka šī vizīte izdevās labi un nebija bez nozīmes. Protams, izteicu vēlēšanos ar sūtniecību cieši sadarboties."

„Iepazīšanās vizītē esmu apmeklējis arī ASV ārlietu ministriju," turpināja G. Meierovics, „pārrunājot nepieciešamo ar Ilmaru Heināru, kas kārtoja Apvienotās baltiešu amerikāņu komitejas audienci ministrijā, kura starplaikā jau notikusi. Tā kā ārlietu ministrs Rodžers līdz šim nav pieņēmis nevienu atsevišķu tautību grupu, to darot viņa vietniekam, arī baltiešu delegāciju pieņēma ministrijas Eiropas nodaļas vadītājs Hillenbrants. Domāju, ka arī šī vizīte nav bez savas nozīmes, jo varēsim izteikt savus un uzklausīt ministrijas ieskatus dažādos jautājumos, kuŗi mūsu darbībā ir aktuāli. Līdzīgu audienci kārto arī pie ASV viceprezidenta Agnū, bet tā kā viņš vienmēr ļoti aizņemts, arī ar dažādām pieņemšanām, tad šīs vizītes termiņš, ja to izdosies izkārtot, vēl nav zināms, bet iespējams, ka tā varētu notikt rudenī."

Sarunas turpinājumā G. Meierovics norādīja uz izstrādāto Brīvās pasaules latviešu apvienības memorandu, kuŗu nolasīja ALAs kongresā Indianapolē, pēc tam sašķirstāmā veidā piesūtot visiem BP LA locekļiem resp. atsevišķo zemju centrālajām organizācijām, lai to pārrunātu BPLA sēdē Toronto un tad izsūtītu attiecīgo zemju valdību galvām. Toronto sēdē gan šis memorands saņēma kritiku, taču to pieņēma ar vienošanos, ka katra zeme tekstu var pārstrādāt, kā tas vislabāk atbilst to vajadzībām un apstākļiem. Sagatavots un izdarīts arī iesniegums ASV ārlietu ministrijai. Latviešu presei nodots informācijas raksts par to, kas darāms organizācijām sakarā ar Apspiesto tautu nedēļu ASV, tāpat izkārtots, ka visas trīs baltiešu centrālās organizācijas un Apvienotā baltiešu amerikāņu komiteja, kuŗas priekšsēdis šogad ir G. Meierovics, 4. jūlijā bija rīkotājas organizācijas Goldini Amerikas dienas (Honor American Day) uzvedumā Vašingtonā.

Pievērsoties turpmākajai darbībai, G. Meierovics paskaidroja: „Viens no tuvākajiem mērķiem ir modernizēt ALAs biroja darbību, lai ar modernām darba metodēm samazinātu budžetu. Esam sākuši domāt par ALAs kartotēkas izveidošanu ar skaitļotāja palīdzību. Tas prasa ne vien darbu, bet arī līdzekļus un pacietību, taču šāda kartotēka dos daudz, jo būs viegli pieejama, ērti izdarāmas arī adrešu maiņas. Tomēr par visu vairāk jārūpējas, lai ienāktu līdzekļi. Finanču komitēja izstrādājusi jau vairākus veidus, kā tos vākt. Jau jūlija beigās izsūtīts apkārtraksts visiem tautiešiem, kuŗā sniegta informācija par to, ko ALA darījusi aizvadītajā darbības gadā un ko paredzējusi šogad."

Intervijas nobeigumā G. Meierovics apliecināja: „Esmu priecīgs, ka laikraksts Latvija Amerikā publicēs ALAs oficiālo informāciju. Reizē ar to sabiedrība būs informēta par ALAs darbību; tas arī palīdzēs mums īstenot šogada saukli: Tuvāk pie tautas!"

Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēža vietnieks Gunars Meierovics.

Latvijas universitātē, kuŗas tomēr nācās pārtraukt, kad Pad. savienība okupēja Latviju. Šai laikā gimeni piemeklēja otrs smags trieciens: G. Meierovicam ar māti laimējās izglābties, bet viņa brāli Helmūtu un māsu Rutu okupanti deportēja. Otra pasaules kara laikā viņu iesauca Latviešu leģionā, kur viņš veica pienākumus leģiona ģenerālinspektora R. Bangerska štābā, bet pēc kara beigām atsāka studijas Baltijas universitātē Pinebergā, Rietumvācijā, līdztekus strādādams IRO iestādēs Hamburgā, bet no 1949.—1951. gadam vadīja izceļotāju nometni Ventorfā, pats ar dzīvesbiedri Ainu un māti izceļodams uz ASV 1952. g. Kopš šī laika viņš strādā ASV valdības iestādēs.

Nodibinoties Amerikas latviešu apvienībai, ar. G. Meierovicu ievēlēja tās vadībā, uzdodot kasiera pienākumus. Viņš bijis arī ALAs informācijas biroja vadītājs, darbojies Brīvās pasaules latviešu apvienības valdē, Apvienotajā baltiešu amerikāņu komitejā un Eiropas apspiesto tautu asamblejā, bet pēc aiziešanas no darba ASV latviešu centrālajā organizācijā, bija aktīvs Vašingtonas (pilsētas) latviešu biedrībā, pēdējā laikā būdams tās revīzijas komisijas priekšsēdis. Pagājušā gada pavasarī viņu aicināja par ALAs finanču komisijas vadītāju. Tā G. Meierovics pēc vairāku gadu pārtraukuma atgriezās ALAs darbā. Līdzšinējā sabiedriskajā un zināmā mērā arī politiskajā darbā minētajās organizācijās G. Meierovics guvis teicamu pieredzi, kuŗu tagad var likt lietā, veicot jaunos amata pienākumus Amerikas latviešu apvienībā, Brīvās pasaules latviešu apvienībā un Amerikas baltiešu amerikāņu komitejā.

V. Irbe

Mērķi tie paši

SEPTĪTĀS DIVREIZDIVI NOMETNES ATKLĀŠANA MICIGENA

Pēc nemitīga lietus mākoņiem beidzot izklīstot un rieta saulei atspoguļojoties Skaidrā ezera (Clear Lake) ūdenī, 22. augusta vakarā Batlkrikā, 27 jūdžu attālumā no Kalamazū, Dr. Ģirts Kaugars atklāja šāgada Divreizdivi nometni, pēc skaita jau septīto, aicinot sabraukušos jauniešus nodziedāt Latvijas himnu un īsā uzrunā norādot, ka Divreizdivi nometnes ideja radusies 1962. gadā jaunatnes svētkos Čikagā, kuŗus vadījis Dr. L. Streips. Pirmajā Divreizdivi nometnē 1964. gadā piedalījušies 64 dalībnieki, bet tagad skaits divkāršojies; mainījusies nometnes vadība un iekārta, bet mērķi palikuši tie paši: galvenais uzdevums ir veidot dedzīgu un apzinīgu latviešu saimi. Dr. Ģ. Kaugars arī norādīja, ka nometnes apzīmējumam Divreizdivi nav simboliskas nozīmes, bet to varētu pieņemt par „pamatu" tāpat kā 2x2 matēmatikā.

Pēc Divreizdivi nomtenes vadītāja Dr. Ģ. Kaugara administrātors Dr. Andris Ritmanis no Portlandes, uzrunājot atklāšanas brīdī klātesošos 95 jauniešus, mudināja viņus kļūt par labiem latviešiem. „Šis nav lūgums, bet nometnes noteikums," uzsvēra runātājs. Nometnes noteikumus nolasīja administrātora palīgs M. Paudrups.

Šāgada nometnē uzņemti 103 jaunieši. Dalībniekus iedalot 6 puduros, nometne ilga līdz 30. augustam, literātūras puduri vadot A. Liberei, tautiskā mantojuma — V. Vilkam, latviešu valodas — A. Valterei, mūzikas — L. Ritmanei, skolotāju — U. Nollendorfam un politisko — A. Jansonam. Visi puduru un semināru vadītāji nākuši no to jauniešu vidus, kuŗi iepriekšējos gados bijuši Divreizdivi nometnes dalībnieki. Par lektoriem galvenokārt bija aicināti labākie dažādo nozaru lietpratēji. Rakstot šo ziņojumu nometnes atklāšanas brīdī (Kanadas pasta darbinieku maratonstreika dēļ raksts redakciju sasniedza ar novēlošanos, — red.), likās, ka tiešām mūzikā nometnes dalībniekiem iznāks saskarsme ar mūsu ievērojamākajiem dziesmu lietpratējiem — prof. T. Ķeniņu, A. Purvu, V. Bērzkalnu, R. Žuiku un citiem. Par lektoriem citās nozarēs bija aicināti Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis Ū. Grava un informācijas biroja vadītājs Dr. I. Spilners, DV organizācijas priekšnieks un komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdis V. Hazners, Amerikas latviešu pašpalīdzības fonda priekšsēds L. Bērziņš, literāti E. Aistars, A. Zemdega, J. Krēsliņš un O. Stumbrs, vēsturnieki A. Grīnvalde, J. Trapāns, J. Peniķis un daudzi citi.

Nometnes dalībnieki bija sadušies no visas Ziemeļamerikas, ap 30 no rietumkrasta. No Kalamazū un tuvākās apkārtnes dalībnieku sarakstā bija lasāmi 12 jauniešu vārdu, bet tālākā dalībniece bija Vita Kristovska no Minsteres, Rietumvācijā. Vēlāk noskaidrojās, ka viņa nometnē sastapusi vēl 6 citus „minsteriešus", kādreizējos turienes latviešu ģimnazijas audzēkņus vai skolotājus: Māru Romāni, Māru Sausiņu, Bernadeti Razevsku, Baibu Kaugaru, Viju Ūdenāni un Andri Aukmani. Šāgada nometnes dalībnieku caurmēra vecums izrādījās 20 gadu.

Nometnes vadītājs izteicās, ka labu iespaidu atstājusi šis Skaidrā ezera nometnes lielā tīrība un labais iekārtojums. Arī paši nometņotāji atstāja labu iespaidu gan ar kārtīgu tērpu valkāšanu, gan ar disciplīnēto uzvešanos. Jau pirmā diena apliecināja, ka arī šāgada Divreizdivi nometne nebūs nekāda izklaidēšanās un izpriecu vieta, bet no ikviena dalībnieka prasīs darbu un apzīnīgu pienākumu veikšanu. „Esmu ieradusies, lai kaut ko iemācītos un gūtās zināšanas ne vien paturētu sev, bet sniegtu arī tālāk citiem," izteicās kāda nometnes dalībniece no Ņujorkas.

V. Bokis

Tautas deju lieluzveduma atbalss Gaŗezerā

Kā atbalss no tautas deju lieluzveduma Kanadas latviešu 5. dziesmu svētkos Toronto, 22. augusta pēcpusdienā Gaŗezerā notika novada tautas deju uzvedums ar apmēram 80 dejotājiem no tuvākās apkārtnes pilsētām. Lielāko dalībnieku skaitu deva Indianapoles Jautrais pāris, sekojot Gaŗezera kristīgās jaunatnes kursu dalībniekiem - dejotājiem, Grand Rapidu Ritenītim, Čikagas V. un E. Dzelmes grupas dejotājiem un Kalamazū jauniešiem. Novada dejotāju kopgrupu pārzināja un vadīja J. Dabars no Indianapoles, bet programmu pieteica D. Ince no Milvokiem. Uznākušais lietus lika uzvedumu pārcelt no paredzētā Ziemeļmeža dziesmu dienas laukuma uz lielo ēdamzāli, taču tas nebija šķērslis jauniešiem saglabāt možu garastāvokli: viņu smaidīgajās sejās laistījās prieks, kaut lietus uzveduma laikā grabināja ēkas augsto jumtu. Arī ap 300 skatītāju nebēdāja par lietu, bet ar sajūsmu sekoja dejotāju vieglajam solim un deju mūzikas ritmam.

Uzvedumu ievadīja, dejotājiem un skatītājiem kopīgi nodziedot ASV un Latvijas himnas. Gaŗezera valdes pr-dis R. Jankavs atklāšanas uzrunā izcēla jauniešu prieku un patiku dejot, arī vispārēju atsaucību, par ko liecina kuplais dalībnieku skaits dažādos Gaŗezera pasākumos. Šī Toronto notikušā tautas deju lieluzveduma atbalss Gaŗezerā radusies šī latviešu centra vadības ierosinājumā un Kalamazū dejotāju grupas vadītājas M. Paudrupes izkārtojumā. . . „Vecāko paaudzi patīkami aizkustina jaunatnes līdzdalība, kuŗā arī pati jaunatne nejūtas slikti," teica R. Jankavs. Atsevišķo deju starplaikā uzveduma vadītājs J. Dabars kā dejotājus, tā skatītājus iepazīstināja ar tautas deju nozīmi un raksturu. Uzveduma nobeigumā visi kopīgi nodziedāja „Daugav's abas malas".

Vairākus klātesošos uzvedums tā sajūsminājis, ka tie ieteica līdzīgu pasākumu Gaŗezerā rīkot katru gadu, iesaistot arī vēl citu pilsētu dejotāju grupas. Vēlāk noskaidrojās, ka no Kalamazū dejotājiem 5 ir A. Elkšņa ģimenes locekļi.

Pēc tautas deju uzveduma notika kristīgās jaunatnes kursu dalībnieku ugunskurs ar jauniešu priekšnesumiem pēc lietus dzestrī svaigajā ezermalā, liesmām metot gaisu un gaŗu atspulgu ezera ūdens plašumā. Vakars beidzās ar zaļumballi Ziemeļmeža laukumā, kur bija iekārtots arī tautisko ēdienu stends, ko pārzināja L. Šverna, E. Ozoliņa un E. Jankava, apmierinot gardēžus un sagādājot Gaŗezera kasei 210 dol. atlikumu. Stendam vajadzīgos ēdienus bija gatavojušas vairākas atsaucīgas Kalamazū tautietes, nododot tos kā ziedojumu Gaŗezeram.

V. Bokis

SAVIENOTAJĀS VALSTIS

KALAMAZŪ

● Kalamazū latviešu ev.-lut. draudzē 20 gados kristīti 97 bērni, iesvētīti 159 jaunieši, salaulāti 55 pāri un pēdējā gaitā izvadīti 70 mirušie, — jubilejas dievkalpojumā 26. jūlijā ziņoja draudzes māc. A. Piebalgs, piemetinot, ka šis ir 977. draudzes dievkalpojums. Svētku dienas spredīki teica draudzes pirmais mācītājs K. Hermanis no Grand Rapidiem, bet nobeiguma svētīšanas vārdus prāv. A. Mitulis no Kanadas. Sarakstā ar 20 gadu darbību draudzi rakstveidā bija sveicis apgabala garīgais vadītājs prāv. J. Turks un Saginavas draudze; A. Pone pieminai nodeva Latvijas kapu dvieļus, bet kāds anonīms tautietis — slimnieku dievgalda traukus. Svētku dievkalpojumā piedalījās ap 150 baznīcēnu. Laicīgs jubilejas akts nenotika.

● Pateicībā par to, ka savas vecuma dienas var pavadīt brīvībā, Arturs Volfārts, meitas ģimenes vidū atskatoties uz 75 mūža gadiem, nodeva vietējai DV apvienībai ziedojumu aploksnē. Jubilārs dzimis Bērzaunes pagastā, kur vēlāk apsaimniekoja nelielu saimniecību, būdams arī veikalnieks.

● DV apvienības biedri J. Kalniņš, R. Jankavs, Z. Bērziņš, I. Minka, A. Minka un L. Skrupšķelis jūlijā iebetonēja grīdu DV šautuvē Gaŗezerā, kur 15. augustā notika ASV DV apvienību meistarsacīkstes šaušanā.

KLĪVLENDA

● DV apvienības Klīvlendā protektorātā rīko īpatu gleznu skati, kuŗu ierosinājis un darbu tematus izsludinājis pazīstamais gleznu kollekcionārs Teofils Cirķelis. Šī izstāde, kuŗu atklās 5. septembrī Apvienotās draudzes namā (1385 Andrew Ave), turpināsies līdz 7. septembrim. Tā būs patiešām interesanta un īpata, kā liecina jau iesūtītie darbi. Izsludinātie darbu temati — „Latvijas krusta ēnā" un „Kungs, ved mūs uz dzimteni" — mākslinieku iztēlē un izpratnē paužas savdabīgos darbos, un tieši ar šo faktu šī izstāde atšķirsies no daudzām līdzšinējām DV rīkotajām skatēm. Teicamāko darbu autori saņems godalgas un atzinības. Godalgām lielākas summas atvēlējuši tematu ierosinātājs T. Cirķelis, DV apvienība un citi entuziasti. Godalgas piešķirs vērtēšanas komisija, kuŗā darbosies prof. J. Siliņš, gleznotājs un tēlotājmākslas kritiķis K. Ansons un T. Cirķelis. Līdz šim izstādei, kuŗu atklās prof. A. Annus, pieteikti 27 mākslinieku 46 darbi.

● Latviešu veco strēlnieku kopa 9. augustā bija devusies izbraukumā zaļumos uz Metropolitāna parku, kur dalībnieki aizvadīja dienu pārrunās un Penava spēlētā akordeona mūzikas skaņās. Kopas vadība izbraukuma laikā arī apsprieda turpmāko darbību.

J. E.

Latviešu republikāņu memorands

Sakarā ar Branta un Kosigina Maskavā parakstīto Rietumvācijas un Pad. savienības t. s. varas nelietošanas līgumu, kuŗā apstiprinātas pašreizējās Eiropas valstu robežas, Amerikas latviešu republikāņu apvienības valde iesniegusi ASV republikāņu partijas vadībai un valdībai memorandu, kuŗā norādīts, ka šis līgums netieši apstiprina noziedzīgo Hitlera un Staļina vienošanos 1939. gadā. Ja ASV valdība šo jauno Rietumvācijas un Pad. savienības līgumu atbalstītu, tas radītu ļoti negātīvu ietekmi visās tautību grupās ASV, jo tas tikpat bīstams, kā Hitlera un Staļina vienošanās, kuŗa izraisīja otru pasaules karu. Memorandā arī norādīts, ka tā ir illūziju ārpolitika, kuŗa var dārgi maksāt, ja iedomājas, ka ar Pad. savienību var parakstīt līgumus, kuŗus Maskava arī respektētu.

Vašingtonā laikā no 1. — 3. oktobrim notiks ASV republikāņu partijas centrālkomitejas sasauktā tautību grupu vadošo darbinieku kongress aktuālo jautājumu pārrunāšanai un informācijai par vispārējo stāvokli. Paredzams ap 900 dalībnieku piedalīšanās. Kongresa plašajā programmā ieplānota arī īpašas delegācijas vizīte Baltajā namā un bankets, kuŗā runātājs būs ASV viceprezidents Agnū. Kongresā ieradīsies un ziņojumus sniegs arī valdības ministri, tāpat senāta un tautas vietnieku nama locekļi. Kongresa orģ dienā paredzēts arī Amerikas latviešu republikāņu apvienības priekšsēža V. Korsta referāts par to, ko tautību grupas sagaida no ASV valdības un kā izveidojama šo grupu darbība. Apsvērts arī jautājums par atsevišķo tautību vadošo nacionālo organizāciju vadītāju aicināšanu piedalīties vizītēs pie vadošajiem valsts darbiniekiem. Ja šo jautājumu izlems pozitīvi, tad katrā ziņā ielūgumu saņems arī Amerikas latviešu apvienības valde.

B. B.

Lauksaimniecības līdumnieks aizsaules ceļos

ASV MIRIS BIJUŠAIS KAZDANGAS LAUKSAIMNIECIBAS VIDUSSKOLAS DIREKTORS AGR. FRICIS GRAVA

Klusu un viegli 18. augustā Tucsonē, Ņujorkas pavalstī, no šīs zemes 82. mūža gadā šķīries viens no Latvijas lauksaimniecības aktīvākajiem līdumniekiem — agronoms Fricis Grava, kurzemnieks no Bārtas pagasta. Viņa pirmo maizes darbu Vērgales pagasta skolā drīz pārtrauca pirmais pasaules karš. Armijā, kara laika apstākļos, viņš ar neparastu uzņēmību pašmācības ceļā turpināja izglītību un izturēja ģimnazijas abitūrija pārbaudījumus, pēc tam devās uz Pēterpils karaskolu, taču drīz sākās komūnistu apvērsums. Pēterpils karaskolas kadeti cīnījās pret revolūcionāriem līdz „pēdējam vīram", bet dzīvību saglabājušos komūnisti ieslodzīja Petropavlovskas cietuma biezajos mūros. No nošaušanas un cietuma Gravam tomēr izdevās paglābties, slēpjot savu pagātni, vēlāk arī pabeigt Pēterpils lauksaimniecības akadēmiju, kuŗā par mācības spēku strādāja prof. P. Starcs.

Kā mācīts agronoms F. Grava atgriezās Latvijā, kur viņu tūlīt iecēla par Liepājas apriņķa agronomu. Sākās īsts lauksaimnieciās līdumnieka darbs — bija jāpalīdz celt kara apstākļos panīkušā lauksaimniecība, jālasa priekšlasījumi, jāorganizē lauksaimniecības un lopkopības kursi. Īsā laikā Grava savā apriņķī nodibināja 12 lauksaimniecības biedrību, tai pašā laikā beidzot arī Latvijas universitātes lauksaimniecības fakultāti ar agronoma gradu.

V. Gravas uzsāktais līdumnieka darbs intensīvi turpinājās lauksaimniecības izglītības laukā: 1923. gadā viņš noorganizēja un vadīja Kuldīgas divgadīgo lauksaimniecības skolu, 1927. gadā Rīgā izkārtoja un vadīja pirmos lopkopības pārraugu kursus, 1930. gadā viņu iecēla par jaundibinātās Kazdangas lauksaimniecības vidusskolas direktoru, šai amatā viņam paliekot līdz bēgļu gaitu sākumam otra pasaules kaŗa beigu posmā, izņemot komūnistu okupācijas gadu, kad viņu no pienākumiem atlaida. F. Gravam bija jāvada arī 10.000 pūrvietu liela skolas farma — bijušā Kazdangas muiža, kuŗu viņš izveidoja par priekšzīmīgu paraugsaimniecību; viņa pārziņā veica visus skolas praktiskā un izglītības sektora izveidošanas darbus — atjaunoja 1905. gadā nodedzinātō pili, to ierīkojot skolas vajadzībām, iekārtoja un izveidoja laborātorijas un internātu, izstrādāja mācību un praktisko darbu programmu. Šī skola sagatavoja daudzus lauksaimniecības darbiniekus, sevišķi Kurzemei.

Arī sabiedriskajā darbā F. Grava vienmēr bija aktīvs, sniedzot priekšlasījumus, rīkojot kursus, rakstot laikrakstos par lauksaimniecības jautājumiem un kādu laiku arī darbojoties par redaktoru „Kuldīgas Vēstnesī" Atzinībā par veikumiem viņu apbalvoja ar Trijzvaigžņu ordeni, Aizsargu nopelnu krustu un Zelta medaļu. F. Grva sarakstījis arī skolu vajadzībām grāmatu par mājlopu audzēšanu, bet vecuma dienās arī atmiņas „Laiki un politika", taču šis darbs palicis neizdots, vēnīgi tā izvilkumi publicēti „Latvijā Amerikā".

Nometņu laikā Vācijā F. Grava noorganizēja Flensburgā latviešu ģimnaziju, vēlāk pārcēlies uz Grēveni, piedalījās ģimnazijas izveidošanā arī tur, pats strādājot par skolotāju. Šī skola kļuva par pašreizējās Minsteres latviešu ģimnazijas pirmsākumu. 1949. gadā F. Grava ieceļoja ASV, kur dzīve bija jāsāk no pašas apakšas, taču smagi likteņa sitieni turpinājās: veicot dienestu armijā, autokatastrofā aizgāja bojā viņa vienīgais dēls Viktors, arī pašu un dzīvesbiedri piemeklēja vēža slimība un reumatisms smagā veidā, mokot gadiem. Atspaidu deva meita Velta un znots Jānis Vinters.

Fricis Grava bija Agronomu biedrības biedrs un korporācijas Patria filistrs.

G. S.

Grupa jauniešu draudzības dienās Niagarā no dažādām zemēm, uzņemta atgādinājumam, ka 26. septembrī Bostonā notiks Latviešu studentu centrālās savienības kongress. Redakcijai visus nepazīstot, zināmie ir: priekšā — Anna Sprince, Sandra Janševska, Ieva Greize, Alfijs Vītāls, Ruta Freiberga un Andris Anužis; 2. rindā — Ruta Priedkalna, Imants Brikmanis, Pēteris Kaugers, Valdis Ķere, Pēteris Zieduņš, Ingrida Gaŗā, Maruta Čakstiņa, Māra Sausiņa un Pēteris Zvitiņa; 3. rindā — Mārtiņš Gailītis, Egils Dukurs, Juris Kaniņš Ingrida Mazute, Roberts Kleišs. Algirds Vilks, Laimonis Salnais, Andrejs Sebris, Jānis Račevskis un Bertrams Zariņš. Šie jaunieši, par kuŗu vārdu pareizumu redakcija negarantē, bija Niagarā saradušies ne vien no Toronto, Montrealas, Otavas, Čikagas, Ņujorkas, Filadelfijas, Vašingtonas, Bostonas, Klīvlendas un citām Kanadas un ASV pilsētām, bet arī no Zviedrijas, Francijas un Austrālijas. Foto: J. Ligers

A L A chronika

„Latvija Amerikā" 29. jūlija numurā publicētajā rakstā „Nesagatavota apspriede" par BPLA plānoto memorandu un tā trūkumiem cita vidū bija teikts: „Liekas, ka šī teksta sagatavošanā trūcis pieredzējuša politiska darbinieka, jo pēdējā laikā ALAs raksti nav bijuši apmēros mazi." — Amerikas latviešu apvienības informācijas biroja vadītājs I. Spilners piesūtījis paskaidrojumu: „Šī memoranda autors ir Alfreds Bērziņš, ko nevar saukt gluži par nepieredzējušu politisku darbinieku."

Brīvās pasaules latviešu apvienības projektētais memorands bija rakstīts uz 5 mašīnraksta lapām ar ievadu un 7 punktiem. Šis memorands 27. jūlijā nosūtīts ASV prezidentam Niksonam ar BPLA priekšsēža U. Gravas pavadvēstuli, kuŗā norādīts, ka memorands izstrādāts sakarā ar Pad. savienības jau 30 gadu ilgo okupāciju Latvijā. Memorands sūtīts ticībā, ka prezidents ievēros šīs okupācijas norādītos faktus, atrodot iespēju tiem veltīt uzmanību.

ASV ārlietu ministrijas Čechoslovakijas, Ungārijas, Polijas un Baltijas valstu lietu kārtotājs Roberts Mekisons BPLA valdes pr dim U. Gravam piesūtījis 4. augustā datētu atbildes rakstu, kuŗā teikts, ka ārlietu ministrija viņam uzdevusi atbildēt uz 27. jūlija vēstulei pievienoto memorandu par notikumiem Latvijā kopš 1939. gada un latviešu centieniem pēc brīvas un neatkarīgas nacionālas zemes. Vēstules nobeigumā viņš pateicas par interesi rakstīt prezidentam, un iesūtītajā memorandā izteiktās domas esot rūpīgi atzīmētas.

★

Amerikas latviešu apvienības nākumi šai mēnesī bijuši 5685 dol., bet izmaksāts gandrīz 11.000 dol. Izdevumu summā ieskaitāma arī Klīvlendas dziesmu svētku vietējām organizācijām piekritīgās daļas atmaksa 4066 dol. apmērā.

Noguldīto līdzekļu proc. pārskata laikā devuši 1775 dol, kas ne vien seguši algas darbiniekiem (1703 dol.), bet arī devuši mazu atlikumu. ALAs atbalstītāju ziedojumos ienācis 1283 dol pirmajā akcijā, biedru kartes izpirktas par 103 dol, ziedojumi ALAs darbībai bijuši 67 dol., bet radioraidījumiem no Madrides 600 dol. Izglītības birojs ieņēmis par grāmatām 526 dol un par ALAs žurnālu 300 dol.; par Latvijas sporta vēstures grāmatu ieņemti 307 dol., bet 1 dol. ienācis par Latvijas 50 gadu brošūru angļu valodā. Administrātīvajiem izdevumiem jūlijā vajadzēja 3800 dol., par iespiedumdarbiem izdoti 550 dol., par pastu, telefonu un telegrammām 375 dol., ceļa izdevumiem 125 dol., telpu īre 360 dol. un apdrošināšana 650 dol. Madrides raidījumu kontā vēl ir gandrīz 6000 dol., kaut jūlijā izdoti 226 dol. ALAs rīcībā uz 31. jūliju kopsummā bija 53.225,10 dol., daļai no šīs summas esot dažos neaizkaŗamos fondos.

★

Nākošā Amerikas latviešu apvienības valdes sēde paredzēta divas dienas un notiks 19. un 20. septembrī Atlantiksitijā, Nudžersijā — jūrmalas kūrvietā, kur nedēļu iepriekš izraudzīs šāgada pasaules skaistumkaralieni. ALAs valdes sēdē aicināti piedalīties visi kādreizējie valdes locekļi un padomnieki, kā arī visu dalībnieku ģimenes locekļi. Sēdē bez parastās darba sekas pārrunās arī nākotnes uzdevumus.

—be

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
TORONTO 12., tel. 782-7246 377 GLENGARRY AVE.,

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth—Broadview: 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas. Iemaksa $3.500, atlikums uz jaunām hipotēkām.

Danforth — Greenwood: 6 istabu dubultķieģeļu māja, garāža. Cena $24.900, iemaksa $4.900. Atlikums uz vienu atklātu 10 gadu hipotēku.

Lawrence — Kennedy: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar 2 izbūvētām istabām pagrabā, privāts iebraucamais ceļš. Cena $29.500.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM. UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

Kad kaņepe kļūst par marihuanu

POLICIJA APĶĪLĀJUSI 600 KAŅEPJU STĀDU EDGARA OZOLIŅA DĀRZĀ TORONTO

Laikraksts „The Toronto Daily Star" 20. augusta numura titullapā izcilā vietā sniedzis divslejīgu ziņu: „Marihuanas 'sviestu' audzē pilsētas dārzā', latviskā tulkojumā rakstot: „Kāds izaudzējis marihuanas stādus Muir avenijas dārzā Parkdēlā un izgatavojis no to sēklām ziedi, kuŗu smērē uz maizes un ēd kā sviestu, — pilsētas policija šodien paskaidroja. Ierēdņi izraka 600 marihuanas stādu un apķīlāja 2 mārciņas sēklu un bēkona tauku sajaukumu. 67 gadus veco Edgaru Ozoliņu un viņa 62 gadus veco dzīvesbiedri apvainoja par marihuanas kultivēšanu un nelegālu drogu turēšanu. Katrs, kas ēd mājās gatavotu marihuanas ziedi, var apreibināties, tāpat, kā smēķējot no šī auga gatavotas cigaretes, paskaidroja policija.

Ziņu tās pašas dienas nakts izdevumā pirmajā lappusē sniedza arī Toronto laikraksts „The Telegram", bet nākošās dienas rītā — Toronto rīta laikraksts „The Globe and Mail" īpašā ierāmējumā, papildinot, ka minētie 600 marihuanas stādi izaudzēti 11x17 pēdu lielā piemājas dārziņā un policija tos sabāzusi 11 lielos atkritumu maisos, savukārt citējot kāda ierēdņa izteicienu: „Šāda sviestmaize rada ļoti lielu apreibumu — lielāku nekā marihuanas cigarete'.'Abi pēdējie laikraksti savos ziņojumos Ozoliņu vecumu minējuši 66 un 63 gadi, pie kam „The Globe and Mail" marihuanas vietā lietojis stāda latīnisko apzīmējumu — cannabis. Latvieši šo augu pazīst ar nosaukumu — kaņepes. . .

Tai pašā laikā Toronto laikraksti ziņoja arī par citiem marihuanas izplatīšanas gadījumiem. 25. augustā policija Austrumjorkā apķīlājusi 60 mārc. marihuanas 100.000 dol. vērtībā pēc neatļautā tirgus cenas. Narkotika atradusies 20 mārc. smagos sainīšos, kuŗi glabājušies kādā privātdzīvoklī. Kontrolējot autobraucējus, kādā mašīnā „nezāle" nejauši atrasta bagāžas nodalījumā. Marihuanas stādi atrasti arī Toronto ziemeļdaļā, kur tie audzēti pie loga ierīkotā puķu kastītē, bet vēlāk pārstādīti lielākos podos. Arī pašreiz notikušajā Kanadas nacionālajā izstādē Toronto policija pieķērusi personas, kuŗas glabājušas šo iecienīto reibekli pārdošanai.

Lielos daudzumos marihuanu slepeni ieved Kanadā no Ķīnijas, Meksikas un citurienes, un tās cena melntirdzniecībā sniedzas līdz 1500 dol. mārciņā. Pagājušā gada beigās kāds no policijas lielākajiem „ķērieniem" bija 150 mārc. marihuanas, no kā iespējams izgatavot 450.000 cigaresu. Pēdējo 7 gadu laikā, pēc federālā departamenta ziņām, marihuanas slepenā tirdzniecība Kanadā pavairojusies simtkārt. Par narkotisko vielu ievešanu mazākais sods ir 7 gadi cietumā, bet var sniegties līdz mūža ieslodzījumam.

Marihuanu plašāk aprakstījis arī Anšlavs Eglītis romānā „Tiesa nāk", attēlodams savus novērojumus laikā, kad bija pieaicinātais zvērināto tiesas zūrijas komisijas loceklis: „Beidzot man ir izdevība iepazīties ar teiksmaino nezāli, kas Amerikā ir pazīstama gandrīz katram pusaudzim. Marihuana smaržo pēc siena pabirām vai zāļu tējas, varbūt, drusku salkanāk. Tās ir kaltētas kaņepju galotnītes." Tālāk viņš paskaidro, ka mūsu lauku laudis smēķēja brūno āboliņu un citas nezāles, bet nebija izmēģinājuši smaržīgās kaņepes.

Indieši smēķēšanai sagatavotās kaņepes sauc par „bhangu", turki par „hašišu", arabi par „kifu", bet amerikāņi un dienvidamerikāņi par „marihuanu". Anšlavs Eglītis izpētījis, ka rokasgrāmatās rakstīts, ka no Baltijas jūras līdz pat Ķīnai un Indijai audzē vienu un to pašu kaņepju šķirni — „cannabis sativa", iegūstot no šī auga eļļu un narkotiku. „Amerikāņu dārziņos latvieši iedēstījuši no Latvijas saņemtās kaņepju sēklas. Vietējo kaimiņu nedoti, viņi apcietināti, pratināti un tiesāti," norāda Anšlavs Eglītis savu „tiesneša" gaitu aprakstā.

Tikai tagad svešumā mēs uzzinām, kādas milzu vērtības esam zaudējuši Latvijas neatkarības gados, neizmantojot mūsu plaši kultivētās kaņepes daudz ienesīgāk, bet tikai izlietojot šķiedru virvju un zirgu pinekļu vīšanai, spraugu aizbāšanai sienās pret ziemas vēsumu un citām maznozīmīgām vajadzībām, tā iznīkodami vērtības, kuŗas līdzinās gandrīz skaidram zeltam, apēdot tās arī sagrūstu kaņepju sēklu sviestā, ko it sevišķi bija iecienījuši vidzemnieki. Pie tādas bēdīgas un, diemžēl, pārāk vēlas atziņas nonākam, izlasot tagad kanadiešu laikrakstos ziņas par šī vērtīgā auga ienesību. Jākonstatē, ka esam bijuši narkotiķi, pašiem to nezinot.

Varbūt tomēr nepaies ilgs laiks, kad mūsu kaņepe vairs nebūs neatļauts augs. Ziemeļjorkas izglītības pārvalde jau pagājušajā gadā ar 10 pret 3 balsīm nolēma lūgt tieslietu ministru Tērneru legalizēt marihuanu zinātniskiem pētījumiem. Pirmie zinātniskie pētījumi par marihuanu ASV un Kanadā izdarīti jau 1946. gadā, bet nav bijuši pietiekami vispusīgi. Pusaudži to jau izdarījuši pamatīgāk un atzinuši: „Mēs to smēķējam, un tā garšo lieliski!" Mēs, latvieši, to pašu varam sacīt arī par kaņepju sviestu. Taču, tas laikam bija citādi gatavots, jo nav zināms, ka kāds ar to būtu apreibinājies.

Laikrakstā „The Toronto Daily Star" 28. augusta numura tiesu ziņās atkal bija minēti divi latviešu vārdi sakarā ar marihuanu — 17 gadus vecais Pēteris D. Jansons no Toronto un otrs padsmitnieks Džons A. Zemītis no Hamiltonas Par P. Jansonu teikts, ka muitas ierēdņi 25. jūnijā Toronto starptautiskajā lidlaukā pie viņa atraduši 44,5 gramus marihuanas. Jaunietis nav atzīts par vainīgu tirdzniecībā ar narkotiku, bet viņu apsūdzēja vieglākā nodarījumā — šīs nezāles glabāšanā pie sevis. Tiesnesis Donalds Grēms (Graham) viņam noteica 12 mēnešu pārbaudes laiku. Līdzīgā spriedumu saņēmis arī Džons Zemītis, kas marihuanu „piestiprinājis savam ķermenim". Arī viņš atzīts par vainīgu tikai kaņepju glabāšanā, bet ne tirgošanā.

Toronto rīta laikraksts „The Globe and Mail" 29. augusta numurā publicējis Gitas Ķiķaukas lasītājas vēstuli no Burlingtonas, arī par kaņepēm. „Kad es nesen dzirdēju stāstu par kādu vecāku latviešu pāri Kalifornijā, kas, nekā jauna nedomādami un nekad nekā nedzirdējuši par marihuanu, arestēti par tās turēšanu un kultivēšanu, bija ļoti pārsteigta un reizē uzjautrināta, vēlāk uzzinot, ka šis ir augs (latviski — kaņepes), kuŗu gandrīz katrs Latvijas lauksaimnieks audzēja savos laukos vai piemājas dārzā šķiedru iegūšanai un kaņepju sviestam kopš gadusimtiem," raksta Gita Ķiķauka. „Līdzīgu pārsteigumu tas radīja arī citos latviešos, kas nekad nebija dzirdējuši par šo sakarību." Tālāk viņa raksta: „Kad izlasīju jūsu laikrakstā ironisko un kodīgo rakstu 'Garden Has Gone to Pot',es pēkšņi atskārtu, ka tur nu nav nekāda humora. Kādam pazemojošam piedzīvojumam tam vajadzēja būt Edgaram Ozoliņam un viņa dzīvesbiedrei, kuŗiem vispār, varbūt, nebija nekāda priekšstata, ko 'getting high' nozīmē. Vēl vairāk esmu pārsteigta, ka pēc ilggadējiem pētījumiem un ziņu apmēriem par cannabis Toronto policija nezina, ka cannabis sviests nedod 'to pašu augsto reibumu', kā sacīts minētajā rakstā."

Vēstules autore par kaņepju sviestu tālāk paskaidro: „Tā ir patīkama barojoša ziede, līdzīga zemes riekstu sviestam, un pērkama atklātā tirgū Latvijā. Domājot par to, man siekalas saskrien mutē, un es esmu vēlējusies, tāpat kā daudzi mani tautieši, ka rastos dažas uzņēmīgas personas, kas sāktu to ražot arī Kanadas tirgum. Ozoliņu pāris, ticams, nespēdami iegādāties šo sviestu šeit, nolēmuši augus kultivēt paši, lai iegūtu šo delikatesi, kā to daudzi dara ar citiem produktiem, kuŗus nevar dabūt vietējā tirgū, kādēļ izgatavo paši, ja vien ir vajadzīgās zināšanas un brīvs laiks. Ir viegli atrast kādu Latvijā, kas atsūta sēklas, jo tas vēl vienmēr ir populārs augs. Daudz latviešu zina, ka jāizvairās gulēt kaņepju laucinu tuvumā, kad augs ir ziedos, un ka māju dzīvnieki un putni, kā kaķi un cāļi, kuri saindējušies no barības un atrodas tuvu nāvei, iemesti ziedošā kaņepju laukā, atkal atžirgst. Tie ir ziedi, no kuŗiem iegūst marihuanu, bet ne sēklas, no kuŗām gatavo sviestu."

„Es neesmu šī auga eksperte," pabeidz savu vēstuli Gita Ķiķauka, „bet baidos, ka, izpētījot tā dažādos aspektus, mēs savā kopatzinumā neizdaram sliktu pakalpojumu sev. Vai tas varētu būt, ka autoritātes nezinātu to, ko par cannabis zina katrs latvietis un, iespējams, citi Eiropas lauksaimnieki? Jeb vai, varbūt, tikai Toronto policija nav informēta par šo jautājumu? Cerēsim, ka pēc visām histerijām par narkotiku virsroku gūs veselīgais spriedums." — rs

SPECIĀLI SVĒTKIEM UZ LATVIJU PILNĪGI SAMAKSĀTI SAŅĒMĒJAM NEKAS NAV JĀPIEMAKSĀ

FESTIVAL US $ 35.50
4,5 mārc. kviešu milti, 2,25 m rīsi, 2,25 m cukurs, 1 m marmelāde, 1 m makaroni, 1 tāf. šokolāde, 1 maisiņš konfektes, 0,75 m salami, 1 m jaukti augļi, 100 gr Neskafē, 2 maisiņi pudiņpulvers, 2,25 m auzu pārslas un 2,25 m manna.

10 GALVAS LAKATI $46.80
5 vilnas galvas lakati ar lielām vai mazām puķēm vai turku rakstu un 5 zīda galvas lakati visās krāsās.

Gaisa pasta piemaksa ($8.50) (ja vēlas)

VISVĒRTĪGĀKĀ DĀVANA JŪSU PIEDERĪGIEM IMITĀCIJAS KAŽOKI
Fantastiska vērtība — plašā izvēlē minka (vienkrāsaini vai strīpaini) persiešu vai Mouton.
PILNA CENA $99.00

COMBINATION SPECIAL $126.00
3 jardi kungu mēteļu drāna 100% vilna, 3 j. dāmu mēteļu drāna, 3,5 j. kungu uzvalka drāna, 3 j. dāmu kostīmu drāna (visas drānas 100% vilnas) 2 gultas palagi, 2 spilvendrānas un 6 turku dvieļi.

Daudz citu svētku dāvanu.
PIEPRASIET MŪSU JAUNĀKO CENRĀDI
Pasūtiniet tagad tikai
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010

✝

Emilija Fedders

dzimusi 1892. gada 9. novembrī,
mirusi 1970. gada 24. augustā.

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes Toronto palīdzības fonds

✝

Emils Veiss

dzimis 1901. gada 15. jūlijā,
miris 1970. gada 26. augustā.

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes Toronto PALĪDZĪBAS FONDS

✝

Mana mīļotā sieva

Anna Elizabete Ēbelis

dzimusi 1900. gada 18. novembrī Jelgavā,
mirusi 1970. gada 1. augustā Londonā, Kanadā

Dziļās sērās
VĪRS

Svētdienas impresijas Gaŗezerā

Līst. Līst. Līst.

Liekas, atvērušās debesu slūžas, un no debesīm lejup gāžas vesela ūdens straume. Ja tas tā mūžīgi būtu, tad visur varētu uzcelt spēkstacijas, kuŗas ražotu elektrību. Tad, pasaulē dzīvojot, mums nebūtu jātaustās it kā pa tumsu. Lietus nemitīgi līst, ūdens gāžas, bet spēkstacija nerodas, un tā sen gaidītā svētdiena Gaŗezerā jāpavada pelēkā lietus tumsā.

Un tomēr — ir labi. Cilvēks jūtas kā Vidzemes augstienē: raugies pa labi un kreisi, it kā Gaiziņu meklēdams. To, protams, neieraudzīt, taču acis saskata daudz tāda, ko pagājušajā gadā neredzēja. Vasaras vidusskola vairāk izbūvēta, tāpat meiteņu mītnēm piedots „civilizētāks" izskats. Radusies klāt jauna „celtne", kuŗā dzīvo skolotāji. Un — kaut arī līst — ļaužu daudz. Var vai ar mieturi maisīt. Veci un jauni. Vecie — gludi skūtām sejām, jaunie — bārdām apauguši. Vecie pa vecam paradumam saka viens otram „labdien", no jaunajiem labdienu saņem tikai tad, ja vecie pasaka pirmie. Arī tā, laikam, ir jaunā mode.

Sevišķi iepatīkas šīs vasaras paraža katru svētdienu pulcināt nometņotājus, skolotājus un viesus dievkalpojumos. V. Vārsbergs ir lielisks jaunatnes mācītājs. Viņš runā tā un par to, ko jaunatne saprot. Šai svētdienā viņa spredika galvenā doma: „Dievs ir bargs, bet taisnīgs. Par Dievu nav jādomā, tikai Svētos rakstus lasot, bet katrs solis jāliek ar domām par Dievu, katra diena jāmēģina dzīvot pēc Dieva prāta."

Liels ieguvums Gaŗezeram ir jaunā diriģente Guna Kalmīte. Viņa ir apdāvināta un netur sveci zem pūra. Māca bērniem dziedāt, spēlē dievvārdos. Pati vēl pavisam jauna, bet jau sniedz palīdzīgu roku audzināt jaunatni latviskā gārā.

Tad tikšanās ar tālo viesi no Anglijas — Ceļa Zīmju redaktoru Jāni Andrupu, kuŗš ar dzīvesbiedri, ciemodamies pie draugiem Kalamazū, iegriezies arī Gaŗezerā. Katram viņa vārdam ir svars, neviens nav teikts „uz zila gaisa". Vēl spraigākas sarunas kļūst, kad pienāk arī diriģents Roberts Zuika un rakstnieks Aivars Runģis. Aizmirstas, ka logu stiklos šļācas lietus, aizmirstas arī, ka visapkārt apmākusies diena. To izjūt tikai tad, kad jāsniedz ardievām roka.

Vai un kad redzēsimies atkal? — Viss Dieva ziņā!

Līst. Līst. Līst.

Ceļš pludo kā upe, un Fords peld kā melnais gulbis pa Rīgas kanāli. Pasaule tumša un kļūst arvien tumšāka, jo mākoņiem palīgos steidzas vakars. Bet — ir patīkami un labi. Pēc tikšanās ar tālajiem viesiem diena neliekas ne drēgna, ne piemirkusi, jo — sirdī ir saule.

Ella Andersone

Iespējams valdības atbalsts . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

dātas. Vai viņam šī šķirtene nemaz nepatika? 3. cēlienā Klauss vietām pievienojās farsa līmenim, bet neko cītu viņš tur nevarēja darīt.

Kārlis Freimanis

☆

Austrāliešu latviešu teātru festivālos mēdz piešķirt arī apbalvojumus — līdzīgi „Oskariem" amerikāņu filmu pasaulē, tikai apzīmējot tos par „Paijām". Šī festivāla godalgošanas komisijā darbojās L. Bērziņa, Z. Eglīte, E. Lēmane, M. Eglītis un E. Voitkuns, par labāko galvenās sieviešu lomas tēlotāju atzīstot Mirdzu Ansuli (Sidnejas teātris, par Kendela lomu „Ākstā"), par labāko galvenās vīriešu lomas tēlotāju Gunāru Klausu (Melburnas teātris, par Stariņa lomu „Te runā Stariņš"), par labākajām sieviešu palīglomām Liju Veikinu (Sidnejas teātris par Filtonas lomu „Ākstā") un Lūciju Kalniņu (Melburnas teātris, par Pulveres lomu „Te runā Stariņš"), par labākajām vīriešu palīglomām Induli Lapsu (Adelaides teātris, par Tartaļa lomu „Uzticīgajā kalpā") un Gustavu Graudu (Melburnas teātris, par Birstiņa lomu „Te runā Stariņš"), par labāko režisori Gunu Kūlnieci no Melburnas teātŗa, kuŗu apbalvoja arī kā labāko ansambli.

Cik grūti šādi vērtējumi un apbalvojamo izraudzīšana, skaidri parāda tas, ka šoreiz „neoficiālu zūriju", piešķirot „kritiķu godalgas", veidoja arī abi kritiķi Kārlis Freimanis un Ņina Luce „uz savu roku". Vienīgi attieksmē uz labāko sieviešu lomas tēlotāju viņi bija līdzīgās domās ar oficiālo zūriju, „ceļot troni" Mirdzu Ansuli. Turpretim par labāko galvenās vīriešu lomas tēlotāju kritiķi atzina Visvaldi Dulpinu (Adelaides teātris, par Gasparino lomu „Uzticīgajā kalpā"), bet par palīglomām „apbalvoja" tikai Mirdzu Stilvi (Melburnas teātris, par Klāras lomu „Te runā Stariņš"), taču piešķirot Egilam Stokānam (Melburnas teātris, par Leonarda lomu „Te runā Stariņš") balvu kā jaunākajam aktierim zem 30 gadiem. Par labāko režisori un ansambli kritiķi novērtēja Mēriju Dulpiņu par „Uzticīgā kalpa" iestudējumu un viņas Adelaides latviešu teātri.

Auseklis
JANSONS
Mēbeles, aizkari, paklāji un grīdsegas.
Zemākās cenas Toronto.
Zvanīt 425-1594, mājās 261-1959

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 15. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 9 — 9.30
Niagaras WHLD raidītājs (viļņis 1470)
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

KANADAS BAZNĪCĀS
TORONTO

Archibiskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. **Sv Jāņa draudze,** tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue
Māc. A. Cops, 38 Balaby Cr., Don Mills. Tālr. 449-4087.
Sv. Andreja draudze, tel 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.
Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739.
Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave
6. septembrī pl. 11 dienā dievkalpojums Tālavā.
13. septembrī pl. 11 dienā Kapu svētki Jorkas kapsētas latviešu nodalījumā Toronto.
20. septembrī pl. 2 pēcpusdienā dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.
27. septembrī pl. 2 pēcpusdienā dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā un svētdienas skolas mācību sākums.

BRAMPTONA
13. septembrī pl. 1.30 pēcpusdienā dievkalpojums Grace United baznīcā; māc. A. Briedis.

HAMILTONA
Māc. E. Pavasars
Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. S
6. septembrī pl. 11 dienā dievkalpojums.

MONTREALA
Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Avenue, Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9-3224.
Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā 4345 Marcil Avenue
6. septembrī dievkalpojums nenotiks.
13. septembrī pl. 1.30 dienā dievkalpojums baznīcā Montrealā.

OTAVA
Māc. Edg. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, **Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut baznīcā** 400 Sparks ielā
6. septembrī dievkalpojums nenotiks.
13. septembrī pl. 5 pēcpusdienā (ievērot šo laiku!) dievkalpojums baznīcā Otavā.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS
TORONTO

3. oktobrī — plkst. 7 vak. DV namā DV Toronto nodaļas 20. gadasvētki.
24. okt. — pl. 8 vak. saviesīgs vakars ar deju Latviešu namā.
22. janvārī — pl. 6 vakarā Latviešu namā: TLTA sestdienas ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma ieskaņa ar T. Zeltiņa lugas „Viņa raugs" izrādi ģimnazijas audzēkņu izpildījumā.
23. janvārī — pl. 5 pēcpusdienā Latviešu namā: TLTA sestdienas ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma vakars ar T. Zeltiņa lugas „Viņa raugs" izrādi ģimnazijas audzēkņu izpildījumā.
21. februārī — pl. 5 pēcpusdienā Latviešu namā: TLTA sestdienas ģimnazijas audzēkņu talantu vakars.
29. maijā — pl. 6 vakarā Latviešu namā: TLTA sestdienas ģimnazijas 15. izlaiduma akts.

LONDONĀ
No 10. — 12. oktobrim — LNJAK 16. kongress.

SV. KATRĪNAS
12. septembrī — pl. 7.30 vakarā Sv. Katrīnu mednieku un makšķernieku kluba balle Imaculate Conception Centre (101 Garnet ielā).

1970. gada jaunie modeļi
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
APSKATĀMI MŪSU JAUNAJĀS SKATES TELPĀS.
Tagad izdevīgākais laiks iegādāties pagājušā gada automašīnas par pazeminātām cenām.
ROBERTSON MOTORS 1555 Danforth Ave., Toronto
Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi Hans PLAUDE Tel. HO 6-1131

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250,
PIEDĀVĀ ZĀLI PIRMĀ STĀVĀ (ar gaisa dzesinātāju)
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM. PIEPRASIET TELEFONISKI—
465-5225
DAUGAVAS VANAGU KLUBS
OTRĀ STĀVĀ
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM NO PIRMDIENAS LĪDZ PIEKTDIENAI PLKST. 4 p.p. — 1 NO RĪTA, SESTDIENĀS NO PLKST. 12 DIENĀ — 1 NO RĪTA.
Dažādi dzērieni un ēdieni par mērenām cenām
Uz redzēšanos!

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

Meklējat labākās eiropiešu stila desas -
šķiņķi — svaigu gaļu — importētas delikateses?
Tās atradīsit tikai
tip-top MEATS
delicatessen
1727 Bloor St. West (pretim Keele pazemes stacijai.)
Yorkdale Shopping Centre un FAIRVIEW MALL
(Sheppard Ave. — Don Valley Parkway).

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 174, Ont.

A. EGLITIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

VALODE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkalis
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W. Toronto 4
Ont., tālr. 533-2837

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

KAS? KUR? KO? TORONTO

ALFRED STIKUTS REALTOR
A. STIKUTS, FRI.
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
1363 Wilson Ave., Downsview, 248-0181
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro, 752-1770

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. *Ausma Miķelsons*

EXPRESS T.V. SERVICE
HI-FI un TV DARBNĪCA, tālr. 769-6732
no plkst. 9 — pl. 9 vak.

A. Kristapsona
gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

PAVASARA
delikatešu veikals un konditoreja
LE 1-7353
381 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

KRASU UN MELNBALTAS FILMAS
attīstīšana • palielinājumi • duplikāti
citi darbi • izcilus kvalitāte • atlaide
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363-6496

TORONTO PILSĒTAS
PAZIŅOJUMS PAR
ATKRITUMU SAVĀKŠANU
Tā kā pirmdiena, 7. septembris, ir pašvaldību svinama diena, šai dienā atkritumus nenovāks.
Pirmdienas savākšanu izdarīs otrdienā un otrdienas — trešdienā.
H. F. Ayee, pils. inžen.
Ielu komisārs

DĀVANU SAIŅI
uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.
Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mārciņām.
Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.
Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņus līdz 17¾ mārc. netto. Šie saiņīši ir pilnīgi apdrošināti.
Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas saiņiešiem.
Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un sainīšus ar ekspresu vai pastu mums tālākai nosūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu paziņojuma saņemšanas. Lietuviešu uzņēmums.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Avenue, Toronto 3, Ont.
Tel. 531-3099

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

Baltic PLASTERING
Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.
Tālr. WA 1-3924

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr.
LE 5-5555, Toronto

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

LATVIEŠU NAMS
491 College ielā, Toronto 4
izīrē telpas
sarīkojumiem • viesībām
• Kāį viesību galdus •
Tel. 922-2931

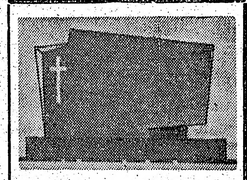
PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
(starp Eglinton un Davisville)
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu meto

Pārdodama
VASARNICA
pie skaistā Chandos ezera.
3 guļamistabas un visas pilsētas ērtības. Laiva un motors.
Mērena cena.
Zvanīt Toronto 532-5537.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

BB apdrošināšana plus
VALDBEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE. SCARB.
tālr. 759-0266

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
York Chapel
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

BANCROFT apkaimē
vairāki 10 akru zemes gabali uz 99 gadiem nomā
miera un klusuma cienītājiem.
Meži un ezeri apkārtnē.
Iem. $500.00; atl. $3000.00
10 gadu atliekta obligācija.
Zvanīt: 1-613-332-2901.

Mans tēvs
Jānis Brants
dzimis 1911. gada 7. maijā,
miris 1970. gada 21. augustā.
Guldīts Jorkas kapos latviešu nodalījumā, Toronto, 24. augustā.

Kad dzīves asums un ilgās sāpes
Vairs dvēslei nedod mierā būt,
Tad kādreiz dusa uz viņas vairās,
Un Dievs savu mieru savā garā sūt . . .
(J. Brants, jun.)

Viņu mīļā piemiņā paturēs
dēls Jānis

Mūsu mīļais vīrs un tēvs
Emils Pēteris Veiss
dzimis 1901. gada 15. jūlijā,
miris 1970. gada 26. augustā Rosedale.

Mūžs aizvēries kā zelta lapa,
Kā dziesma, kuŗa gaistot trīc.
Ne tumsa tevi sagaida aiz kapa,
Bet Kristus gaismā jaunais rīts.

Mīļā piemiņā vienmēr paturēs:
SIEVA, meita un māsa ar ģimeni Latvijā

Mūžīgā mierā aizgājusi Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrības goda biedre
Lūcija Briedis
1970. gada 27. jūnijā, Toronto

Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrība Toronto

Pasūtiniet tikai SPECIĀLUS RUBĻU CERTIFIKĀTUS UZ LATVIJU
Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parasto naudu. Par speciāliem RUBĻU CERTIFIKĀTIEM jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par daļu no regulārās vērtības, t. i., maksājot vienu ceturtdaļu vai pat mazāk. Dažas preces ir nocenotas tik zemu, ka var iegūt desmit rubļu vērtību par vienu dolaru.
Pieprasiet mūsu JAUNO cenrādi, jo tas ir bez maksas. Jūs redzēsit, ka SPECIĀLIE CERTIFIKĀTI ir izdevīgākā dāvana. Piegāde 3—4 nedēļu laikā pēc kursa: $2.13 par 1 speciālo rubli. Nav nekādas citas piemaksas. Pilnīga garantija.
PASŪTINIET TAGAD UN TIKAI
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street
NEW YORK, N. Y. 10010
Pieprasiet mūsu jaunāko cenrādi.
IEVĒROJIET — mēs pieņemam pasūtinājumus automašīnām un dzīvokļiem.

SPECIĀLIE RUBĻU CERTIFIKĀTI IR LABĀKĀ DĀVANA
Intertrade Express Corp., 125 East 23rd Street, New York, N.Y. 10010, kas specializējusies jau 20 gadu dāvanu sūtīšanā uz Padomju Savienību ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti tagad ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.
Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastajiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji tikai ar tiem var iegādāties visu speciālajos Veshposyltorg ārzemju valūtas veikalos. Cena dažreiz tik zema, ka saņem 10 rubļu vērtību par vienu dolaru.
Pieprasiet jaunāko cenrādi un pārliecinieties, cik vērtīgi ir speciālie rubļu certifikāti. Par vienu rubli jāmaksā $2.13, bet piederīgajiem nekas nav jāpiemaksā.
Tuvākai informācijai un pieprasot katalogu, rakstiet: INTERTRAD EXPRESS CORP. — 125 East 23rd. Street, Second Floor, New York, N.Y. 10010, tālr. 982—1530. pirktspējas jautājums?

1970. GADA
VASARAS MŪZIKAS FESTIVĀLS

Toronto pilsētas padome, parku un atpūtas departaments sadarbībā ar Toronto mūziķu apvienību, ar skaņu plašu rūpniecības uzņēmumu un Toronto Daily Star fondu atbalstu priecājas paziņot sekojošās programmas:

PROGRAMMA NO 6. LĪDZ 12. SEPTEMBRIM

SVĒTDIEN, 6. SEPTEMBRĪ

2.30 pēcp. High Park — Ellis Mc Lintock ar orķ.
2.30 pēcp. Kew Gardens — Jack Cooke & Starlites

PIRMDIEN, 7. SEPTEMBRĪ

2.00 pēcp. Nathan Phillips Sq. — 411. Gaisa rezerves skvadrona kapella „Kanada mūzikas spogulī"

IMANTA PARCEL SERVICE
Mosekaeret 6, 2880 Bagsvaerd
Copenhagen — Denmark

Paziņojums
Pēc vasaras pārtraukuma esam atkal atjaunojuši dāvanu saiņu nosūtīšanu.
Nosūtam Jūsu piederīgajiem augstākās kvalitātes pārtikas, tekstīliju u. c. ražojumu saiņus ar iepriekš samaksātu muitu par iespējami viszemākām cenām.

Reklāmas sainis rudenim:
1 gab. kungu modernais akrī polo pulovers, balts, bordo un tumši zaļš, vai dāmu adīta jaciņa, 100% vilnas boucle, 1 gab. vatēts nailona mētelis „All Weather Coat", dāmu vai kungu, lietojams visos gada laikos un 2 pāri dāmu vai kungu nailona vai krepnailona zeķes. Muitu, licenci, porto un saiņojumu ieskaitot
Faktiskā cena $50.70
Reklāmas cena $45.00

Pārtikas sainis:
0.5 kg sviesta, 1 kg cūku tauku, 4 kg kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 340 g rozīņu, 200 g šokolādes un 80 cigaretes, visas nodevas ieskaitot
$26.45
Šo saiņu cenas spēkā līdz
š. g. 1. oktobrim.
Ar 1. oktobri izsūtīsim mūsu klientiem jaunākos cenrāžus. Tautiešus, kuŗu adreses nebūtu mūsu rīcībā, bet kuŗi vēlētos mūsu pakalpojumus izmantot, laipni lūdzam pieprasīt cenrāžus uz augšējo adresi.
IMANTA SAINĪSU NODAĻA

SPORTS

PIRMIE UZVARĒTĀJI JAUNAJĀ SIDRABENES SPORTA LAUKUMĀ

Rezultāti Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēs vieglatlētikā, kuras 16. augustā notika jaunatklātajā sporta laukumā Sidrabenē, nebija izcili, bet tas saprotams, jo šajās sacīkstēs jaunieši piedalījās bez iepriekšējas sagatavošanās, tikai daļai esot zināmai pieredzei no treniņiem savās skolās. Tādēļ nav nozīmes minēt visus uzvarētājus un tālāko vietu ieguvējus atsevišķās disciplīnās un dažādajās vecuma grupās, jo spējīgākos pirmo soļu spērējus vieglatlētikas laukumā pietiekami raksturo daudzo cejojošo balvu ieguvēju vārdi. Balvu izcīņā pirmo vietu atsevišķā disciplīnā vērtēja ar 7 punktiem, otru vietu ar 5, trešo ar 4, ceturto ar 3, piekto ar 2 un sesto ar 1 punktu. Tā kā vairāki spējīgi talanti startēja tikai dažās atsevišķās disciplīnās, nepiedaloties pārējās, tad par spīti gūtām uzvarām, tie zaudēja iespēju iegūt cejojošo balvu.

Meitenes vecumā no 11—13 gadiem sacentās par Latviešu karavīru balvu, kuŗa 1962. gadā dāvināta vispusīgākajai meitenei Sidrabenē, pretendentēm sacensoties 60 m skrējienā, tāllēkšanā un augstlēkšanā. To šogad ieguva Dina Kalna ar 15 punktiem, 2. vietā ierindojoties Aldai Stateckai ar 12 un 3. vietā Valdai Mackarei ar 11 punktiem.

14—16. gadu vecās meitenes sacentās par Edgara Plūmes balvu, iepriekšējās grupas disciplīnām nākot klāt 100 m skrējienam, lodes grūšanai un šķēpa mešanai. Pārliecinoši uzvareja Margareta Ceipa ar 38 punktiem pirms Sandras Pilāgas ar 17 un Sabrinas Knosenbergas ar 11 punktiem, M. Ceipa dalīja 1. vietu 60 m skrējienā ar S. Pilāgu, abām uzrādot 9,1 sek. laika atzīmi. M. Ceipa ieguva arī Roberta Plūmes piemiņas balvu ar 38 punktiem pirms Ineses Bramanes ar 20 un Sandras Pilāgas ar 17 punktiem.

Vecāko meiteņu (17 un 18 g.) grupa maratonista K. Blumberga balvu uz vienu gadu ieguva Anita Jaunzeme, atstājot nākošās vietas Uzi un Maru Egliņi. Jaunzemes rezultāti: 60 m skrējienā 8,5 sek., 100 m skrējienā 15,9 sek., 200 m skrējienā 29,5 sek., augstlēkšana 1,15 m un lodes grūšana 6,71 m.

Zēnu konkurence 11—13 gadu vecie dalībnieki pirmo reizi sacentas par Kanadas DV dāvāto cejojošo balvu — maksimieka H. Lapiņa koka grieztu vairogu, startējot 60 m skrējienā, tāllēkšana un augstlēkšana. Uzvarēja Gundars Tannis ar 17 punktiem pirms Andra Bergvalda ar 15½ un Jāņa Ozoliņa ar 15 punktiem. 60 m skrējienā uzvarēja Ozoliņš ar 8,6 sek. laiku, tāllēkšanā Bergvalds ar 4,43 m (Tannis 4,38 m, Ozoliņš 4,30 m), bet augstlēkšanā Tannis ar 1,40 m (Bergvalds 1,30 m, Ozoliņš 1,25 m).

Vecuma grupā no 14—16 gadiem zemi cīnījās par otru Kanadas DV, jau agrāk dāvinātu cejojošo balvu, spēkojoties pavisam 7 disciplīnas. Piedaloties visās, uzvareja Gundars Pauksēns ar 30 punktiem pirms Rolanda Taubes ar 21 un Jura Brumņa ar 20½ punktiem. 100 m skrējienā ātrākais bija A. Ozoliņš ar 12,4 sek., 2. G. Pauksēns 13,1 sek. un 3. A. Ūdris 13,2 sek.; 200 m skrējienā — 1. R. Taube 27,0 sek., 2. Pauksēns 27,8 sek.; 1000m skrējienā — 1. Pauksēns 3:24,0 min., 2. I. Purvs 3:28,4 min., 3. G. Treimanis 3:37,3 min.; tāllēkšanā — 1. J. Bruniņš 5,26 m, 2. Pauksēns 5,25 m; lodes grūšanā — 1. U. Bite 12,09 m, 2. A. Lauris 11,46 m un 3. R. Taube 11,20 m; diska mešanā — 1. Lauris 34,27 m, 2. Bruniņš 32,54 m un I. Kārkliņš 30,49 m; šķēpa mešanā — 1. Bruniņš 34,30 m, 2. Kārkliņš 31,83 m un 3. Lauris 31,72 m.

Sai vecuma grupā izcīņā bija arī Roberta Plūmes piemiņai dāvinātā balva, kuŗu nelaikis savā laikā saņēma no Latvijas valsts prezidenta A. Kviesa. Tā domāta vispusīgākajam jaunietim, bez vieglatlētikas vērtējot arī peldēšanu. Šo vēsturisko balvu izpelnījās Gunārs Pauksēns, nodrošinot to sev jau pirms peldēšanas. Tā kā peldēšanas sacensībā balvas ieguvēju vairs nevarēja mainīt, tās vēlās vakara stundas dēļ nemaz vairs nenotika. Otrā vietā šīs balvas izcīņā ierindojās Andris Lauris ar 27, bet 3. vietā Rolands Taube ar 21 punktu.

Vecāko zēnu grupā (17 un 18 g.) būvuzņēmēja J. Brožes balvu ieguva Ivars Kopštāls ar 39 punktiem, atstājot 2. vietā Ati Ozoliņu ar 32, bet 2. vietā Imantu Ķivli ar 26 punktiem. 100 m skrējienā ātrākais bija J. Kudrašovs ar 11,6 se., 2. H. Preiss ar 12,3 sek. un 3. A. Ozoliņš 12,4 sek.; 200 m skrējienā — 1. Kudrašovs 24,4 sek., 2. Ozoliņš 26,2 sek. un 3. Kopštāls 27,0 sek.; tāllēkšanā — 1. Ozoliņš 5,50 m, 2. Ķivlis 5,46 m un 3. Kopštāls 5,13 m; augstlēkšanā — 1. Kopštāls 1,70 m, 2. V. Pālens 1,65 m, 3. Preiss 1,60 m; lodes grūšanā — 1. Kopštāls 13,35 m, 2. Ozoliņš 12,20 m un 3. Ķivlis 11,00; diska mešanā — 1. Kopštāls 37,00 m, 2. Ozoliņš 31,36 m un 3. Ķivlis 21,29 m; šķēpa mešanā — 1. Kopštāls 32,83 m, 2. Ķivlis 30,61 m un 3. Ozoliņš 29,20 m.

Līdztekus vieglatlētikas disciplīnām notika arī peldēšanas sacensības Sidrabenes nometnes peldēšanas instruktores Judītes Vāgneres lietpratīgā vadībā. Ja vieglatlētikā jaunieši visumā startēja iepriekš nesagatavojušies, tad citādi ir attieksmē uz peldēšanu, jo J. Vāgnere nometņotājus Sidrabenē katru vasaru sagatavo ļoti rūpīgi, noorganizējot arī oficiālas peldēšanas prasmes pārbaudes kandidešu lietpratēju klātienē. Tā kā peldēšanas sacensības bija liels dalībnieku skaits, vairāki peldējumi notika jau jūtamā laika trūkumā.

Peldēšanā izcīņā bija divas cejojošās balvas, abas jauniešiem līdz 16 gadu vecumam. Sidrabenes balvu meitenēm ieguva Astra Averna, peldot 11—13 gadu veco grupā, ar divām uzvarām. Viņa bija ātrākā 50 jardos uz krūtīm ar 1:03,0 min. (Gregora 1:11,0 min., Černenoka 1:12,0 min.) un 50 j uz muguras ar 56,7 sek. (Gregora 1:08,4 min., Černenoka 1:08,7 min.). 50 j brīvā stilā uzvarēja S. Ozola ar 45,9 sek., 2. Černenoka 52,0 sek. un 3. R. Treiguta 54,3 sek. Zēnu sacensībā Ivars Grimba (15—16 g.) un Roberts Vāgners (11—13 g.) guva vienādas sekmes un dalīja 1. vietu, katram gūstot divas uzvaras un vienu 2. vietu.

11—13 gadu veco zēnu grupā 50 j brīvā stilā uzvarēja G. Tannis ar 41,2 sek., 2. R. Vāgners 41,9 sek. un 3. A. Senkēvičs 43,6 sek.; tai pašā distancē uz krūtīm — 1. Vāgners 47,7 sek., 2. Tannis 48,4 sek. un 3. Bergvalds 57,4 sek.; bet uz muguras — I. I. Vāgners 52,2 sek., 2. Tannis 56,3 sek. un Senkēvičs 57,4 sek.

Vecuma grupā no 15—16 gadiem meiteņu sacensībā 50 j brīvā stilā uzvarēja I. Bramane ar 43,6 sek., 2. I. Lakstīgala 46,9 sek. un 3. S. Lutera 47,3 sek.; uz krūtīm — Lakstīgala 56,1 sek., 2. Bramane 57,3 sek. un 3. S. Knostenberga 1:10,0 min. Zēnu konkurencē brīvā stilā uzvarēja I. Grimba ar 32,0 sek., 2. A. Meijers 35,2 sek. un 3. A. Lauris 36,7 sek.; uz krūtīm I. Lauris 42,5 sek., 2. Grimba 45,5 sek. un 3. Kārkliņš 50,0 sek.; uz muguras — 1. Grimba 42,6 sek., 2. A. Silis 46,8 sek. un 3. Meijers 50,7 sek.

Paši jaunākie zēni un meitenes visos trīs peldēšanas veidos sacentās 25 j distancē. Meiteņu sacensībās divas uzvaras guva Z. Pērkone, bet zēnu grupā vienu uzvaru un divas 2. vietas panāca A. Vāgners un E. Upenieks.

Vieglatlētikas meistarsacīkšu noslēgumā notika trešā volejbola sacensība šai vasarā starp Sidrabenes un Saulaines kompelektējumiem, kaut ceļojošo kausu ar uzvarām abās pirmās spēlēs jau bija ieguvuši saulainieši. Taču šoreiz sidrabenieši vismaz revanšējās, panākot 15—11, 15—11 uzvaru.

Žanis Zentiņš

Sidrabenes sporta laukuma atklāšanas sacīkstēs Benita Kalna augstlēkšanas sacensībā apliecināja, kapārvalda trīs lēkšanas stilus, taču palika 2. vietā. Foto: J. Liģers

Apvienoto nāciju jubilejas gaidās

Vismaz vienā ziņā Apvienoto nāciju un latviešu tautas liktenis dezgan līdzīgs: par spīti tam, ka politiķi un vēsturnieki paredz tām drīzu galu, tās turpina augt un nostiprināties.

Soruden, kad Apvienotās nācijas atzīmēs 25 gadu pastāvēšanu, paredzams lielas svinības. Parasti lielākie politiskās pasaules vīri ierodas uz ģenerālasamblejas sākumu (septembŗa 3. otrdienā, kas šogad iekrīt 15. septembrī), bet to vidū ir tikai pāris valstu vai valdību galvas; pārējās delegācijas vada ārlietu ministri vai attiecīgās valsts sūtņi. Apvienotajās nācijās. Nozīmīgākie viesi tad uzstājas ar atklāšanas runām", kuŗās parasti pieskaŗas aizvadītā gada ievērojamākajiem notikumiem, kā arī izsaka domas, ko Apvienotajām nācijām šai sesijā vajadzētu paveikt. Šādas „atklāšanas runas" ilgst apmēram nedēļu. Pēc tam ģenerālasambleja stājas pie darba kārtas punktiem: noklausās un pārspriež ģenerālsekretāra, padomju, komiteju un komisiju pārskatus, izsaka savus ieteikumus un pieņem rezolūcijas.

Šogad kārtējam darbam atliks maz laika, jo bez „atklāšanas runu" nedēļas paredzēta vēl „25 gadu atceres" nedēļa. Sākumā to bija paredzēts atzīmēt laikā no 19. — 24. oktobrim, atstājot deklarāciju parakstīšanai un svinīgai ceremonijai, bet pieteikušos ievērojamo runātāju — valstu un valdību galvu — jau tagad ir tik daudz, ka šo periodu nācies paplašināt, pieņemot klāt vēl piecas dienas: no 14. — 24. oktobrim. Pie tam tikai diplomātu pasaulei saprotamu iemeslu dēļ pagaidām pieteikušies tikai vidēja lieluma vai mazāku valstu vai valdību galvas, kaut klīst baumas, ka piemēram, pēdējā runa pēdējā dienā (23. oktobrī) aizrunāta ASV. Un ja par barometru der žurnālistu sacensības gars joku sacerēšanā par ministru prezidentu kurpēm, tad gaidāma arī Kosīgina ierašanās. Japānas ministru prezidents un Etiopijas ķeizars, redzēdami, ka pieteikušies par agru, savus vārdus no oficiālā saraksta pagaidām likuši svītrot...

Pa to laiku grieķis Konstantīns Stavropulos, Apvienoto nāciju ģenerālsekretāra asistents ģenerālasamblejas lietās, sviedriem vaigā raujas ar augstāko matemātiku, piemēram, kā lai Ņujorkas centrā ar tik sabiezinātu satiksmi, ka pat ar vācu tautas vāgi grūti tikt uz priekšu, sekmīgi pārvadā 88 valstu un valdību galvas, kam katram pienākas limuzīns un motorkāde ar vismaz 10 drošības sargiem... Ja katrs runā pustundu, tad rīta cēlienā var iespiest 5 runas, bet pēcpusdienā 6; tā plānoti 88 runātāji paredzētajās 8 dienās. Protams, tiklīdz viens no viņiem jūt, ka skartas viņa zemes intereses, un pieprasa noteikumos paredzēto laiku tūlītējai atbildei, visa Stavropulosa matēmatika vējā...

Dažas valstis pieprasījušas laiku divreiz — vienreiz atklāšanas runu laikā, kad runātu par aktuāliem notikumiem, otrreiz jubilejas svinībās, kad runātājs apskatītu Apvienoto nāciju darbu plašākā aspektā. Ņujorkas pilsētas policija pie tam jau laikus sākusi demonstrēt, pieprasot, lai ārzemju diplomātus apsargātu valsts sagādāti drošības sargi. Kad Stavropulosam jautāja, kā viņš domā pārvarēt šo problēmu, viņš tikai atvaicāja: „Vai jūs tiešām domājat, ka uz šo jautājumu yaru atbildēt?"

Tomēr pilsētas tēvi un drošības iestādes jau it cieši atzīmējuši lielās jubilejas datumus savos kalendāros, kā var spriest no grūtībām, kādas rodas, ja grib pieteiktApvienoto nāciju ēkas tuvumā demonstrāciju ap šo laiku, ko jau piedzīvojuši BATUN darbinieki. Ņujorkas un apkaimes baltieši ir visai kūtri demonstrētāji, tāpēc pēdējā lakā nav cilāti plāni par masu sapulcu rikošanu. Tomēr dzirdot par Apvienoto nāciju 25 gadu jubilejas vienreizēji nozīmīgajiem viesiem, pēdējā BATUN valdes sēdē nolemts griezties pie baltiešu centrālām organizācijām, lai panāktu to atbalstu. Tā kā dabūt atļauju demonstrēšanai Apvienoto nāciju celtnes tuvumā attiecīgajā laikā kļūst ar katru dienu grūtāk, jau aizrunāts 18. oktobris. Bez tam laikā no 19. — 24. oktobrim varētu organizēt 5 dienu ilgu „sardzi" ar mazāku dalībnieku skaitu.

Sevišķi darbīgs laiks sagaida baltiešu delegāciju locekļus sakarā ar augsto valstsvīru ciemošanos Ņujorkā. „Sezonas atklāšana" jau notika 25. augustā, kad BATUN pārstāvji bija ielūgti Urugvajas sūtniecības pieņemšanā sakarā ar tās neatkarības pasludināšanas atceri. D. V.

VARŠAVAS PAKTA VALSTIS APSPRIEŽ MASKAVAS-BONNAS LĪGUMU

Austrumeiropas komūnistisko valstu vadītāji 20. augustā tikās Maskavā, kur Pad. savienības komūnistu partijas vadītāja Brežņeva un ministru prezidenta Kosīgina vadībā apsprieda 12. augustā parakstīto Maskavas - Bonnas varas nelietošanas līgumu un tā jedzīvināšanu Maskavas pakta valstu starpā. Šās vienas dienas apspriedes komunikē publicēja padomju ziņu aģentūra TASS. No tā secina, ka Maskava devusi saviem satelītiem mājienu ciešāk sadarboties ar Rietumvāciju. Sagaida, ka Maskava spiedīs Varšavas pakta valstis arī uz Eiropas drošības konferences sasaukšanu, jo Pad. savienība jau agrāk runājusi par saspīlēto attieksmju izbeigšanu Varšavas pakta un NATO valstu starpā. Maskavai tagad šķiet pienācis laiks steidzināt šādas konferences sasaukšanu, lai, varbūt, ar Rietumvācijas kanclera Branta palīdzību izvilinātu NATO aizsardzības spēkus no Rietumvācijas, aijājot Brantu ar cerībām uz abu Vāciju apvienošanu. Kremlim būtu īsti pa prātam, ja arī Rietumvācija noklūtu tā tiešos vai netiešos apkampienos.

Zīmīgs bija Rietumvācijas prezidenta Heinemana 5 dienu apmeklējums Rietumberlīnē, lai kopā ar citiem vācu politiķiem piedalītos kādreizējā kristīgo demokratu ministra Ernsta Lemera bērēs, kas miris 72 gadu vecumā.Prezidenta Heinemana apmeklējuma otrs nolūks bija arī piedalīties aizjūras importa preču skatē un pieņemšanā savā Rietumberlīnes rezidencē. Austrumvācijas ārlietu ministrs Vincers otrā dienā publicēja paskaidrojumu, kuŗā nosodīja prezidenta Heinemana apmeklējumu un pārmeta, ka viņš pārkāpis Rietumberlīnes statusu, kas šo pilsētas daļu atzīst par atsevišķu politisku vienību. Heinemanam neesot arī tiesības kārtot politiskus darījumus Rietumberlīnē. Tās lielvecākajam Šīcam, kas tai pašā laikā apmeklēja Austrumvāciju, komūnistu robežsargi šoreiz parādīja vislielāko laipnību. Iepriekšējos apmeklējumos šics vienmēr bija uz robežas piedzīvojis dažādas nepatikšanas, pat atraidīts atpakaļ.

Starplaikā Austrumvācija oficiāli lūgusi uzņemšanu Apvienotajās nācijās kā dalībnieci izglītībā, zinātnē un kultūrā. Austrumvācijas ziņu aģentūra ADN vēstīja, ka šis lūgums, kuŗu parakstījis ārlietu ministrs Vincers, iesniegts UNESCO ģenerāldirektoram Parīzē. Austrumvācija jau šāgada sākumā mēģinājā iekļūt divos citos Apvienoto nāciju ietādījumos — Pasaules veselības organizācijā un Eiropas saimniecīskajā komisijā, taču neieguva vajadzīgo balsu skaitu.

Apvienoto nāciju 25. gadskārtas sesijā būs atkal jānodarbojas ar sarkanās Ķīnas uzņemšanas jautājumu, ko ierosinājušas 14 komūnistiskās un dažas „neitrālas" valstis: Albānija, Kuba, Rumānija, Alžīrija, Kongo (Brazavila), Mauritānija, Dienvidjēmena, Sīrija, Tanzānija, Jēmena un Zambija, kuŗas šādu pieprasījumu parakstīja jau pērn, bet pirmo reizi—Iraka un Sudāna. Turpretim šogad iesniegumu vairs nav parakstījušas Kambodža un Gvineja. Pērn rezolūciju, kuŗa prasīja nacionālās Ķīnas izstumšanu no Apvienotajām nācijām, tās vietā uzņemot sarkano Ķīnu, noraidīja ar 56 pret 48 balsīm. Sarkanās Ķīnas uzņemšanas jautājums Apvienotajās nācijās apspriests katru gadu, kopš komūnisti 1949. gadā pārņēma Ķīnas cietzemē varu, atspiežot Čangkaišeku uz Formozu un dažām citām salām.

SĪKĀS ZIŅAS

❶ ASV armija Kentakijas noliktavās 6. augustā uzsāka pirmo 3000 tonnu nervu gāzes raķešu iekraušanu dzelzceļa vagonos transportam uz okeanu. Raķetes paredzēts nogremdēt 16.000 pēdu dziļumā Atlantijas okeanā, apmēram 280 jūdžu attālumā no Kenedija raga Floridā.

❷ Spānija piekritusi atļaut ASV izlietot to četras militārās bazes turpmākiem pieciem gadiem, saņemot pretim amerikāņu militāro palīdzību un atbalstu savai aizsardzības rūpniecībai. Pēc līguma, kas parakstīts Vašingtonā, ASV apņēmušās pagarināt 183 milj. dol. lielo militāro un finanču aizdevumu, kas Spānijai atļaus pirkt 36 Phantom tipa kaujas bumbvedējus un citas lidmašīnas.

❸ Francija 1970. gada izmēģinājumu programmas ietvaros 6. augustā saspridzinājusi ūdeņraža bumbu. Mēģinājums noticis tieši Hirošimas iznīcināšanas 25 gadu „atceres" dienā, kad uz šīs japāņu pilsētas amerikāņi nometa pirmo atombumbu. Franči savu ūdeņraža bumbu saspridzinājuši atmosfairā, 800 jūdžu dienvidaustrumos no Tahiti salas.

❹ Kopš 17 mēnešiem 6. augustā pirmo reizi apklusa ieroču uguns visgarām Suecas kanālim. Apvienoto nāciju ģenerālsekretārs Utants pamieru apzīmējis par „svarīgu soli miera meklējumos Vidējos austrumos". Pamiers iestājies pēc ASV ārlietu ministra Rodžera miera priekšlikuma, un tam jāturpinās līdz 5. novembrim, kad abas naidīgās puses to, vadoties pēc apstākļiem, pagarinās, kamēr panāks galīgu miera nokārtojumu Vidējos austrumos.

❺ Pēc ziņām no Belgrades, Dienvidslavija un Vatikāns vēlas atjaunot diplomātiskās attieksmes sūtniecību līmenī. Ziņojumā nav minēts, kad sūtņu apmaiņa notiks, bet ir norādījumi, ka tā paredzama vēl pirms rudens. Attieksmes starp Dienvidslaviju un Vatikānu pārtrūka 1952. gadā, bet daļēji atjaunojās 1966. gadā. Prezidents Tito paredzējis apmeklēt pāvestu Paulu VI valsts vizītē vēl šogad.

❻ Sarkanā Ķīna izraudzījusi sūtni Belgradē. Dienvidslavijas ziņu aģentūra Tanjug vēstī no Pekingas, ka jaunais Ķīnas sūtnis būs Tsengtao, kas agrāk šai amatā darbojies Alžīrijā. Viņa izraudzīšanu uzskata par sarkanās Ķīnas vēlēšanos izlīdzināt ideoloģiskās domstarpības, kādas radušās ar Dienvidslaviju pēc ķiniešu „kultūras revolūcijas".

❼ ASV senātora Eduarda Kenedija 1967. gada modeļa oldsmobilis, kuŗā pagājušā gada 18. jūlijā, mašīnai čapakvidikas salā no šaura tilta iegāžoties ūdenī, noslīka kādreizējā Roberta Kenedija sekretāre Merija Kopečnaja, pēc ziņām no Edgartaunas, nogremdēts Atlantijas okeanā. Līdz lietas galīgai izmeklēšanai senātora mašīna bija aizturēta. Tagad lieta izbeigta un auto aizvests.

❽ Francijas vadītājs Ulbrichts nosūtījis šādu ierosinājumu vairākām NATO valstīm: ieskaitot Kanadu, prasot arī Austrumvācijas uzņemšanu Apvienotajās nācijās.

❾ Dienvidkorejas valdība tagad gatava apspriest ASV plānu atvilkt 20.000 amerikāņu karavīru no valsts territorijas, „tikko būs modernizēti paši Dienvidkorejas bruņotie spēki". Kad pirms diviem mēnešiem ASV paziņoja nodomu atvilkt lielākus spēkus, Dienvidkoreja tam stingri pretojās, lūdzot šos amerikāņu aizsardzības spēkus paturēt vismaz līdz 1976. gadam, kad valsts saimnieciskās attīstības plāns būs tiktāl attīstīts, ka dienvidkorejieši spēs nest lielākas aizsardzības nastas.

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Par spīti tam, ka ministru prezidents Trudo apsolījis Kanadas pasta krizes nokārtojumu līdz augusta beigām, mēneša pēdējā dienā sarunas valdības vidutāja T. Okonnora un pasta darbinieku arodbiedrību padomes starpā vēl nebija devušas vēlamos panākumus, kaut abas puses rādījušas gatavību piekāpties kā nosacījumos, tā prasībās. Pasta darbinieku caurmēra alga ir 3,06 dol. stundā, viņi vēlas 58 centu pielikumu 2 gadu laikā, kamēr valdība piedāvā 47 c stundā 32 mēnešu laikā.

☆ Stiprais pērkona negaiss Toronto un apkārtnē 30. augustā netikvien pārrāva elektrības vadus Starptautiskajā lidlaukā, Moltonā, bet ar pēdējo zibens spērienu paņēma arī 49 gadus vecā strādnieka Richarda Dvaiera dzīvību, kas kopā ar 34 biedriem krāva bagāžu American Airlines lidmašīnās. Lielākie postījumi bija mājām norautie jumti, kāda lidmašīna, kas bojāta, vējam triecot to pret angāra sienu, ar saknēm izrauti koki, kas gāžoties nodarīja bojājumus mājām vai elektrības vadiem, un sagāztā „dīvainību skatuve" Nacionālās izstādes laukumā, kas par laimi neprasīja cilvēku dzīvību.

☆ 21. septembrī sāksies Kanadas valdības sarunas ar padomju pārstāvjiem par zvejniecības noteikumiem Kanadas piekrastes ūdeņos. Zvejniecības ministrs Dēviss rietumpiekrastes zvejnieku sanāksmē solījis, ka gaidāmajā disputā aktīvi iestāšoties par viņu tiesībām.

☆ Vai Difenbēkers tiešām teicis, ka Roberta Stenfilda vadībā konservātīvo partija Kanadas politiskajā skatuvē kļuvusi joks? Tā apgalvojis kāds reportieris. Bet Difenbēkers to noliedz. Viņš teicis, ka Trudo valdības nostājas dēļ visa Kanada kļuvusi par izsmieklu pārējai pasaulei. Patiesībā pretrunīgie argumenti liecina tikai to, ka konservātīvie nav vienisai apmierināti ar Stenfilda nevēlēšanos (vai nespēju) izmantot trūkumus pašreizējās valdības sistēmā, lai cīnītos pret „Trudo veidola" popularitāti un par viņa valdības gāšanu. —ns

Kremļa vadoņi noveco

Maskavā, kur ziņas tiek vienmēr rūpīgi kontrolētas, TASS aģentūra nesen ziņoja, ka komūnistu partijas vadītājs Brežņevs cieš no elpojamo organu slimībām. Šī ziņa izsauca minējumus, vai nu viņš patiešām slims, vai arī Kremļi gatavojas lielākas pārmaiņas. Sevišķi zīmīgi, ka atlikts arī šogad paredzētais partijas kongress. Arī tas daudzus mudina domāt, ka Brežņeva, Kosīgina un citu pašreizējo varasvīru veselības stāvoklis „nav labs" un ka notiek slepena cīņa starp vecajiem un jaunajiem partijas funkcionāriem.

No politbiroja pašreizējiem locekļiem 8 ir vecāki par 60 gadiem, caurmēra vecumam esot 63 gadiem. Četriem „lielajiem" — Brežņevam, Kosīginam, Podgornijam un Suslovam — caurmēra vecums ir 66 gadi. Politbiroja „zīdainim" Šelepinam drīz piepildīsies 52 mūža gadi. Nav šaubu, ka visi vecie politbiroja locekļi vēlas paturēt savus amatus, kuŗi viņiem sagādā labu un ērtu dzīvi, bet lielu spiedienu pašreiz izdarā nepacietīgie gados jaunākie komūnisti, kuŗi grib tikt pie valdīšanas stūres, iekām sasniedz vectēvu gadus. Partijas vadības kadros ir daudz trīsdesmit un četrdesmitgadīgo, kuŗi brīnās, kāpēc viņu paaudze netiek pārstāvēta valsts galvenajā ārpolitikas un iekšpolitikas pārvaldē.

Pašreizējais vecuma līmenis Pad. savienības vadonībā ir tāds, ka slimību un nāves gadījumi to katrā ziņā nomainīs nākošo 10 gadu laikā. Bet pastāv politiski spēki, kuŗu prasības ir vēl ietekmīgākas un kuŗi izrāda nepacietību. Tas ir daļējs izskaidrojums arī tam, kādēļ „vecie" vēl nav noteikuši laiku kongresam, kuŗam vajadzēja notikt jau šāgada pavasarī.

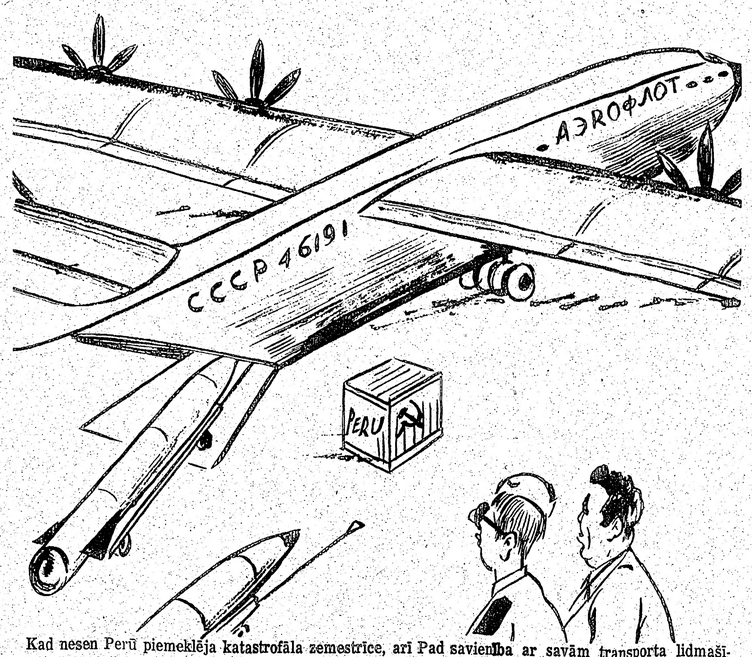

Kad nesen Perū piemeklēja katastrofāla zemestrīce, arī Pad savienība ar savām transporta lidmašīnām piedalījās cietušo apgādē.
Brežņevs: „Raķetes izlādējiet Kubā, bet to kasti vediet uz Perū..." Ed. Keiša karikatūra

Vai Kosīgins un Niksons tiksies Ņujorkā?

Ir ļoti iespējams, ka ASV prezidents Niksons un Pad. savienības valdības galva Kosīgins šoruden tiksies Apvienoto nāciju 25 gadu atceres svinībās Ņujorkā, kuŗās ielūgti visu AN valstu galvas. ASV un Pad. savienība likušas rezervēt laiku debašu atklāšanā ģenerālsapulces sesijā. Ielūgumu jau pieņēmuši 43 valstu galvas, 16 valstis atbildējušas, ka plāno piedalīties, bet 8 citas „cer būt Ņujorkā". Niksons, Kosīgins un Anglijas premjērs Hīts ir to vidū, par kuŗiem cer, ka viņi piedalīsies.

Apvienoto nāciju ģenerālsekretāra Utanta apakšsekretārs A. Stavropoulos reportieriem izteicies, ka Franciju reprezentēs prezidents Pomidū vai ministru prezidents. Paredz, ka Apvienoto nāciju 25. gadadienas svinībās ieradīsies 80 — 90 galveno viesu, četreiz vairāk nekā 1960. gadā, kad viņu vidū bija arī toreizējais Kremļa hierarchijas vadītājs Ņikita Chruščovs un Kubas diktātors Fidels Castro, piedaloties 15. asamblejā. Toreiz 20 valstu galvu vidū Chruščovs izcēlās ar savas kurpes dauzīšanu pret galdu, par ko rakstīja visas pasaules prese.

Šogad Apvienoto nāciju ģenerālasambleju atklās 15. septembrī.